

P. G. Wodehouse

A nőnkém nem
talpig úrino

„Fennkölt,
vidám genlusz”
Ben Elton

CICERÓ

P. G. Wodehouse

A NÉNIKÉM NEM TALPIG ÚRINÓ!

*Ciceró Könyvstúdió
Budapest*

A mű eredeti címe
Aunts Aren't Gentlemen

Fordította
Molnár Zoltán

Második, átdolgozott kiadás

Minden jog fenntartva!

ISBN 978 963 539 634 4

Copyright © by the Trustees
of the Wodehouse Estate
© Molnár Zoltán, Hungarian translation,
2004
© Ciceró Könyvstúdió, magyar kiadás,
2008

Kiadta a Ciceró Könyvstúdió Kft.
az 1795-ben alapított
Magyar Könyvkiadók és
Könyvterjesztők Egyesülésének tagja

1133 Budapest, Pozsonyi út 61.
Telefon és fax: 239-0180, 329-0879
e-mail: cicero@chello.hu /
www.cicerokonyvstudio.hu

Felelős kiadó: Szamosi Ivánné ügyvezető
igazgató

Művészeti vezető: Vaisz György

A Ciceró Könyvstúdió könyveinek
terjesztője a Talentum Kft.

1133 Budapest, Gogol u. 17. Tel.: 239-9141

Tördelés: (VaGy)

Nyomdai előállítás: Borsodi Nyomda Kft.,
2008

Felelős vezető: Ducsai György igazgató

[1.]

Felcser után kell nézmem

Miközben a fürdőkádban ültem és énekeltem – ha jól emlékszem, éppen a torreadordalt a *Carmen* című operából –, arra lettem figyelmes, hogy kiütések vannak a mellkasomon. Rózsaszínben játszottak, akár az első halovány hajnalpír, s én aggodalommal szemléltem őket. Nem vagyok kukacoskodó típus, de azt ki nem állhatom, ha tele vagyok pöttyökkel, akár egy petymeg, ahogy Jeevestől hallottam jellemezni a dolgot. Ez a petymeg, ha jól tudom, valami macskaféle, c-vel kezdődik a családnevük.

– Jeeves – szóltam reggelizés közben – kiütések vannak a mellemen.

– Valóban, uram?

– Rózsaszínűek.

– Csakugyan, uram?

– Nagyon nem tetszenek.

– Teljesen érthető előítélet, uram.
Megkérdezhetem, viszketnek-e?

– Enyhén.
– Nem ajánlanám, hogy vakargassa őket.
– Nem értek egyet magával. Kiütésekkel szemben erélyesen kell föllépni. Gondoljon arra, amit a költő mondott.

– Uram?

– Ogden Nash, a költő. Abban a versében, amelyet a vakaródzás védelmében írt. Ki volt az a Barbara Frietchie, Jeeves?

– Egy meglehetősen ismert hölgy az amerikai polgárháborúban, uram.

– Egy erős jellemű asszony? Olyasvalaki, akiben meg lehetett bízni?

– Mindig is pontosan ez volt róla a benyomásom, uram.

– Na szóval, ez a Nash nevű poéta a következőket írta: „Módfelett kedvelem Barbara Frietchie-t, kinek a vakaródzás sosem volt cikis.” Én viszont nem fogom beérni vakarózással. Inkább rábízom magam egy rátermett dokira.

– Roppant bölcs elhatározás, uram.

Csupán az volt a gond, hogy a kanyarót leszámítva, amelyen még kissrác koromban estem át, mindig makkegészségnek örvendtem, s így nem ismertem egyetlen

orvost sem. Aztán eszembe jutott, hogy az amerikai haverom, Tipton Plimsoll, akivel az elmúlt éjszaka vacsora keretében ünnepeltük meg az eljegyzését Veronicával, a shropshire-i Blandings kastélyban élő Wedge ezredes és Lady Hermione Wedge egyetlen leányával, szóval ez a haverom említett egy dokit, aki őt egyszer már hathatósan istápolta. A telefonhoz mentem, hogy megtudakoljam a nevét és címét.

Amikor Tipton nagy sokára fölvette a kagylót, alaposan leteremtett a hajnali ébresztőért. De miután kiméltatlankodta magát, és közöltem, miről van szó, fölöttébb segítőkész volt. Így hát a szükséges információval tértem vissza Jeeveshez.

– Beszéltem Mr. Plimsoll-lal, Jeeves, és immár minden egyenesben van. Azt ajánlja, haladéktalanul lépjek kapcsolatba egy bizonyos E. Jimpson Murgatroyd nevű dokival. Szerinte, ha víg kedélyű orvost szeretnék, aki a bordáim közé döf a sztetoszkópjával, és elmesél egy anekdotát két íróról, Patról és Mike-ról, aztán egy másikat két skótról, Macról és Sandyról, akkor E. Jimpson nem az én emberem. Ha

viszont olyasvalakire van szükségem, aki kikúrál a pörsenéseimből, akkor mindenképpen hozzá kell fordulnom, mivel á-tól z-ig mindent tud a pörsenésekről, és emberemlékezet óta kezeli már őket. Vélhetőleg Tipton-nak ugyanilyen problémája akadt nemrég, és Murgatroyd pillanatok alatt rendbe hozta. Úgyhogy amíg átöltözöm valamilyen mutatósabb szerkóba, legyen olyan jó, Jeeves, és csörögjön oda a dokinak, s jelentsen be nála.

Miután kibújtam a szvetterből és a flanelnadrágból, amelyben früstököltem, Jeeves tájékoztatót, hogy E. Jimpson tizenegykor tudna fogadni. Megköszöntem az információt, és megkértem, hogy szóljon be a garázsba: 10.45-re küldjék értem a kocsit.

– Annál valamivel korábbi időpontra kérje, uram – mondta Jeeves –, ha szabadna javasolnom. Mármint a forgalom miatt. Nem lenne célszerűbb inkább taxival mennie?

– Nem, és azt is megmondom, hogy miért nem. Úgy gondoltam, hogy miután végzek a felcsernél, leugrom Brightonba egy kis

tengeri levegőt szívni. Nem hinném, hogy a szokásosnál nagyobb lesz a forgalom, vagy igen?

– Attól tartok, hogy igen, uram. A délelőtt folyamán ugyanis tiltakozó menet vonul végig a városon.

– Már megint? Manapság szinte a nap minden órájára jut belőlük egy, hát nem?

– Csakugyan nem túl ritkák, uram.

– Van valami sejtelve arról, hogy mi ellen tiltakoznak?

– Nem tudnám megmondani, uram. Hol ez az oka, hol amaz. Alattvalóink gyanakvók, békétlenek és mogorvák, szívből gyűlölik a regnáló kormányt.

– Ez is Nashtól van?

– Nem, uram. Herrick, a költő sorai.

– Meglehetősen keserű sorok.

– Igen, uram.

– Kíváncsi vagyok, mivel kavarták úgy fel a lelkiületét. Nyilván megbírságolták öt ficcsre, amiért elmulasztotta kikormoztatni a kéményét.

– Erre vonatkozólag nincs értesülésem, uram.

Néhány perccel később, miközben régi típusú sportkocsimat vezetve az E. Jimpson Murgatroyddal való találkára igyekeztem, feltűnően vidámnak éreztem magam olyasvalaki létemre, akinek pörsenések virítanak a mellkasán. Gyönyörű reggel volt, és nem sok hiányzott hozzá, hogy dalra fakadjak, amint tovagördültem. Aztán beértem a tiltakozó menetet, és vesztegelni kényszerültem. Hátradőltem az ülésen jóindulatúan szemlélve a masírozókat.

[2]

Mozgalmas jelenetek egy tüntetésen

Bármilyen ellen protestáltak is ezek a jóemberek, nyilvánvalóan olyasmi lehetett, ami ugyancsak a bögyükben volt. Amikor odaértem hozzájuk, nem egy közülük úgy ítélte meg, hogy a vadállati üvöltések önmagukban immár aligha felelnek meg a célnak, ezért azoknak palackokkal és tégladarabokkal adtak nagyobb nyomatékot, és a rendőrség, amely

figyelemre méltó lélekszámmal volt jelen, nemigen látszott örvendeni a fejleményeknek. Mostoha dolog lehet rendőrnek lenni efféle alkalmakkor. Bárki, akinek csak palack van a keze ügyében, hozzád vághatja, de ha visszadobod, az egekig harsog a méltatlankodás a rendőri brutalitásról, és másnap a lapok vezércikkben foglalkoznak vele.

Ám még a legnyájásabb zsarú türelme is véges, és úgy tűnt nekem, mert hát az efféle ügyekben meglehetősen jó a szímatom, hogy körülbelül egy kacsafarok-rándításnyi időn belül a pokol fundamentuma is elkezd inogni. Reménykedtem, hogy nem fogják összekaristolni a járgányomat.

Meglepődve vettem észre, hogy a menet élén egy ismerős lány halad. Mi több, olyannyira ismerős, hogy egykor a kezét is megkértem. Vanessa Cooknak hívták, egy koktélpartin találkoztunk, és annyira sugárzó volt a szépsége, hogy mindössze néhány perccel azután, hogy odavittem neki egy martinit meg egy fogpiszkálóra tűzött kolbászkarikát, így szóltam magamban: „Bertram, ez jóféle portéka! Érdemes

ráhajtani!” És kellő időben fúziót javasoltam. De úgy látszik, nem voltam az esete, így aztán nem ütődött nyélbe az ügylet.

Ez akkor, természetesen, nem kis mértékben feldúlta a Wooster-lelket, ám most, visszatekintve a halott múltra, be kellett látnom, hogy az őrangyalom bizony remekül helytállt, és tisztában volt azzal, hogy mi a jól felfogott érdekem. Vagyis úgy értem, a sugárzó szépség nagyon is rendjén való, csak hát nem minden. Mert hát miféle házaséletben is lett volna részem egy olyan asszonyka oldalán, aki örökösen tüntetésekre jár, és elvárja, hogy vele tartsak és palackokat vagdaljak rendőrökhöz. Borsódzott a hátam, ha elgondoltam, hogy mibe keveredtem volna, ha egy árnyalatnyival szívdöglesztőbb vagyok. Egy fontos tanulságot mindenesetre leszűrhettem a dologból – nevezetesen azt, hogy soha ne rendüljön meg a bizalmad az őrangyalodban, mivel az őrangyalok nem holmi tökfilkók.

Vanessa Cook mellett egy tagbaszakadt, kalaptalan pofa lépdelt, akiben egy másik

régi ismerőst fedeztem föl, és pedig O. J. (Orlo) Portert: hajdan egy lépcsőházban laktunk Oxfordban. Azon alkalmakat leszámítva, amikor hébe-hóba kölcsönkértünk egymástól egy csésze cukrot, vagy a lépcsőházban találkozva megeresztettünk egy „helló”-t, soha nem kerültünk igazán szoros kapcsolatba, már csak azért sem, mivel ő egyik prominens alakja volt a szakszervezetnek, ahol, mint értesültem, tüzes, szélsőbaloldali szónoklatokat tartott, míg jómagam inkább ahhoz a típushoz tartoztam, amely beéri azzal, ha vidáman élheti világát.

És nem kerültünk közelebb egymáshoz a pihenés óráiban sem, mivel az ő felfogása szerint az számított kikapcsolódásnak, ha elvonult egy távcsővel, és a madarakat figyelte, amely foglalatosság engem sohasem vonzott. Egyszerűen nem látom benne a rációt. Ha találkozom egy madárral, barátságosan integetek neki, ily módon fejezve ki jókívánságaimat, de nem szeretnék egy bokor mögött kuksolni, hogy kifigyeljem a szokásait. Így hát, mint mondtam, Orlo Porter semmilyen

tekintetben se számított puszipajtásomnak, de mindenkor jól megvoltunk egymással, és hébe-korba még mindig össze-összefutottunk.

Oxfordban mindenki fényes politikai karriert jósolt neki, ám az egyelőre még el sem kezdődött. Jelenleg a London és Környező Megyei Biztosítótársaságánál állt alkalmazásban, azzal keresvén meg a mindennapi betevőjét, hogy szerencsétlen tőkfejeket – köztük engem is – beszélt rá: nagyobb összegű biztosítást kössenek, mint amelyet kötni szándékoztak volna. Na persze, tüzes, szélsőbalos szónoklatok tartása révén az ember alkalmassá válik biztosítási kötvények eladására: a szónoklás ugyanis gyarapítja a szókinccset, és kifejleszti azt a képességet, hogy mindenkor rátalálj arra, amit a franciák *mot juste*-nek, azaz találó szónak vagy kifejezésnek neveznek. Ami például engem illet, én, mint mondani szokás, érett gabona gyanánt terültem el Orlo kaszája alatt.

A palackdobálás most csúcspontjára hágott, és minden eddiginél jobban kezdtem aggódni a kocsim festéséért, amikor hirtelen

olyan eseményre került sor, amely elvonta a figyelmemet aggodalmam tárgyáról. Az autó ajtaja kinyílt, és valami, amit az újságok „jól ápolt férfitetem”-nek szoktak leírni, beugrott és helyet foglalt mellettem. Nem röstellem bevallani, egy pillanatra megállt bennem az ütő, hiszen a Woosterek nincsenek hozzászokva, hogy ily kevéssel reggeli után efféle dolgok essenek meg velük. Épp meg akartam kérdezni, hogy minek köszönhetem a megtisztelő látogatást, amikor észrevettem, hogy nem más, mint Orlo Porter szerencsételtett, és azt gyanítottam, hogy miután a menet eleje tovahaladt a látómezőmből, vendégem nyilván olyasvalamit mondhatott vagy csinálhatott, ami fölött a londoni rendőrség képtelen szemet hunyni, és ami sürgős menekülést tesz szükségessé. A srác egész magaviselete egy olyan szarvasbikáéra emlékeztetett, amely a hajtóvadászatban felhevülve szép, híves patakra kívánkozik.

Nos, egy metropolisz közepén az ember nem képes szép, híves patakokat elővarázsolni, de azért volt valami, amivel hozzá tudtam járulni a dolgok sikeres

kimeneteléhez. Orlo figyelmét ráirányítottam egy, az ülésen fekvő, a Parazita Klubban használatos nyakkendőre, egyidejűleg átadván neki a kalapomat. Mindkettőt tüstént felöltötte, és a hevenyészett álöltözék célravezetőnek is bizonyult. Jó néhány zsaru kémlélődött be ránk elhaladtában, ám mivel egy kalaptalan férfit kerestek, az én utasom viszont kétséget kizáróan kalapos férfi volt, továbbmentek. Jómagam természetesen hajadonfótt voltam, de egyetlen rám vetett pillantás elegendő volt számukra, hogy meggyőződjenek róla: ez a megnyerő külsejű, elegáns úriember aligha lehet az a kétes jellemű pernahajder, akit keresnek. És néhány perc múlva a tömeg szétoszlott.

– Hajts tovább, Wooster – szólalt meg Orlo. – Taposs a gázba, a fene essen beléd!

Ingerülten beszélt, és eszembe ötlött, hogy mindig is ingerlékeny fickó volt, de hát ugyan ki ne lett volna az, akinek Orlo néven kell leélnie az életét, és kénytelen biztosítási kötvényekkel házalni, holott hajdan olyan reményeket dédelgetett, hogy egy szép napon az Alsóházat feltüzeli majd páratlan

ékesszólásával. Mindezekre, valamint a jelenlegi lelkiállapotára való tekintettel nem kaptam föl a vizet, már ha egyáltalán víz az, amit az ember fel szokott kapni, amikor egyesek parancsolgatni kezdenek neki. Továbbhajtottam, s ő így szólt: „Phú!”, és letörölte a homlokán gyöngyöző verítéket.

Nemigen tudtam, mi is volna a legcélszerűbb tennivalóm. Még mindig úgy zihált, mint egy szarvasbika, és némelyik fickó, amikor szarvasbikaként zihál, hajlamos kiönteni minden búját-baját-keservét, míg mások inkább a diplomatikus hallgatást választják. Úgy döntöttem, hogy megkockáztatok némi puhatolózást.

– Valami gubanc adódott? – kérdeztem.

– Ja.

– Ez bizony tünetéseken gyakran megesik. Mi történt?

– Orrba gyúrtem egy zsarut.

Értettem már, miért volt kissé lobbanékony a fiú. Zsaruk orrba gyúrását, már ha ez egyáltalán szükséges, kíméletesen muszáj végrehajtani. Tovább tudakozódtam.

– Volt rá valami okod? Vagy egyszerűen csak jó ötletnek tűnt az adott pillanatban?

Megcsikordította a fogát. Vörös hajú fickó volt, és a vörös hajúakat illetően az a tapasztalatom, hogy a stressz időszakában mindig felszökik a vérnyomásuk. I. Erzsébet királynőnek is vörös haja volt, és lám, mit művelt Máriával, a skótok királynőjével.

– Le akarta tartóztatni a nőt, akit szeretek.

Meg tudtam érteni, hogy ezen alaposan fölhergelődött. Magam is jó néhány nőbe voltam már szerelmes, bár e szent érzés egy idő után mindig elenyészni látszik, és én is kissé zokon vettem volna, ha azt látom, hogy valamelyiküket nyakon csípi egy rendőr.

– Mit követett el?

– A menet élén haladt mellettem, és torkát nem kímélve kiáltozott, ahogy ez már efféle alkalmakkor lenni szokott, vagyis midőn felkorbácsolódnak egy nemes lelkű leány indulatai. A rendőr rászólt, hogy hagyja abba a kiabálást. Ő erre azt felelte, hogy ez egy szabad ország, és neki joga van annyit kiabálni, amennyit csak jólesik. A zsarú azt

mondta: de nem akkor, ha olyasmiket kiabál, amiket ő kiabált, mire a lány kozáknak nevezte, majd orrba gyúrte. Akkor a zsaru le akarta tartóztatni, amire én is orrba gyúrtem.

Mélységes száanalom nyilallott végig bensőmön a sorsverte konstábler iránt. Orlo, mint már említettem, jól táplált volt, és Vanessa is azon lányok közé tartozott, akik keményen képesek odasózni. Ennélfogva egy olyan zsernyáknak, akit mindketten orrba gyúrtek, aligha lehettek kétségei afelől, hogy valódi csihi-puhinak volt a részese.

Ám nem ez kötötte le a gondolataimat. Ezeknél a szavaknál: „a lány a menet élén haladt mellettem”, láthatóan összereztem. Az volt a gyanúm, hogy e szavak ama bizonyos „a nőt, akit szeretek” kitéttel együtt csupán egyetlen dolgot jelenthetnek.

– Te jó ég! – szóltam. – Csak nem Vanessa Cook az a nő, akit szeretsz?

– De igen.

– Helyes lány – mondtam, hiszen abból sohasem származhat baj, ha az ember

gyógyírt ken a sebre. – És, persze, okvetlenül ott a helye a sugárzó szépségek tízes toplistáján.

Egy perccel később azonban már bántam, hogy így elvetettem a súlykot, mert Orlo módfelett kellemetlenül reagált. Szeme kidüledt s egyidejűleg meg is villant, mintha épp egy tüzes, szélsőbalos szónoklatba készülne fogni.

– Ismered őt? – kérdezte, s hangja halk volt és torokból jövő, mint egy olyan buldogé, amely félúton jár egy bélszínszelet legyűrése közben.

Láttam, hogy ajánlatos lesz észnél lennem, mert nyilvánvaló volt, hogy a Jeeves által emlegetett zöld szemű szörny, amely csak kacag az étken, amelyből él, kezd támadásba lendülni. Márpedig sosem tudhatja az ember, mi minden meg nem eshet, ha a zöld szemű szörny átveszi az irányítást.

– Futólag – feleltem. – Abszolúte futólag. Csupán néhány szót váltottunk valami koktélpartin.

– Ennyi volt az egész?

– Ennyi.

– És nem volt a dolognak – hogy is mondjam csak – semmiféle intim jellege?

– Nem, dehogy. Mindössze egy „jó reggelt, jó reggelt, pompás időnk van, nem igaz?”-szerű üdvözlésre szorítkoztunk, ha néhanapján összefutottunk az utcán.

– Semmi több?

– Semmi több.

Ezúttal okosan beszéltem. Lehiggadt a fiú, és mikor újból megszólalt, immár a buldog és bélszínszelet effektus nélkül tette.

– Szóval azt mondod, helyes lány. Dióhéjban nekem is ez róla a véleményem.

– Ő pedig, gondolom, igen nagyra becsül téged.

– Így igaz.

– Netán el is jegyezkedtetek?

– El bizony!

– Gratulálok!

– De a faterja miatt nem kelhetünk egybe.

– Ellenzi a frigyet?

– Kőkeményen.

– No de manapság, ezekben a felvilágosult időkben, nyilván aligha van már szükség atyai jóváhagyásra, vagy igen?

Fájdalmas kifejezés jelent meg az arcán, és akkorát rándult, mint egy ventilátor. Nyilvánvaló volt, hogy szavaim az elevenjébe hasítottak.

– Sajnos, nagyon is szükség van rá, ha ő kezeli a pénzedet, és a munkáddal nem keresel annyit, hogy meg lehessen rá házasodni. Pedig hát Joe bácsikám épp eleget hagyott rám ahhoz, hogy akár húsz lányt is elvehessek. Ő meg Vanessa apja társtulajdonosok voltak egy élelmiszer-nagykereskedésben. De nem nyúlhatok a pénzemhez, mivel a bácsikám az öreg Cookot tette meg a vagyonkezelőmnek, és Cook nem hajlandó kiadni a részemet.

– Miért?

– Helyteleníti a politikai nézeteimet. Azt mondja, esze ágában sincs francos kommunistákat támogatni.

Azt hiszem, e pillanatban kissé görbe szemmel nézhettem a srácre. Nem voltam ugyanis tudatában, hogy erről van szó, és eléggé megrendített a dolog, mert én magam se csípem a komcsikat. Azonban, hogy úgy mondjam, a vendégem volt a fiú, így csupán annyit feleltem, hogy ez bizony kellemetlen,

mire ő azt mondta, igen, nagyon kellemetlen, és hozzátette, hogy Cook csak az ősz fűrtjeinek köszönheti, hogy nem húzott be neki egyet a szeme alá, amiből egyébként kiviláglik: nem is olyan rossz dolog, ha az ember elkezd őszülni.

– És amellett, hogy rossz szemmel nézi a politikai nézeteimet, úgy gondolja, tévútra vezettem Vanessát. A fülébe jutott, hogy a lánya is részt vesz ezeken a tüntetéseken, és ezért engem tart felelősnek. Azt állítja, az én befolyásom nélkül a lánya sohasem csinált volna ilyesmit, és ha csak egyszer is magára vonja a közfigyelmet és a neve bekerül az újságokba, akkor legott hazarendeli, és otthon is fogja marasztalni. Vidéken nagy udvarháza van az öregnek versenyistállóval, melynek fenntartására bőven telik neki azon évek után, melyeket az özvegyek és árvák kizsigerelésével töltött.

E ponton kijavíthattam volna, rámutatván, hogy az ember nem zsigerel ki másokat azzal, hogy alacsonyabb áron ad el nekik préselt marhahúst és rósejbnit, mint amennyit a kiskereskedelemben kérnek

érte, de, ahogy már mondtam, a vendégem volt a fiú, ezért visszafogtam magam. Az a futó gondolat járta meg az agyamat, hogy Vanessa Cook nyilván nem sokáig marad Londonban azok után, hogy így rákapott erre a rendőr-orrbagyűrősdire, ám e gyanúmat nem osztottam meg Orlo Porterrel, nem óhajtván sőt dörzsölni a sebbe.

– De erről ne beszéljünk többet – mondta, erélyesen berekesztvén a témát. – Itt bárhol kitehetsz. Kösz a fuvart.

– Nincs mit.

– Merre tartasz?

– A Harley Streetre, egy dokihoz. Kiütések vannak a mellemen.

E közlésnek eléggé figyelemre méltó hatása volt. Átható, rámenős kifejezés ült ki a srác arcára, s láttam, hogy Orlo Porter, a szerelmes férfiú egyelőre ad acta tétetett, s helyét Orlo Porter, a London és Környező Megyei Biztosítótársaságának buzgó alkalmazottja vette át.

– Kiütések? – tudakolta.

– Rózsaszínűek.

– Rózsaszínű kiütések. Hm – szólt. – Az komoly. Jobban teszed, ha biztosítást kötsz nálam.

Emlékeztettem rá, hogy már kötöttem. Megrázta a fejét.

– Igen, igen, igen, de az csak balesetekre szólt. Neked most életbiztosításra van szükséged, és nagy szerencsédre véletlenül éppen van is nálam egy kötvény – húzott elő egy paksamétát a zsebéből, akár egy bűvész, aki nyulakat varázsol elő egy kalapból. – Itt írd alá, Wooster – dugta elém, s ezúttal töltőtollat vett elő.

És olyan mérvű volt a fickó vonzereje, hogy aláírtam.

Arca helyeslést tükrözött.

– Bölcsen cselekedtél, Wooster. Bármit mondjon is neked majd az az orvos, és bármilyen kevés időd legyen is hátra, vigaszodul szolgál majd a tudat, hogy gondoskodtál az özvegyedről meg a csimotákról. Tegyéél itt ki, Wooster.

Kitettem, s továbbhajtottam a Harley Streetre.

Doktor Fakopáncs kórisméje

Annak ellenére, hogy a tüntető menet föltartott, kissé korábban odaértem a találkára, és megérkeztemkor arról tájékoztattak, hogy a vajákos ember pillanatnyilag egy másik úrral van elfoglalva. Leültem, és miközben szórakozottan lapozgattam egy előző év decemberéből keltezett *Illustrated Newst*, kinyílt az ajtaja E. Jimpson Murgatroyd privát odújának, és előbukkant belőle egy időses fazon: ama szögletes, jócskán napcserzett arcú fazonok egyike, akik nyilván hozzászoktak, hogy napernyő nélkül üldögéljenek odakint, a tűző napon. Ahogy meglátott, alaposan megnézett, aztán „helló”-t köszönt, és elképzeltetik, mit éreztem, midőn Plank őrnagyra ismertem benne, az utazóra és rögbifutball-rajongóra, akit utoljára a gloucestershire-i házában láttam, mikor is azzal vádolt meg, hogy csalárd fondorlattal öt fontot próbáltam kicsikarni tőle. Talán mondanom sem kell,

teljesen alaptalanul vádolt, mivel olyan szeplőtelen voltam, mint a ma született bárány, ha nem szeplőtelenebb, azonban kissé meredekké váltak a dolgok, és nagyon úgy festett, hogy ezúttal is így lesz. Csak ültem a helyemen, várva, hogy leleplezzen, és azon töprengtem, ugyan mi sül majd ki az egészből, amidőn, nem kis ámulatomra, a legkedélyesebb hangon szólított meg, mintha csak régi cimborák lennénk:

– Mi találkoztunk már. Kitűnő az arcmemóriám. Nem Allen vagy Allenby vagy Alexander, vagy valami ilyesmi a neve?

– Wooster – mondtam végtelen megkönnyebbüléssel, mivelhogy kínos jelenettől tartottam.

Csettintett a nyelvével.

– Meg mertem volna rá esküdni, hogy valami Al-lel kezdődő név. A maláriám teszi. Egyenlítői Afrikában szedtem föl, és kihat a memóriámra. Szóval megváltoztatta a nevét, igaz? Titkos ellenségek üldözik?

– Nem, dehogy. Nincsenek titkos ellenségeim.

– Pedig általában ez a fő oka, ha valaki nevet változtat. Annak idején nekem is meg kellett változtatnom a magamét, amikor lelőttem a 'mgombik főnökét. Önvédelemből, természetesen, azonban ezzel mit sem törődtek az özvegyei meg a túlélő rokonai, akik a keresésemre indultak. Ha elcsíptek volna, elevenen megsütnek lassú tűzön, ami olyasvalami, amit az ember mindig igyekszik elkerülni. De sikerült őket lóvá tennem. Minthogy egy Plank nevű férfinak igyekeztek a nyomára jutni, az meg se fordult a fejükben, hogy egy George Bernard Shaw nevű fickó az, akit keresnek. Arrafelé ugyanis nem különösebben csavaros eszű népek laknak. Nos, Wooster, hogy s mint megy a sora, mióta utoljára találkoztunk?

– Ó, köszönöm, remekül, eltekintve attól, hogy kiütések vannak a mellemen.

– Kiütések? Az bizony baj. Mennyi?

Mondtam neki, hogy nem vettem őket számba, de jó néhány van belőlük, mire elkomorulva csóválta meg a fejét.

– Alighanem bubópestis vagy sprue, vagy hisztoszomiázis. Az egyik bennszülött málhahordómnak is kiütések voltak a

mellkasán, és napnyugta előtt eltemettük. Muszáj volt. Törékeny fickók ám ezek a bennszülött málhahordozók, bár ránézésre nem hinné róluk az ember. Elkapnak minden nyavalyát, ami csak forgalomban van – sprue-t, bubópestist, hisztoszomiázist, dzsungellázt, száraz náthát –, mindent a világon. Nos, Wooster, örültem, hogy ismét találkoztunk. Meghívnám ebédre, de hamarosan indul a vonatom. Vidékre utazom.

Miután eltávozott, képzelhetik, csupa ideg voltam. Habár Bertram Wooster, mint köztudomású, rettenthetetlen, és nem egykönnyen lehet ráhozni a szívbajt, de amit Plank a bennszülött málhahordóról mondott, akit napnyugta előtt el kellett temetni, nem kevés aggodalmat keltett bennem. És úgyszintén nemigen szolgált megnyugvásomra az első pillantás sem, amelyet E. Jimpson Murgatroydra vetettem. Tipton figyelmeztetett, hogy morózus vén szivar az illető, és csakugyan morózus vén szivarnak bizonyult. Bánatos, mélézó szeme volt és hosszú pofaszakálla, s hasonlósága egy olyan békához, amely ebihal korától

kezdve sötét színben látja a világot, a maradék jókedélyemet is az alagsorba számúzta.

Azonban, miként oly gyakran megesik, ha jobban megismersz egy fickót, közel sem bizonyult olyan pesszimista istenátkának, mint amilyennek első pillantásra látszott. Mire lemérte a testsúlyomat és rákötötte azt a gumi micsodát a bicepszemre, és kitapintotta a pulzusomat és mindenütt végigkopogtatott, akár egy szakállas fakopáncs, addigra teljesen felvidult, és úgy ömlöttek belőle a kedélyes szavak, mint gyömbérsör a palackból.

– Úgy hiszem, nincs komoly oka az aggodalomra – közölte.

– Csakugyan nincs? – szóltam jelentékeny mértékben feldobódva. – Akkor hát nem sprue vagy hisztoszomiázis?

– Persze hogy nem. Honnét veszi, hogy ilyesmi volna?

– Plank őrnagy mondta. Az ipse, aki énelöttem járt magánál.

– Ne hallgasson az emberekre, főleg pedig Plankre ne. Együtt jártunk vele iskolába. „Buggyant Plank”: csak így neveztük. Nem,

a kiütéseinek nincs jelentőségük. Pár napon belül elmúlnak.

– Hát ezt megkönnyebbüléssel hallom – mondtam, mire ő azt felelte, örül, hogy örülök.

– Csakhogy – tette hozzá.

Ez lecsíptetett egy keveset az életörömömből.

– Csakhogy mi?

Úgy festett, mint egy minorita próféta, aki ostromozni készül az emberiség bűneit – főként a pofaszakáll tette, habár a szemöldök is besegített. Elfelejtettem megemlíteni, hogy bozontos szemöldöke volt. Éreztem, hogy most következik majd a rossz hír.

– Mr. Wooster – szólt –, ön egy tipikus ifjú világfi.

– Ó, kösz – feleltem, mivel úgy hangzott, mint egy bók, és az ember mindig igyekszik udvarias lenni.

– És mint minden magafajta fiatalember, ön sem törődik az egészségével. Túl sokat iszik.

– Csupán különleges murik alkalmával. Múlt éjszaka például segitettem egy

cimborámnak megünnepelni a szerelem ifjú álmának boldog beteljesülését, és meglehet, hogy kissé betankoltam, de ez ritkán fordul elő. Némelyek „Egymartinis Wooster”-nek hívják.

Rá se hederített őszinte, férfias vallomásomra, csak mondta tovább a magáét.

– Azonkívül túl sokat dohányzik. Túl sokáig marad ki éjszaka. Nem mozog eleget. A maga korában rögbiznie kéne a volt iskolája öregfiúk-csapatában.

– Az én iskolámban nem volt rögbi.

– Hová járt?

– Etonba.

– Ó – mondta, éspedig olyan hangsúllyal, mintha nem valami nagy véleménnyel volna Etonról. – Na szóval, így áll a helyzet. Mindabban, amit felsoroltam, ludas uraságod. Százféle módon aláássa az egészségét. A teljes összeomlás bármelyik pillanatban bekövetkezhet.

– Bármelyik pillanatban? – csuklott el a hangom.

– Úgy bizony. Hacsak...

– Hacsak? – kapott erőre bennem a remény.

– Hacsak fel nem hagy ezzel az egészségtelen londoni életmóddal. Utazzék vidékre. Szívjon tiszta levegőt. Térjen korán nyugovóra. És mozogjon sokat. Ha minderre nem hajlandó, nem állok jól a következményekért.

Szavai alaposan megráztak. Amikor egy doktor, ha mindjárt pofaszakállas is, azt mondja az embernek, hogy nem áll jól a következményekért, annak bizony fele se tréfa. Ám nem estem kétségbe, mert rögvest megleltem a módját, hogy miként követhetném legegyszerűbben a tanácsát. Bertram Wooster már csak ilyen. Egykettőre feltalálja magát.

– Helyesen tenném-e – kérdeztem –, ha leutaznék vendégségbe a worcestershire-i nénikémhez?

Mérlegelésnek vetette alá a kérdést, orrát a sztetoszkópjával vakargatva. Ezt egyébként többször is művelte együttlétünk alatt, nyilván maga is – miként Barbara Frietchie – egyike lévén a vakaródzóknak.

Nashnél, a költőnél biztosan menten bevágódott volna.

– Nem látom akadályát, hogy a nénikéjénél vendégeskedjen, föltéve, hogy a körülmények megfelelőek. Melyik részén él Worcestershire-nek?

– Egy Market Snodsbury nevű városka közelében.

– Tiszta arrafelé a levegő?

– A belégzése céljából kirándulóvonatok közlekednek oda.

– És nyugalmasan élhetne ott?

– Gyakorlatilag mintegy csendes ájulatban.

– Semmi éjszakázás?

– Abszolúte semmi. Korai vacsora, nyugtató üldögélés egy jó könyvvel vagy keresztretjtvénnyel, aztán irány az ágyikó.

– Akkor hát nosza, kerekedjék fel és utazzék oda!

– Nagyszerű. Legott föl is hívom a nénikémet.

A szóban forgó nagynéni nem más volt, mint jószágos és érdemdús Dahlia nénikém – nem keverendő össze Agatha nénémmel, aki üvegcsereppel táplálkozik, és alaposan

gyanúsítható azzal, hogy holdtölte idején farkasemberré változik. Dahlia néni a legbelevalóbb tisztos matróna, aki valaha is „talihó!”-t kurjantott egy rókának, amit ifjabb napjaiban gyakorta megtett, midőn a Quorn vagy a Pytchley vadásztársasággal rákászott. Ha ő valaha farkasemberré változna, az ama derús, jópofa farkasemberek egyike volna, akikkel öröm ismeretségben lehetni.

Nagy szerencse, hogy a doki zöld utat engedélyezett nekem anélkül, hogy mélyrehatóbban vizsgálódott volna, mivel egy részletekbe menőbb faggatózás feltárta volna, hogy Dahlia néninek van egy francia szakácsa, aki felülmúlhatatlan mestere szakmájának, és aligha szükséges magyaráznom, hogy egy orvos legelső dolga, mihelyt elmondod neki: olyan házban készülsz pihenni, amelyben francia szakács működik, az lesz, hogy diétát ír elő számodra.

– Akkor hát helyben is vagyunk – mondtam derúvel és jókedéllyel eltelten. – Nagyon köszönöm a szíves

együttműködését. Gyönyörű időnk van, nem igaz? Az én istenem áldja meg!

Azzal odacsúsztattam neki egy arannyal teli erszényt, és elpályáztam, hogy telefonáljak Dahlia nénikémnek. Teljesen elvettem azt az ötletet, hogy Brightonba kocsizzak ebédelni. Embert próbáló feladat állt előttem – meghívást kunyizni ki az említett tantikától, ami bizony olykor kemény dió tud lenni. Morózusabb hangulataiban, midőn holmi házi csetepaté miatt emésztődött, nemegyszer megesett már, hogy megkérdezte tőlem: nincs talán saját otthonom? Ha pedig van, akkor mi a fészkes fenéért nem abban rontom a levegőt.

Ama jól ismert késedelmes kapcsolás után sikerült őt megkapnom, ami elválaszthatatlanul együtt jár azzal, ha az ember egy távoli falucskát igyekszik felhívni, ahol a telefonos kisasszonyokat kizárólag a Lepcses család worcestershire-i ágából toborozzák.

– Helló, éltés rokon! – kezdtem olyan behízeltgően, ahogy csak telt tőlem.

– Helló, te szégyenfolt a nyugati civilizáción – válaszolta abban a harsány

tónusban, amelyben egykor vadászkopókat teremtett le, amiért ellazsálták a nyúlhajszolást. – Mit forgatsz az eszedben, ha ugyan van olyanod? Beszélj gyorsan, mert épp csomagolok.

Ez nem hangzott túl jól.

– Csomagolsz? – mondtam. – Utazol valahová?

– Igen, Somersetbe készülök látogatóba a barátaimhoz, Briscoe-ékhoz.

– Ó, hogy az ördög vinné el!

– Hogyhogy?

– Azt reméltem, hogy egy rövid időre vendégeskedhetnék nálad.

– Hát toll ám a füledbe, Bertie öcsém; nem vendégeskedhetsz. Hacsak nem óhajtanád bajtársiasságból elszórakoztatni Tomot.

Hümmögtem egyet. Nagyon kedvelem Tom bácsit, de az az elképzelés, hogy vele összezárva lakjak a kalyibájában, nem volt ínyemre. Antik ezüstartárgyakat gyűjt, és hajlamos rá, hogy csillogó szemével megbabonázza az embert, miközben vég nélkül túráztatja a száját fali gyertyatartókról, fémhártya-bevonatokról meg domború székdíszítésekről, és hát az

effélék iránt tanúsított érdeklődésem, hogy úgy mondjam, lagymatag. – Nem – szóltam. – Kösz a kedves meghívást, de inkább kiveszek valahol egy villát.

A néni következő szavaiból kitetszett, hogy nem világos számára a dolog.

– Mi ez az egész? – tudakolta. – Nem értelek. Mért kell neked bárhová is menned? Talán a rendőrség elől menekülsz?

– Á, dehogy. Orvosi rendeletre.

– Miről beszélsz? Hiszen világéletedben olyan egészséges voltál, mint a makk.

– Ma reggelig, amikor is kiütések támadtak a mellemen.

– Kiütések?

– Rózsaszínűek.

– Valószínűleg lepra.

– A doki szerint nem az. Ő abban látja az okát, hogy tipikus ifjú világfi vagyok, aki nem tér elég korán nyugovóra. Azt mondja, haladéktalanul vidékre kell iszkolnom és tiszta levegőt szívnom, úgyhogy egy nyári lakra lesz szükségem.

– Lonccal befuttatott ajtóval meg az ablakon bekukucskáló vén holdapóval?

– Effélére gondoltam. Van valami ötleted arra vonatkozólag, hogy miként kell eljárni, ha az ember ilyesfajta nyári lakot akar bérelni?

– Keresek én neked egyet. Jimmy Briscoe-nak tucatszámra vannak ilyenjei. És Maiden Eggesford, ahol él, nem messze fekszik a népszerű tengerparti üdülőhelytől, Bridmouth-on-Sea-től, amely az éltető levegőjéről híres. Bridmouth-on-Sea-ben a hullák leugranak ravatalukról, és táncra perdülnek a májusfa körül.

– Jól hangzik.

– Megírom, ha meglesz a nyári lak. Kedvelni fogod Maiden Eggesfordot. Jimmy versenyistállót tart, és Bridmouth hamarosan nagy derbi színhelye lesz. Úgyhogy nem csupán tiszta levegőben lesz részed, hanem szórakozásban is. Jimmy egyik lova is rajthoz áll, és a beavatottak nagy része órá fogadott, bár egyesek úgy tartják, egy bizonyos Mr. Cook tulajdonában lévő paripával veszélyes ellenfélként kell számolni. Most pedig, az ég szerelmére, dugulj el! Ezer a dolgom.

Eddig tehát, mondtam magamban, miközben letettem a kagylót, minden oké. Persze jobban szerettem volna az éltes rokon otthonában letáborozni, ahol Anatole, a zseniális séf tálalja fel nyálcsordító remekléseit, de mi, Woosterek, jól bírjuk a gyúródést, és hát végül is ég és föld a különbség egy olyan vidéki villa közt, amelytől az éltes rokon csupán néhány saroknyira tanyázik, illetve egy olyan vidéki villa közt, amelyben teljesen nélkülözni kell nevezett élemedett rokon társaságát és társalgását, mely egyszerre okít, vidít és szórakoztat.

Mindössze annyi volt immár hátra, hogy közöljem a hírt Jeevesszel, ám ettől meglehetősen húzódoztam.

Mert, tudják, úgy állt a helyzet, hogy nemrég gyakorlatilag eldöntött tényként közöltem vele, hogy New Yorkba látogatunk, és tudtam, hogy ő erősen számít erre. Fogalmam sincs, mit csinálhat New Yorkban, de bármi is az, nagy élvezetét lelné benne, és a csalódás, attól tartottam, elkerülhetetlen lesz számára.

– Jeeves – mondtam, miután visszatértem a Wooster-főhadiszállásra. – Félek, hogy rossz hírt kell közölnöm.

– Csakugyan, uram? Sajnálattal hallom.

Egyik szemöldöke körülbelül egynyolcad hüvelyknyire felhúzódott, s tudtam, hogy mélyen fel van kavarva, mert ritkán láttam nála szemöldököt egytizenhatod hüvelyknyinél jobban felhúzódni. Persze arra az elsietett következtetésre jutott, hogy azt készülök közölni vele: a kuruzsló szerint mindössze három hónapom van hátra vagy talán csak kettő.

– Nem volt kedvező Mr. Murgatroyd diagnózisa?

Siettem eloszlatni balsejtelmeit.

– De igen, tulajdonképpen kedvező volt. Nagyon is kedvező. Azt mondta, a pörsenések *qua* pörsenések... *Qua* a jó szó, ugye?

– Pontosan, uram.

– Szóval annak a véleményének adott hangot, hogy a pörsenések *qua* pörsenések, lényegében nem osztanak, nem szoroznak és nyugodtan elhanyagolhatók. Tovatúnnek

majd, mint a kósza szél, mely henye és kacér.

– Ez rendkívül megnyugtató, uram.

– De az ám, ahogy mondja. De azért várjon kicsit, mielőtt kiszaladna az utcára, hogy táncra perdüljön, mert van tovább is. Megmondom, mire céloztam, amikor azt mondtam, rossz hírt kell közölnöm. Muszáj visszavonulnom vidékre, s ott csöndes életet élnem. A doki ugyanis figyelmeztetett: ha nem így teszek, nem áll jól a következményekért. Ezért hát félo, hogy a New York-i utunk kútba esett.

Nyilván súlyos csapásként élte meg a dolgot, ám ő egy máglyakaróhoz kötözött rézbőrű indián könnyed nemtörődömségével viselte. Egyetlen kiáltás sem hagyta el az ajkát, pusztán egy „Valóban, uram?”, s én megpróbáltam felvázolni a dolog derűs oldalát.

– Ezt maga csalódásként éli meg, pedig valószínűleg kitűnő fejlemény. New Yorkban manapság mindenkit kupán vágnak vagy lepuffantanak holmi suhancok, és hát kupán vágatni vagy lepuffantatni holmi suhancok által nemigen szolgálja a

javát az embernek. Maiden Eggesfordban minden effélét elkerülhetünk.

– Hol, uram?

– Maiden Eggesfordban, odalent, Somersetben. Dahlia néni épp oda utazik vendégségbe a barátaihoz, és majd kibérel nekem egy villát. A helység Bridmouth-on-Sea közelében fekszik. Járt már valaha Bridmouthban?

– Többször is, uram, még gyermekkoromban, és jól ismerem Maiden Eggesfordot is. Egy nagynéném ott lakik.

– Nekem pedig útban van oda egy nagynéném. Micsoda véletlen!

Jókedvűen beszéltem, mert minden speciül látszott kiütni. Jeeves nyilván arra számított, hogy a vidékre való leruccanásunk olyan lesz, akárha a vadonba vennénk be magunkat, és az afeletti mámoros öröme, hogy a legelső, amin majd megakad a szeme, az egy szeretett tantika lesz, roppant mérvű lehetett.

Minthogy ilyenformán a rossz hír közlésének terhes feladatán túlestem, ildomosnak ítéltém egyéb beszéd tárgyra fordítani a szót, és úgy gondoltam, Jeeves

érdeklődéssel hallgatja majd a Plankkel való találkozásomat.

– A dokinál sokkoló élményben volt részem, Jeeves.

– Valóban, uram?

– Emlékszik még Plank őrnagyra?

– A név halványan ismerősnek tetszik, uram, de csupán halványan.

– Kalandozzon csak vissza az emlékezetében. Az utazó pacák, aki azzal vádolt meg, hogy öt fontot próbáltam kicsikarni tőle, és éppen hívni készült a rendőrséget, amikor maga beállított, és azt mondta, Witherspoon felügyelő a Scotland Yardról, és hogy én egy hírhedt bűnöző vagyok, akit már időtlen idők óta üldöz, valamint hogy Alpesi Joe néven ismernek, mivel állandóan alpesi kalapot hordok. Ezután magával vitt.

– Á, igen, uram, emlékszem már.

– Ma reggel összefutottunk. Az arcomra még emlékezett, de semmi egyéb nem, azt leszámítva, hogy biztos volt benne: a nevem Al-lal kezdődik.

– Szerfölött idegfeszítő élmény lehetett, uram.

– De az ám, és eléggé meg is rázott. Nagy megkönnyebbülés arra gondolnom, hogy többé sohasem látom őt.

– Teljesen megértem az érzéseit, uram.

Dahlia néni kellő időben felhívott, és közölte, hogy szerzett nekem egy villát, és tudni kívánta, melyik napon érkezem.

Így hát kezdetét vette az, amit az életrajzíróim majd alighanem, mint „A Maiden Eggesford-i borzalmak”-at fognak emlegetni, vagy az is lehet, hogy ekképp: „A különös macska esete, amely mindig a legváratlanabb pillanatokban bukkant fel”.

[4]

***Elkezdődik „csendes” vidéki életem:
macskalopás vádjával illetnek***

Néhány nap múlva az öreg kétülésessel elindultam Maiden Eggesfordba. Jeeves előrement a poggyással, hogy megérkeztemkor már ott üdvözölhessen,

minden bizonnyal teljesen feldobódva és felüdülve a nénikéjével való találkozástól.

Vidám hangulatban indultam útnak. Az országutat a kívánatosnál jóval több asztigmiás agyalágyulttal kellett megosztanom, ám ez egyáltalán nem csökkentette eufóriámat, ahogy nevezni hallottam. Az időjárás pompásabb nem is lehetett volna, mindenütt csupa kék ég és napsütés, és ami föltette minderre a koronát: E. Jimpson Murgatroydnak száz százalékgig igaza volt a pörsenéseimet illetően. Teljesen eltűntek, hírmondó se maradt belőlük, és mellkasom bőre ismét olyan volt, akár az alabástrom.

Nagyjából az esti koktél órájában érkeztem meg a célállomásra és vetettem az első pillantást a vidéki menedékre, amely határozatlan ideig Wooster-hajlékként készült szolgálni.

Nos, mielőtt idejöttem, volt egy olyan érzésem, hogy, mint mondani szokás, finom, de szembeötlő különbségek mutatkoznak majd Maiden Eggesford és az olyan üdülőhelyek, mint Párizs és Monte Carlo között, és egyetlen pillantás meggyőzött

arról, hogy nem tévedtem. Ama falvak egyike volt, amelyekben nemigen kínálkozik más szórakozás, mint végigsétálni a főutcán és megtekinteni a Jubileumi Itatóvályút.

E. Jimpson Murgatroyd csudára odalenne érte. „Ez igen!” – mondaná. „Pont ez való egy ifjú világfinak.” A levegő, már amennyire az első néhány fuvallatból megtudtam állapítani, olyannyira tisztának tűnt, amilyen tiszta csak lehet egyáltalán levegő, és egészséges, erőnlétet növelő tartózkodásnak néztem elébe.

A helység egyetlen szépséghibája az volt, hogy szemlátomást kísértetek járkáltak benne, ugyanis mihelyt kiszálltam a kocsiból, Plank őrnagy jól felismerhető szellemét, vagy ha úgy tetszik, árnyképét pillantottam meg. A helybeli kocsmából, a Lúd és Szöcskéből lépett ki, és miközben kiguvadt szemmel rámeredtem, eltűnt a sarkon, alaposan rám hozva a szívbajt. Mint már korábban is említettem, nem vagyok kukacoskodó típus, de senki sem szereti, ha kísértetek grasszálnak körülötte, és kis időre a jókedvem némiképp megcsappant.

Szaporán összeszedtem magam. Pusztán pillanatnyi érzékcsalódás, mondtam magamnak. Logikus okfejtésnek vetettem alá a dolgot. Ha Plank gyászos véget ért amióta utoljára láttam, és elkezdte kísértetjárói pályafutását, okoskodtam, akkor ugyan miért éppen Maiden Eggesfordban kísértene, amikor egész Egyenlítői Afrika nyitva áll előtte? Hiszen sokkal nagyobb gyönyörűség lenne számára, ha a bennszülöttekre hozná rá a frászt, akikre jó oka volt, hogy pikkeljen – például a 'mgombik néhai főnökének özvegyeire és túlélő rokonaira.

Ezen elmélkedésekkel felvértezvén magam, a nyári lakba mentem.

Egy futó pillantás meggyőzött róla, hogy spéci kis hajlék. Azt hiszem, nyilván valami művészféle számára épülhetett, mivel mindennemű modern, a kényelmet szolgáló alkalmatossággal fel volt szerelve, beleértve a villanyvilágítást és a telefont is; valójában sokkal inkább tetszetős, szemrevaló villa, semmint nyaralóház.

Jeeves már ott volt, és egy igencsak alkalmatos frissítővel fogadott – E. Jimpson

Murgatroyd iránti tiszteletből száraz gyömbérsörrel. Ahogy kortyolgattam, úgy döntöttem, hogy a bizalmamba avatom, mivel dacára kristálytisza érveimnek, még mindig nem voltam teljesen meggyőződve arról, hogy amit láttam, nem kísértet volt. Való igaz, meglehetősen tömörnek látszott, de azt hiszem, a legjobbféle kísértetek többnyire ilyenek.

– Fenemód fura egy dolog, Jeeves – mondtam –, de meg mertem volna esküdni, hogy az imént Plank őrnagyot láttam kijönni a kocsmából.

– Semmi kétség, csakugyan ő lehetett az, uram. Plank őrnagy nagy valószínűséggel a faluba készült látogatóba. Mr. Cooknak, Eggesford Court urának a vendége.

Tökéletesen elgyengültem.

– Úgy érti, *itt* van?

– Igen, uram.

Leesett az állam. Amikor az őrnagy azt mondta, vidékre indul, természetesen úgy értelmeztem a szavait, hogy gloucestershire-i otthonába tér vissza. Persze nem mintha bármi oka is lenne annak, hogy valaki, aki Gloucestershire-ben

él, ne látogathatna el Somersetbe. Dahlia néni Worcestershire-ben él, és lám, éppen Somersetben van látogatóban. Az embernek minden szemszögből meg kell vizsgálnia az efféle dolgokat.

Mindazonáltal nyugtalan voltam.

– Nem vagyok benne biztos, hogy ez tetszik nekem, Jeeves.

– Nem, uram?

– Az órnagy esetleg vissza talál rá emlékezni, hogy s mint esett ama nevezetes találkozásunk.

– Nem lesz nehéz elkerülnie őt, uram.

– Ebben van valami. Mindamellett, amit az imént mondott, sokkolólag hatott rám. Plank a legeslegutolsó olyan fazon, akit a szomszédságomban óhajtok tudni. Mellesleg úgy vélem, hogy mivel az idegzetem jócskán felbolydult, sutba dobhatjuk ezt a gyömbérsört, és lecserélhetjük egy száraz martinira.

– Igenis, uram.

– Murgatroyd soha nem fogja megtudni.

– Így igaz, uram.

És ilyenformán, miután tetemes mennyiségű tiszta levegőt szívtam

magamba, s néhány üdítő pillantást vetettem a Jubileumi Itatóvályúra, korán nyugovóra tértem, híven E. Jimpson Murgatroyd javallatához.

Az orvosi rendelkezések e követése szenzációs eredménnyel járt. Bármit is mondjanak önök a pasi pofaszakálláról meg arról a szokásáról, hogy olyan képet vág, mintha egy kedves barátja temetéséről jönne, E. Jimpson értette a dolgot. Vagy tízórai pihentető alvás után kiugrottam az ágyamból, a fürdőszobába szökelltem, nótaszóval az ajkamon felöltözködtem, és úgy startoltam a reggelizőasztalhoz, mint egy kétéves versenycsikó. Betermeltem a szalonnás tojást, aztán az utolsó morzsáig leeregettem a bárzsingomon a lekváros pirítóst, és pedig a dzsungel tigrisének mindama lelkesültségével, amellyel a napi kuliadagját lakmározza be, és éppen egy idegnyugtató cigarettát pöfékeltem, amikor megcsörrent a telefon, és Dahlia néni hangja döndült keresztül a vezetéken.

– Halihó, élemedett ősöm! – üdvözöltem, és nem mindennapi élvezet volt hallhatni engem, olyannyira életerővel és

szeretetreméltósággal telített volt a hanghordozásom. – Pálinkás jó reggelt, agg rokon!

– Szóval befutottál?

– Személyesen.

– Tehát még életben vagy. Ezek szerint a kiütéseid nem bizonyultak halálosnak.

– Teljesen eltűntek – nyugtattam meg. – Elfújta őket a szél.

– Az jó. Nem szerettem volna egy foltostarka unokaöcsöt bemutatni Briscoe-éknak, ugyanis örülnének, ha ma szerencsételnéd őket ebédre.

– Ez iszonyúan szép tőlük.

– Van tiszta gallérod?

– Jó néhány, és makulátlan ingek is tartoznak hozzájuk.

– Nekem nehogy azt a Parazita Klub-os nyakkendőt kösd fel!

– Ugyan dehogy – fogadkoztam. Ha van egyáltalán hibája a Parazita Klub-os nyakkendőnek, hát az annyi, hogy egy icipicit harsány, és nem tanácsos vele ideges vagy beteg egyénekre váratlanul rárontani, és hát nem tudhattam, hogy Mrs. Briscoe

nem ezek egyike-e. – Mikor lesz az eszem-
iszom?

– Fél kettőkor.

– Hajszálpontosan ott leszek, pántlikával a
hajamban.

A meghívás minden bizonnyal a
jószomszédi viszony ápolásának
szellemében fogant, amit csak helyeselni
tudtam, s ezt közöltem is Jeevesszel.

– Belevaló famíliának látszanak ezek a
Briscoe-ék.

– Úgy tudom, közmegebecsülésnek
örvendenek, uram.

– Dahlia néni nem mondta, hol laknak.

– Eggesford Hallban, uram.

– És hogy lehet odajutni?

– A falu főutcáján az országútig kell
menni, s ott balra fordulni. El se lehet
téveszteni a házat. Nagy épület, és kiterjedt
belsőség tartozik hozzá. Körülbelül másfél
méröldnyi séta, ha gyalog szándékozik
menni, uram.

– Azt hiszem, úgy jobb lesz. Murgatroyd is
ezt tanácsolná. Maga pedig, gondolom, amíg
oda leszek, elmegy és tereferél egy jót a
nénikéjével. Találkozott már vele?

– Nem, uram. A Lúd és Szöcskében, ahová megérkezésem estéjén betértem, a felszolgálónő úgy tájékoztatott, hogy a nagynéném Liverpoolba utazott az évi nyaralására.

Liverpoolba, ez igen, a kutya-fáját a jó dolgának! Néha az embernek az az érzése, hogy a nagynénik kizárólag a szórakozásoknak élnek.

Korán útnak indultam. Ha ezek a Briscoe-ék a társaságomra vágytak, minél többet akartam részeltetni őket benne.

Elérvén az országutat, amelynél Jeeves útmutatása szerint balra kellett fordulnom, úgy gondoltam, jobb lesz, ha előbb megbizonyosodom. Ugyan Jeeves határozottan beszélt, de mindig hasznos, ha az ember másnak is kikéri a véleményét. És csakugyan: kiderült, hogy a fickó tévedett. Megszólítottam egy arra haladó aggastyánt – Maiden Eggesfordban mindenki legalább százötven évesnek látszott, nem vitás, a tiszta levegőnek köszönhetően –, és megkérdeztem, melyik irányban induljak el Eggesford Court felé, és az öregúr azt

felelte, forduljak jobbra. Ebből is kitetszett, hogy még Jeeves is tévedhet.

Egy dologban azonban igaza volt. Nagy épület, mondotta volt, és kiterjedt belsőség tartozik hozzá; s én úgy másfél mérföldnyit gyalogolhattam, amikor egy épp ilyen udvarházat pillantottam meg, s a telekre is, amelyen állt, ráillett az adott leírás. A bejárati kapu egy hosszú kocsifelhajtóra nyílt, s én már-már ezen indultam el, amikor az az ötletem támadt, hogy időt spórolhatok meg azzal, ha átvágok a mezőn, mivel a ház, amely a fákon keresztül már láthatóvá vált, jócskán észak-északkeleti irányban magasodott. E kocsifelhajtókat jó kanyargósra építik, hogy imponálóvá tegyék a látogatók számára. Hú, a mindenit, mondja a látogató, ez a felhajtó vagy háromnegyed mérföld hosszú, nyilván piszok jól el van eresztve ez az ipse.

Hogy énekeltem-e vagy sem, nem emlékszem már – valószínűbb, hogy fütyörésztem –, de bárhogy is volt, jól haladtam, és éppen holmi istállóknak látszó épületek mellett vitt el az utam, amikor

egyszer csak egy macska tűnt elő a semmiből.

Meglehetősen sajátos megjelenésű állat volt: túlnyomórészt fekete alapszínű, melybe a bordái körül és az orra hegyén fehér foltok vegyültek. Ciccegetem és az ujjaimmal malmoztam, mint efféle alkalmakkor szokásom, s a cica felkunkorított farokkal közelített, s a lábamhoz dörgölte az orrát, aminek módjából világosan kitetszett, hogy meg van róla győződve, Bertram Woosterban rokonlélekre és belevaló srácre talált.

És bizony nem is vezette tévútra az ösztöne. Az egyik legelső költemény, amelyet hajdan megtanultam – nem tudom, ki írta, valószínűleg Shakespeare – így szólt:

Szeretem én a kiscicát,
bundája oly meleg:
Ha én békén hagyom,
ő sem bánt engemet.

És hát mindenkor így is voltam vele egész életemben. Megkérdezhetik bármelyik macskát, amellyel valaha is dolgom volt,

hogy milyen fickónak tartanak macskakörökben, és mindegyik meg fogja mondani önöknek, hogy állati rendes pali vagyok, akibe a bizalmat teljes biztonsággal belé lehet helyezni. Az olyan cicák, akik jól ismernek, mint például Dahlia néni Augustusa, valószínűleg arról a szakértelmemről is említést tesznek majd, amelyet a fülük tövének vakargatásában szoktam tanúsítani.

Ennek az újdonsült macsek haveromnak is megcirógattam most a füle tövét, amely figyelmességemet látható hálával fogadta: úgy dorombolt, mint a távoli égzengés moraja. A szívélyes viszonyt ekképp megalapozván, éppen elkezdtem továbblépni a második fázisba, vagyis a karomra emelni a cicát, hogy megcsiklandozzam a gyomrát, amikor a közelben sztentori hang harsant: „Háj!”

Sokféle módon lehet „Háj!”-t mondani. Amerikában ez egy jópofa üdvözlési forma, amely gyakran a „Jó reggelt”-et helyettesíti. Két barát találkozik. Egyikük így szól: „Háj, Bill”. A másik így felel: „Háj, George”. Mire Bill: „Piszok nagy hőség van, mi?”, amire

George azt feleli, hogy neki nem is annyira a hőséggel van baja, hanem inkább a párásassággal, s azzal megy tovább ki-ki a maga útján.

Viszont ez a „Háj!” valami egészen más volt. Gondolom, ama vad bennszülöttek, akik között Plank őrnagy szokott forogni, nem „Háj!”-t üvöltve szállnak harcba, de ha így lenne, nyilván ugyanolyan volna a hangjuk, mint az a nyers ordítás, amely most csaknem megrepesztette a dobhártyámat. Megfordulván egy vörös képű kis mitugrászt pillantottam meg, aki lovaglópálcával hadonászott, melynek látványa csöppet sem tetszett. Sohasem kedveltem a lovaglópálcákat, kivált azóta, hogy zsenge ifjúkoromban nehéz terepen, egy mérföldön át üldözött eggyel az egyik nagybácsikám, miután rajtakapott, amint a szivarjai egyikét pöfékeltem. Zimankós időjárás esetén még ma is meg-megsajdulnak e régmúltban szerzett sebhelyek.

Most azonban nem különösebben nyugtalankodtam. Ez itt, vélekedtem, az a Briscoe ezredes, aki meghívott ebédre, és

noha e pillanatban arca olyan kifejezést tükrözött, mintha örömet apróra vagdalt volna engem egy életlen konyhakéssel, nyilván jobb belátásra tér majd, mihelyt megmondom neki a nevemet. Mert hiszen nem szokás ebédre invitálni egy fickói, csak hogy mihelyt betoppan, lovaglópálcával vegyék kezelésbe.

Ezért hát bemutatkoztam, némiképp meglepődve a pasas méretén, mivel úgy képzeltem, az ezredesek valamivel nagyobb formátumban készülnek. Mindazonáltal úgy hiszem, mindenféle méretben előfordulnak, akárcsak a burgonya, vagy ha már itt tartunk: mint a lányok. Vanessa Cook például határozottan a megtermett fajtából való volt, míg mások, akik időről időre kikosaraztak, gyakorlatilag kis fityfirittyek voltak.

– Bertram Wooster – mondtam, szemléltetően megpaskolva a mellemet.

Az alantas indulatok azonnali elcsitulására számítottam, valamint egy örömteli kiáltásra és egy „Hogy van, drága barátom, hogy van?”-ra, amelyet sugárzóan szívélyes mosoly követ, de semmi ilyesmi

nem történt. A pasas folytatta a sistergést, s arca immár meglehetősen mutatós bíbor árnyalatot öltött.

– Mit művel maga ott azzal a macskával? – tudakolta rekedten.

Megőriztem méltóságteljes nyugalmamat. Nem tetszett az ipse hanghordozása, de hát gyakran van úgy, hogy az emberfiának nem teszük mások hanghordozása.

– Csupáncsak múlatjuk a gondúzó időt – feleltem szeretetre méltó tónusban, amely egyébként remekül illett hozzám.

– Maga épp le akart vele lécelni.

– Micsodázni?

– Ellopni.

Teljes testmagasságomban kihúztam magam, és nem lennék meglepve, ha a szemem is megvillant volna. Jó néhány dologgal megvádoltak már életemben, különösen Agatha néném, de macskalopással még sohasem, és a vád mélyen sértette a Wooster-büszkeséget. Epés szavak tolultak nyelvemre, de, mint mondani szokás, kordában tartottam őket. Végül is, a pasas a házigazdám volt.

Hogy kísérletet tegyek a lecsillapítására, így szóltam:

– Igaztalanul vádol, drága ezredes úr. Álomban se jutna ilyesmi eszembe.

– Ó, dehogynem, ó dehogynem, ó, dehogynem. És ne nevezzen ezredes úrnak.

Nem volt valami biztató kezdet, de azért újra próbálkoztam.

– Remek időnk van.

– A francba az idővel.

– Szép termés ígérkezik?

– Rosseb egye a termést.

– Hogy van a nénikém?

– Honnan a fenéből tudjam, hogy hogy van a nénikéje?

Ezt furcsának találtam. Ha egy nagynéni vendégeskedik valakinél, az ipse képes kell legyen arra, hogy az érdeklődőknek információval – ha mégoly vázlatossal is – szolgáljon a néni egészségi állapotára vonatkozólag. Azon kezdtem tűnődni, hogy a kis vakarcsnak, akivel csevegtem, netán nem hiányzik-e egy kereke. Annyi bizonyos, már ami az eddigi társalgását illeti, hogy bármely képzett elmeorvos hivatásos érdeklődését felkeltette volna.

De nem adtam fel a reményt. Mi, Woosterek nem egykönnyen adjuk fel. Ezúttal egészen más taktikával próbálkoztam.

– Szörnyen kedves volt öntől, hogy meghívott ebédre – mondtam.

Bár nem állítom, hogy tajték csapott ki a száján, de ahhoz kétség se férhetett, hogy szavaim kellemetlenül érintették.

– *Magát* ebédre hívni? Akkor se hívnám meg magát ebédre...

Gondolom, azzal készült folytatni, hogy „ha az éhhaláltól menteném is meg vele”, ám ebben a pillanatban, mintegy a kulisszák mögül, robusztus tenor énekhang ütötte meg a fülem, ami úgy hangzott, mintha egy egyenlítői afrikai zenés komédia slágerdala volna, s a következő pillanatban Plank őrnagy tűnt fel. Szememről lehullt a hályog. Plank jelenléte ugyanis arra vallott, hogy ez itt semmiképp se lehet a Briscoe-rezidencia. Mivel nem hittem Jeevesnek, és az országúthoz érve jobbra fordultam ahelyett, hogy balra tértem volna, amiként Jeeves mondta volt, tévedésből nem az úti célomul tűzött háznál kötöttem ki. Egy

pillanatig már-már a száz-egynéhány éves aggastyánt kezdtem hibáztatni, ám mi, Woosterek méltányosak vagyunk, és visszagondolva rájöttem, hogy én voltaképpen Eggesford Court felé tudakoltam tőle a járást, amely nevet valószínűleg ez az épület viselte, márpedig ha az ember „Court”-ot mond, amikor „Hall”-t kellene mondania, abból bizony könnyen kalamajka támadhat.

– Jóságos Isten! – szóltam kínosan feszengve. – Hát maga nem Briscoe ezredes?

Válaszra sem méltatott, viszont Planknek megeredt a nyelve.

– Nos, üdvözlöm, Wooster – mondta. – Ki gondolta volna, hogy magát itt lehet látni? Nem tudtam, hogy ismeri Cookot.

– Te *ismered* őt? – kérdezte a bíborképű pasas, szemlátomást elképedve a gondolattól, hogy nekem tiszteletre méltó ismerősöm is lehet.

– Persze hogy ismerem. A gloucestershire-i házamban találkoztam vele, de hogy milyen körülmények között, azt elfelejtettem. Majd eszembe jut, de pillanatnyilag csupán annyit tudok, hogy megváltoztatta a nevét.

Holmi Al-lel kezdődő név volt, most azonban Wooster. Föltételezem, az eredeti neve valami rémes név lehetett, amelyet képtelen volt tovább viselni. Az Utazók Egyesületében ismertem egy férfit, aki Bugginsról Westmacote-Trevelyanre változtatta a nevét. Nagyon bölcs elhatározásnak tartottam, ám nem sok haszna volt belőle szegény fickónak, mert alig szokott hozzá, hogy Gilbert Westmacote-Trevelyanként írja alá az adósleveleit, amikor széttépte egy oroszlán. De hát ilyen az élet. Mit végzett a dokinál, Wooster? Bubópestisről van szó?

Azt feleltem, hogy nem bubópestis, mire ő azt mondta, örömmel hallja, mert a bubópestis nem tréfadolog, bárkit megkérdezhetek.

– Itt valahol vendégeskedik?

– Nem, a faluban bérelek egy villát.

– Kár. Itt is megszállhatott volna. Szórakoztathatná Vanessát. De ebédnél ugye velünk tart? – kérdezte Plank, aki abban a hiszemben látszott lenni, hogy egy vendégnek jogában áll kívülállókat meghívni a házigazdája otthonába, holott

bármelyik jobbféle illemkódekből megtudhatta volna, hogy nem így áll a helyzet.

– Sajnálom – feleltem –, de Eggesford Hallban ebédelek, Briscoe-éknál.

E szavak hallatán Cook, aki egy ideje némán álldogált, alighanem holmi hangszál-rendellenesség okán, harsányan felhorkant:

– Tudtam én! És milyen igazam volt! Tudtam, hogy maga Briscoe bérence!

– Miről beszélsz, Cook? – kérdezte Plank, nem lévén birtokában az összefüggéseknek.

– Sose törődj vele, miről beszélek! Nagyon is jól tudom, miről beszélek. Ez az ember Briscoe zsoldjában áll, és azért jött ide, hogy ellopja a macskámat.

– De miért lopná el a macskádat?

– Jól tudod, miért lopná el. Ugyanúgy tudod, mint én, hogy Briscoe semmitől sem riad vissza. Csak nézz rá erre az alakra! A szeme se áll jól! Nézd meg a képét! Lerí róla, hogy aljasságban sántikál. A macskával a karjában ütöttem rajta. Tartóztasd fel, Plank, amíg elmegyek és telefonálok a rendőrségre.

És azzal elporzott.

Beismerem, meglehetősen szorongással hallgattam, amint Planket arra kérte, hogy azonnal tartóztasson fel, mivel voltak már tapasztalataim Plank feltartóztatási módszereit illetően. Azt hiszem, korábban említettem már, hogy az előző találkozásunkkor a zulu furkósbotja segítségével szándékozott sakkban tartani, ezúttal pedig egy vaskos husángot szorongatott, amely, ha nem is zulu furkósbot volt, kétségkívül azzal csaknem egyenértékű sakkban tartó alkalmatosságnak látszott.

Szerencsére azonban Plank barátságos kedvében volt.

– Nem szabad neheztelnie Cookra, Wooster. Fel van dúlva szegény. Egy kis családi problémája adódott. Éppen emiatt kért meg, hogy jöjjek el és időzzek nála.

Úgy vélte, jó tanáccsal szolgálhatok. Az történt ugyanis, hogy miután megengedte a lányának, Vanessának, hogy Londonba menjen bölcsészetet tanulni a Slade-en – ha jól mondom az intézmény nevét –, a lány rossz társaságba keveredett, nyakon csípte a rendőrség, és a többi meg a többi, minek

folytán Cook bekeményített, és atyai szigorot alkalmazva hazacibálta Vanessát, s megmondta neki, hogy mindaddig otthon is kell maradnia, amíg be nem nő a feje lágya. Szegény kislánynak persze nincs ínyére a dolog, de azzal vigasztaltam: szerencséje, hogy nem Egyenlítői Afrikában él, mivel ott, ha egy kislány pacát ejt az irkájára, az apja bozótkéssel lecsapja a fejét, és a lányt eltemeti a hátsó kertben. No hát, Wooster, sajnálom, hogy nem marasztalhatom, de azt hiszem, jobban teszi, ha most elpucol. Nem állítom, hogy Cook vadászpuskával tér vissza, de sose lehet tudni. A maga helyében én odébbállnék..

A tanács jónak tűnt, így hát késedelem nélkül meg is fogadtam.

[5]

***Rósejbni, a versenymén különös
barátsága***

A villa felé vettem az irányt, ahol a kocsimat hagytam. Mire odaértem, jó három

mérföldes kutyaagolást tudtam magam mögött, és úgy döntöttem, hogy a lábizmoknak egy kis pihenőidőt engedélyezek, és ha ez E. Jimpson Murgatroydnak nem tetszik, hát tegyen róla.

Alig vártam már, hogy értekezhessek Jeevesszel, és meghalljam, miként vélekedik a különös élményről, amely az imént esett meg velem, s melyhez foghatóban, ahogy mondani szokás, ezerévenként egyszer van része az embernek.

Cook viselkedését végképp nem tudtam mire vélni. Plank elmélete, amely szerint Cook zordonsága annak a ténynek tudható be, hogy Vanessa Londonban rossz társaságba keveredett, badarságnak tűnt föl a szememben. Úgy értem, ha a lányod oktalanul választja meg a társasági körét, és rendőröket kezd orrba gyömöszölni, attól még nem válik szükségszerűvé, hogy a legelső embert, aki utadba kerül, macskalopással vádold. Ez a két dolog valahogy nincs összhangban.

– Jeeves – szóltam, átszakítván a célvonalat és belerogyván egy fotelba –, válaszoljon nekem, de őszintén arra, amit most kérdezni fogok. Maga régóta ismer már engem.

– Igen, uram.

– Bőségesen volt rá alkalma, hogy tanulmányozza a lelkialkatomat.

– Igen, uram.

– Na szóval, állítana-e olyasmit, hogy az a fajta fickó vagyok, aki macskát lop?

– Nem, uram.

Azonnali válasza nem kis meglepésemre szolgált. Semmi habozás, semmi hímezés-hámozás, csak egyszerűen: „Nem, uram”.

– Éppenséggel ezt a választ vártam magától. Pontosan ugyanezt mondaná bárki a Parazita Klubban vagy akárhol egyebütt is. És ennek ellenére a macskalopás vádjával illettek.

– Csakugyan, uram?

– Egy skarlátvörös képű fráter, bizonyos Cook nevezetű.

S azzal üstöllést, ha ugyan ez ide a megfelelő szó, beszámoltam neki különös

élményemről, könnyedén átsikolva ama tény fölött, hogy az országúthoz érve nem bíztam meg útmutatásában. Figyelmesen hallgatta beszámolómat, s midőn a végére értem, olyan közel jutott a mosolygáshoz, amennyire csak ez lehetséges nála. Vagyis úgy értem, a szája sarkánál egy izom kissé megrándult, mintha egy pillanatra valamely repülő tárgy, például egy szúnyog telepedett volna le rá.

– Azt hiszem, magyarázattal tudok szolgálni, uram.

Ez hihetetlennek hangzott. Úgy éreztem magam, mint doktor Watson, miközben Sherlock Holmes fejtegetését hallgatja a dohányhamu száznegyvenhét különböző válfajáról, valamint arról, hogy mennyi időbe telik, amíg a petrezselyem leülepszik a vajtartó fenekére.

– Ez elképesztő, Jeeves – mondtam. – Moriarty professzornak abszolút semmi esélye se lett volna magával szemben. Csakugyan úgy érti, hogy a mozaikjáték darabkái összeálltak és a megfelelő helyükre kerültek?

– Igen, uram.

- Mindent tud?
- Igen, uram.
- Bámulatos!
- Elemi dolog, uram. A Lúd és Szöcske törzsvendégeiben készsége információforrásra leltem.
- Ó, kifaggatta a fiúkat a hátsó helyiségben?
- Igen, uram.
- És mit regéltek magának?
- A jelek szerint Mr. Cook és Briscoe ezredes hadilábon állnak egymással.
- Úgy érti, nem kedveli egyik a másikat?
- Pontosan, uram.
- Azt hiszem, ez vidéken gyakorta megesik. Hiszen nemigen akad más tennivalód, mint azon morfondírozni, hogy milyen ütődött hólyag a szomszédod.
- Alkalmasint úgy igaz, ahogy mondja, uram, ám a jelen esetben nyomósabb oka van az ellenségeskedésnek, legalábbis Mr. Cook részéről. Briscoe ezredes a rendőrbírói testület elnöke, és ebbeli minőségében nemrég tetemes bírságot rótt ki Mr. Cookra sertések engedély nélküli kihajtásáért.

Értelmesen bólintottam. Meg tudtam érteni, micsoda sajtó sebet tud ütni az ilyesmi. Jómagam nem tartok sertést, de ha tartanék, mélységesen neheztelnék érte, ha nem volna szabad levegő- és környezetváltozást biztosítanom nekik a rendőrbírói testülettől kapott engedély nélkül. Oroszországban élünk talán, vagy mi a fene?

– Azonkívül...

– Ó, hát még van tovább is?

– Igen, uram. Azonkívül riválisok is, minthogy mindketten versenylő-tulajdonosok, és ez további súrlódások forrása.

– Hogyhogy?

– Uram?

– Nem értem, miért. A nagy versenylő-tulajdonosok többsége haveri viszonyt ápol egymással. Testvérekként szeretik egymást.

– A nagy tulajdonosok igen, uram. Viszont más a helyzet azokkal, akiknek a tevékenysége kis helyi futamokra korlátozódik. Ott a rivalizálás jóval személyesebb jellegű és hevesebb. Informátoraim a Lúd és Szöcskében úgy

vélik, hogy a Bridmouth-on-Sea-ben hamarosan sorra kerülő futam végeredményét illetően a Briscoe ezredes Simlája és Mr. Cook Rósejbnije közötti párharc lesz a meghatározó. Az összes többi résztvevő elhanyagolható. Ennélfogva a versenynap közeledtével nem csekély kocódásra lehet számítani a két úr között, és mindkettőjük számára létfontosságú, hogy lovuk tréningeztetése teljesen hibátlanul menjen végbe. A tréning szigorú felügyelete elsőrendű fontosságú.

Nos, ezt nekem szükségtelen volt mondania. Hiszen egy magamfajta, sokat tapasztalt vén róka nagyon is tisztában van vele, mennyire létfontosságú a tréning a turfon elérendő siker érdekében. Nem felejtettem még el a Dahlia nénikém otthonában töltött amaz időszakot, amikor nagy összegű fogadást kötöttem Marlene Cooperre, a kertész unokahúgára, aki a tizenöt éven aluli lányok tojásevő versenyében készült indulni a falusi sportnapon, ám a nagy mérkőzés napjának előestéjén megszegte a tréninget, és több fontnyi éretlen piszkét kebelezett be, minek

folytán hascsikarást kapott, ami meggátolta abban, hogy rajthoz álljon.

– Na de Jeeves – mondtam –, bár elismerem, hogy mindez lebilincselően érdekesítő, én mégis arra vagyok leginkább kíváncsi, hogy Cook miért őrzöngött annyira a miatt a macska miatt. Látnia kellett volna, ahogy vörösödött az ürge. A vérnyomása úgy fellövellt, mint egy rakéta. Akkor se lehetett volna izgatottabb, ha történetesen egy külügyminisztériumi főmufti lett volna, én meg egy mélyen lefátyolozott, különös egzotikus illatot árasztó hölgy, akit rajtakap, amint épp elillanóban vagyok a Haditengerészeti Szerződéssel.

– Szerencsére abban a helyzetben vagyok, hogy fényt deríthetek a rejtélyre, uram. Azon törzsvendégek egyike, akikkel összebarátkoztam a Lúd és Szöcskében, történetesen Mr. Cook egyik alkalmazottja, és tájékoztatott az esettel kapcsolatos tényekről. A macska kóbor állat volt, amely egy reggel tűnt fel az istállóudvaron, és Rósejbninek azon nyomban a szívéhez nőtt. Ez tudomásom szerint nem szokatlan

jelenség telivér lovak körében, jóllehet többnyire inkább egy kecske vagy birka szokta elnyerni a vonzalmukat.

Ez tök új volt számomra. Először hallottam efféléről.

– Kecske? – hüledeztem.

– Igen, uram.

– Vagy birka?

– Igen, uram.

– Úgy érti, szerelem első látásra?

– Leginkább így lehet jellemezni a dolgot, uram.

– Micsoda tökfejek a lovak, Jeeves!

– A mentalitásuk csakugyan okot ad a kritikára, uram.

– Ámbár ha az ember heteken át semmi mást nem lát, csupán Cookot meg istállófiúkat, akkor egy macska üdítő változatosságként hathat. Ha jól értem, a barátság elmélyült, nemdebár?

– Igen, uram. A cica most minden éjjel a ló bokszában alszik, és ugyancsak ott várja meg, hogy a mén visszatérjen egészségügyi sétájáról.

– Szóval tárt karokkal fogadott vendég lett, mi?

– Pontosan, uram.

– Ahogy mondani szokás, leterítették számára a vörös díszszőnyeget. Különös. Pedig az ember azt hinné, hogy egy ilyen emberbőrbe bújt vámpír denevér, mint amilyen Cook, egy kóbor macskát egyetlen jól irányzott rúgással eltávolít a portájáról.

– Valami effélére csakugyan sor is került, mint az informátoromtól megtudtam, és az eredmény katasztrofális volt. Rósejbni ugyanis búskomorságba esett, és visszautasította az ennivalóját. Aztán egy napon a macska visszatért, és a paripa azon nyomban visszanyerte nemcsak az életkedvét, hanem az étvágyát is.

– Még ilyet!

– Hát igen, uram, magam is meglepődtem a történet hallatán.

Felálltam. Az idő jócskán előrehaladt, és lelki szemeimmel már látni véltem, amint Briscoe-ék orrukat a társalgó ablakához nyomva kifelé kémlelődnek, és azt mondogatják egymásnak, hogy Woosterüknek bizony már fel kellett volna tűnnie a láthatáron.

– Nos, hálás köszönetem, Jeeves – szóltam.
– A szokásos hogyismondjájával fényt derített arra, ami különben állandó fejtörés tárgya maradt volna. Ha maga nincs, álomtalan éjszakákon át jojózhattam volna azon, hogy vajon mi a fészkes fityfene állhat Cook viselkedésének hátterében. Immár jóindulatúbban szemlélem a pasit. Persze még mindig nem szívesen indulnék el az ebadtájával egy hosszú gyalogtúrára, és ha valaha fel akarná magát vétetni a Parazita Klubba, okvetlenül kigolyóznám, mindamellett meg tudom érteni az álláspontját. A macskájával az ölemben talál rám, aztán megtudja, hogy haveri viszonyban vagyok halálos ellenségével és vetélytársával, az ezredessel, és természetesen feltételezi, hogy piszkos munka folyik a kulisszák mögött. Nem csoda, hogy úgy ordított, mint a fába szorult féreg, és suhogtatni kezdte a lovaglópálcáját. Szerintem föltétlenül érdeméül tudható be, hogy nem szózt vele oda nekem vagy hat jókorát.

– E nagyvonalú látásmódját csak helyeselni lehet, uram.

– Az embernek mindig igyekeznie kell beleképzelné magát a másik fickó helyzetébe, és azt tartania szem előtt, hogy... mit is, Jeeves?

– *Tout comprendre c'est tout pardonner*¹

– Köszönöm, Jeeves.

– Nincs mit, uram.

– Most pedig: irány Eggesford Hall!

Ha önök tudakozódnak felőlem azokban a körökben, ahol forgolódni szoktam, azt fogják hallani, hogy társasági ember vagyok, aki mindig örömmel veszi, ha új arcokkal ismerkedhet meg, így tehát vidám hangulatban kellett volna lennem, amidőn lefékeztem a járgányt Eggesford Hall bejárati ajtaja előtt. Ámde nem így állt a helyzet. Nem mintha az új arcokban lett volna valami olyasmi, amitől lelombozódtam. Briscoe ezredes szívélyes házigazdának bizonyult, Mrs. B. pedig szívélyes háziasszonynak. Dahlia nénin kívül jelen volt még Ambrose Briscoe tiszteletes, az ezredes fivére, valamint ennek Angelica nevű leánya, egy igen

¹ Mindent megérteni annyi, mint mindent megbocsátani.

szemrevaló teremtés, akibe, ha nem foglalnak le annyira a gondolataim, alighanem tüstént belezúgtam volna. Egyszóval kívánni se lehetne kellemesebb társaságot.

Hanem hát, mint mondtam, teljesen a gondolataimmal voltam elfoglalva. Nem is annyira az a tény aggasztott, hogy gyakorlatilag mindössze egyetlen ajtó választott el Vanessa Cooktól. Meglehetősen nehéz volna olyan helyre utaznom Angliában, ahol ne ütköznék olyasvalakibe, aki ki ne kosarazott volna már valamikor a múltban. Futottam már össze ilyenekkel egymástól olyan távol eső helyeken is, mint a cornwalli Bude vagy a yorkshire-i Sedbergh. Nem, ami most betöltötte a Wooster-elmét, az a Cook papával és lovaglópálcájával kapcsolatos gondolat volt. Csöppet sem volt kellemes a tudat, hogy az ember rossz viszonyban van egy olyan fickóval, aki bármelyik pillanatban ámokfutásban törhet ki, s aki ilyen állapotában minden bizonnyal légvonalban Bertram felé venné az irányt.

Ez persze, azzal az eredménnyel járt, hogy nemigen sziporkáztam az ünnepi lakoma alatt. Az ebéd kitűnő volt, a vörösbor pedig, amellyel végződött, egyenesen szuper, s én oly nagy buzgósággal tömtem a fejem, hogy E. J. Murgatroyd, ha látja, ugyancsak felszisszent volna, viszont ami a vidám tereferélést illeti, ahogy mondani szokás, a fasorban se voltam. Ilyenformán az eszemiszom folyamán nyilván csakhamar feléledt a gyanú házigazdáim elméjében, hogy alighanem egy sáskabélú trappista szerzetest látnak vendégül.

Hogy e gondolat alkalmasint Dahlia nénikém elméjét is megjárta, az teljesen nyilvánvalóvá vált számomra, amikor az étkezés végeztével elvitt körsétát tenni a Jeeves által „kiterjedt belsőség”-nek mondott területen. Alaposan lehordott a szokásos szókimondó stílusában. Egész életemben ő volt a legjobb barátom és legszigorúbb kritikusom, és ha ő leteremt egy unokaöcsöt, hát az le van teremtve istenesen.

Az alábbi módon fogalmazott, hasonló irányban és nyelvezetben, mint egy zupás őrmester szokott az újoncokkal:

– Mi a rossznyavalya ütött beléd, te szerencsétlen hüllő? Jimmynek és Elsának azt mondtam, hogy bár az unokaöcsém úgy néz ki, mint egy ütődött lepényhal, azért várják csak ki, ajánlottam nekik, amíg elkezdi majd lökni a szöveget: fetrengeni fognak röhögtükben. Na és ezzel szemben mi történik? Szellemes sziporkák? Könnyfakasztó aranyköpések? Mulattató anekdoták? Egy frászt! Csak ülsz ott és tömöd magadba az ételt, és alig-alig jön ki belőled más hang, mint az állandó csámcsogásod. Úgy éreztem magam, mint egy bolhacirkusz vezetője, akinek miután hatalmas hírverést csapott a sztárszereplőjének, azt kell látnia, hogy az a bemutató előadáson elfelejtette a szerepét.

Szégyenkezve sütöttem le a szemem, jól tudván, hogy teljesen jogos a beolvasás. Hiszen való igaz, az ebédlőasztalnál csak körülbelül annyival járultam hozzá ahhoz, amit a szellem és a lélek lakomájaként szokás emlegetni, mint amennyit egy

hallgatag természetű, heveny mandulagyulladásban szenvedő angoltól lehet elvárni.

– Na meg, ahogy azt a portóit vedeltesd. Akár egy teve, amelyik oázishoz érkezik egy hosszú menetelés után a sivatag homokján. Minthogyha Jimmy titokban közölte volna veled, hogy szeretné gyorsan kiüríttetni a pincéjét, hogy játékteremmé alakíthassa át. Ha ilyen életmódot folytatsz Londonban is, nem csoda, ha tele vagy kiütésekkel. Csodálom, hogy még egyáltalán lábra tudsz állni.

Tökéletesen igaza volt, be kellett ismernem.

– Láttad-e a *Tíz éjszaka egy lebujsban* című darabot?

Többet nem tudtam elviselni. Erőtlenül megpróbáltam mentséggel előhozakodni.

– Sajnálom, éltés rokon. Amit mondasz, igaz. De ma nem vagyok önmagam.

– Nos, ez mindenki számára nagy szerencse.

– Úgy is mondhatnám: ki vagyok akadva.

– Én inkább úgy mondanám: úgy festesz, mint egy rakás szerencsétlenség.

– Ma reggel különös élményben volt részem.

S azzal minden további húhó – vagy inkább teketória?, sose tudom eldönteni, melyik a jobb – nélkül elmeséltem neki a macskás-cookos sztorimat.

Jól adtam elő, és lehetetlen volt nem észrevenni a néni mohó érdeklődését, midőn ahhoz a részhez értem, amikor Jeeves megvilágította a macska fontosságának rejtélyét az események láncolatában.

– Azt akarod ezzel mondani – rikkantotta –, hogy ha leléceltél volna azzal a macskával...

Itt meglehetősen zordonan közbe kellett vágnom. Dacára a világos stílusnak, amelyben nem kis fáradsággal igyekeztem híven tolmácsolni a történeteket, nénikém szemlátomást helytelen szemszögből fogta fel a dolgot.

– Eszem ágában sem volt, élemedett őszöm, hogy leléceljek a macskával. Mindössze az történt, hogy előzékenységből megcsiklandoztam a gyomrát.

– De csakugyan úgy érted, hogy ha valaki olajra akarna vele lépni, azzal befellegzene Rósejbni tréningjének?

– Jeeves értesülései szerint igen, márpedig megbízható forrásból szerezte őket a Lúd és Szöcskében.

– Hm.

– Miért mondod, hogy „hm”?

– Hah.

– Mit akarsz ezzel, hogy „hah”?

– Ne törődj vele.

Én azonban nagyon is törődtem. Amikor egy nagynéni azt mondja, hogy „hm”, meg hogy „hah”, az jelent valamit, és holmi nevenincs félelem cikkant át a bensőmön.

De nem volt időm kitárgyalni a dolgot, mert ebben a pillanatban csatlakozott hozzánk Briscoe tiszteletes meg a lánya. És nem sokkal utána távoztam.

[6.]

*Porter elvtársban fölserken
a zöld szemű szörny*

A délután mostanra jócskán felforrósodott, és egy kiadós uzsonnának, valamint jó néhány serleg vörösbornak köszönhetően többé-kevésbé olyan hangulatba kerültem, amilyenbe egy pítón szokott a délebedje után. Bizonyos zsibbadtság áradt szét tagjaimon, úgyannyira, hogy két ízben az elbeszélésem folyamán az éltes rokon kénytelen volt figyelmeztetni, hogy ha nem szűnök meg a képébe ásítózni, leken egyet a hájas pofázmányomra a napernyőjével, mellyel a nap sugarai ellen oltalmazta magát.

A zsibbadtság a későbbiekben sem hagyott alább, és miközben tovagördültem az országúton, gyakorlatilag álomvilágban jártam, és be kellett látnom: ha valahol meg nem állok, hogy kialudjam magam, rövidesen közveszélyessé válok mind a gyalogosok, mind az autósok számára. És hát semmire sem vágytam kevésbé, mint a legutóbbi házigazdám elé idéztetni annak rendőrbírói minőségében, és azzal vádoltatni, hogy elütöttem valamelyik polgárt, miközben a vörösbora hatása alatt

álltam. Már mint úgy értem, Briscoe ezredes vörösborának hatása alatt, nem pedig a polgárénak. Kínos ügy volna mindkettőnk számára, bár az is kétségtelen, hogy egyszer mind pincéje kiválóságának is bizonyosságául szolgálna.

Az országutat, mint a legtöbb ilyen, mindkét oldalon rétek szegélyezték, olyikon tehenekkel, olyikon azok nélkül, és tekintettel a tikkasztó hőségre, ha csak úgy találomra vettem volna horgonyt valahol, ez azzal járt volna, hogy ugyanolyan ropogósra sülök, mint amilyenre Plank őrnagy sült volna, ha netán rátalálnak a 'mgombik néhai főnökének özvegyei és túlélő rokonai. Árnyékra volt hát szükségem, és a nem mindennapi jó szerencse segédletével egy dűlőúthoz érkeztem, amely erdős vidékre vezetett, s nekem most pont ez volt a szívem vágya. Behajtottam a rengetegbe, leállítottam a masinát, és nem sokkal ezután, ahogy mondani szokás, elringattak az édes álom gyógyító hullámai.

Eleinte mély, álomtalan durmolásnak volt nevezhető, de egy idő után rémálomba ment

át. Úgy tetszett, hogy E. Jimpson Murgatroyddal horgászom holmi tropikus vizeken, s ő egyszer csak egy cápát fogott ki, s én éppen ezt nézegettem, amikor a beste jószág hirtelen megragadta a karomat. Ettől természetesen kis híján frászt kaptam, és fölriadtam. És amint kinyitottam a szemem, azt láttam, hogy valami a bal bicepszembe csimpaszkodik, de nem cápa volt, hanem Orlo Porter.

– Elnézését kérem, uram – mondta –, amiért megzavartam a szundikálásban, de madármegfigyelő vagyok. Éppen egy Clarkson-féle poszátát tanulmányoztam abban a bozótban ott, és attól tartottam, hogy uraságod horkolása el találja őt riasztani, ezért, ha megkérhetem, szíveskedjék csínján bánni a hangeffektusokkal. A Clarkson-poszáták nagyon érzékenyek a hangos zajokra, és uraságodat egy mérföldre innen is hallani lehetett.

Vagyis hát valami efféle volt mondandójának lényege.

Valami olyasmit válaszoltam volna erre, hogy „Á, hello” vagy hasonlót, de túlságosan

is el voltam képedve ahhoz, hogy szóhoz tudjak jutni: részint azért, mert sose hittem volna, hogy Orlo Porter ilyen mérvű udvariasságra képes, legfőképpen azonban annak okán, hogy egyáltalán a helyszínen tartózkodott. Maiden Eggesfordra ugyanis úgy tekintettem, mint olyan helyre, amely mentes minden emberi társaságtól; mint biztos menedékre, ahol béke honol, tökéletes béke, s távol vannak szeretteink, ahogy a zsoltároskönyv mondja, ám ezzel szemben azt kellett látnom, hogy ez itt afféle nemzetek találkahelye. Először Plank, aztán Vanessa Cook és most meg Orlo Porter. Ha ez így megy tovább, mondtam magamban, azon se lepődnék meg, ha Agatha nénémet látnám feltűnni a sarkon, amint kart karba öltve közeleg E. J. Murgatroyddal.

Orlo Porter most szemlátomást rám ismert, mivel úgy meghőkölt, mint egy indiai bennszülött, aki skorpiót pillant meg maga előtt az ösvényen, és így folytatta:

– Wooster, te átkozott nyálkás, csúszómászó áspiskígyó! De hiszen sejthettem volna!

Nyilvánvaló volt: nem repes örömében, hogy láthat, mert szemernyi gyöngédség sem volt abban, amit mondott, illetve a hanghordozásban, amelyben előadta, de ettől eltekintve gőzöm se volt róla, mi baja lehet. Úgyszólván kérdőjellel görbültem.

– Mit sejtettél volna? – folyamodtam lábjegyzetekért.

– Hogy követni fogod ide Vanessát abból a célból, hogy elrabold tőlem.

Ez olyan képtelenségnek tűnt, hogy egy kis kacajt hallattam, melyet követően Orlo megkért, hogy szűnjek meg kotkodácsolni, mint egy jérce, amelyet éppen megcicerélt egy kakas – vagy amelyik épp kipottyantott egy istenverte tojást, variálta meg a témát.

– Dehogyan követtem én bárkit is bárhová – feleltem, igyekezvén lecsitítani az ajzott kedélyű cimborát.

Magamban azon tanakodtam, ne tegyem-e még azt is hozzá: „öreg fiú”, de végül úgy döntöttem, hogy mellőzöm. Egyébként is kétlem, hogy túl sokat használt volna.

– Akkor mit keresel itt? – kérdezte oly heves fortissimóban, hogy nyilvánvaló volt:

fütyül rá, hogy a Clarkson-poszáta meghallja és pánikszerűen elhúzza a csíkot.

Megőriztem nyájas hangnemetem.

– Erre végtelenül egyszerű a magyarázat – szoltam. – Nyilván emlékszel még a kiütéseimre.

– Csak ne térj el a tárgytól!

– Dehogy térek. Miután a doki megszemlélte a kiütéseket, azt tanácsolta, hogy vonuljak vissza vidékre.

– Rengeteg egyéb olyan hely van vidéken, ahová vissza lehet vonulni.

– Ah – szoltam –, csak hát Dahlia nénikém holmi itteni népeknél vendégeskedik, és, tudod, egészen másként festenek a dolgok, ha módomban áll eszmét cserélni vele. Roppantul szórakoztató hölgy az én Dahlia néném. Ahol ő jelen van, ott soha egy unalmas pillanat.

Ezen, mint előre sejtettem is, kissé megdöbbsent a srác. Harciassága valamelyest alábbhagyott, és szinte hallottam, amint azt mondja magában: „Lehetséges, hogy méltánytalan voltam Bertramhoz?” Aztán újfent elborult a tekintete.

– Mindez nagyon ésszerűnek hangzik – mondta –, de nem magyarázza meg, hogy miért ólálkodtál ma reggel Eggesford Court körül.

Tátva maradt a szám. Kiskölyök koromban a dadám gyakran traktált azzal, hogy létezik Valaki, aki mindig mellettem van és figyeli minden léptemet, és ha nem eszem meg a spenótot, az utolsó ítélet napján ezt majd a fejemre olvassák, ám álmomban se gondoltam volna, hogy dadusom Orlo Porterra célzott.

– Hát ezt meg honnan az isten csudájából tudod? – mondtam, vagyis inkább hüledeztem, sőt: ámolyogtam.

– Mert éppen a környéket kémleltem a madarászlátcsövemmel annak reményében, hogy sikerül megpillantanom a nőt, akit szeretek.

Ez alkalmat adott arra, hogy kevésbé kényes témára tereljem a társalgást.

– El is felejtettem, hogy madármegfigyeléssel is foglalkozol. Csak most, hogy mondod, ugrott be. Hát persze, még Oxfordban kaptál rá! Igazából nem az a fajta tevékenység, amiért jómagam

különösebben lelkesednék. Nem mintha – siettem hozzátenni – bármi kivetnivalót is találnék a madármegfigyelésben. Bizonyára roppant érdekes, már csak azért is, mert – a nyelvem hegyén volt, hogy: „addig se támasztod a kocsmapultot”, de jobbnak láttam inkább így módosítani: „addig is a szabad levegőn lehetsz”. – Mi a forsz a dolognak? – kérdeztem. – Gondolom, addig lapítasz egy bokorban, amíg arra nem jön egy madár, és akkor elő a kukkert, aztán lehet figyelni.

Még nem értem a végére mondandómnak, mivel meg akartam kérdezni, ki volt az a Clarkson, és miként tett szert poszátára, de Orlo közbevágott.

– Megmondom én neked, miért ólálkodtál ma reggel Eggesford Court körül. Azt remélted, hogy meglátod Vanessát.

Élénken tiltakoztam, de ő rám se hederített.

– És mihez tartás végett szeretném veled közölni, Wooster, hogy ha még egyszer rajtakaplak, hogy megpróbáld ráerőszakolni Vanessára a förtelmes

társaságodat, egy pillanatig se fogok habozni, hogy kitépjem a bélésedet!

Azzal megindult elfelé, majd megállt, és a válla fölött még hozzátette: „puszta kézzel”, és továtűnt; azért-e vajon vagy sem, hogy folytassa a Clarkson-poszáta megfigyelését, nem tudnám megmondani. Mindenesetre az volt az érzésem, hogy bármely józan gondolkodású, érzékeny fülű madár alighanem sürgősen odébbállt csaknem közvetlenül azután, hogy Orlo elkezdett beszélni.

[7]

Egy viharedzett szépség

O. Porter eme búcsúmegjegyzésein, mint elképzélhetik, bőven volt mit morfondíroznom. Pillanatnyilag történetesen nem voltak járókelők a láthatáron, de ha lettek volna, bizonyára észreveszik, hogy homlokomat ráncok borítják, és tekintetem kissé fátyolos. Mindig így szokott lenni, amikor az ember

hányja-veti elméjében a dolgokat, és azok sehogy sem akarnak tetszeni. Ugyanezt lehet megfigyelni a miniszterek ábrázatán is, amidőn kényelmetlen kérdésekkel ostromolják őket a parlamentben.

Természetesen nem ez volt az első olyan eset, amikor egy ismerős azon óhaját nyilvánította, hogy behatoljon a belső régióimba, és eltávolítsa azok tartalmát. Roderick Spode például, aki immár Lord Sidcupként éli világát, gyakran megtette, valahányszor az a tévhit lett rajta úrrá, hogy *le* akarom csapni a kezéről Made-line Bassettet, aligha sejtve, hogy *c* leányzótól a hideg is kirázott, és szívesen futottam volna egy mérföldet szűk cipőben, csak hogy elkerüljem.

Viszont korábban sohasem éreztem még ennyire a küszöbönálló veszedelmet, mint most. Hiszen valahányszor Spode olyasmiket helyezett kilátásba, hogy szétken engem a pázsiton, a maradékon pedig szeges talpú csizmában fog Ugrándozni, mindig lehetőségem volt azzal a gondolattal vigasztalnom magam, hogy amelyik kutya ugat, az nem harap. Úgy

értem, egy Spode-szerű fickónak ügyelnie kell a jó hírére. Nem engedheti meg magának, hogy minden múltó szeszélynek átengedje magát. Ha rákap arra, hogy pázsitokon kenjen szét fickókat, kellemetlenségeknek teszi ki magát. A Debrett-féle Nemesi Almanach ejnye-bejnyézik, a Burke-féle Földbirtokos Nemesek pedig rosszállóan ráncolja a szemöldökét, és nagy valószínűséggel az egész grófság meg fog rá orrolni, s ő kénytelen lesz emigrálni.

Orlo Portert azonban semmi efféle korlátozás nem kötötte. Kommunista lévén, nyilván puszipajtási viszonyban volt a Kreml nagykutyáinak legalább felével, és minél több képviselőjét zsigereli ki a burzsoáziának, annál inkább meg lesznek vele elégedve. „Ez a Porter elvtárs egy különös anyagból gyúrt, kiváló fiatalember. Remek ötletei vannak” – mondanák, midőn a néhai Woosterről olvasnának. „Érdemes lesz rá odafigyelnünk, hogy kiemelhessük és pártkáder-továbbképzésre küldhessük.”

Nyilvánvaló volt tehát, hogy miután fent nevezett Porter úgy nyilatkozott Vanessa

Cookkal kapcsolatban, ahogyan nyilatkozott, a legokosabb teendő az volt számomra, hogy távol tartsam magam e leányzótól. Miután visszatértem, ezt meg is említettem Jeevesnek, s ő tökéletesen egyetértett velem.

– Mi a frászkarika is az, Jeeves, amije a körülményeknek van? – kérdeztem.

– Uram?

– Tudja, amiről beszélni szokott, a körülmények hogyishívjákjáról, ami izét eredményez. Valami „cola” is van benne, ha jól emlékszem.

– Nem „láncolatos kapcsolódás” az a kifejezés, amit keres, uram?

– Na, ez az! A nyelvem hegyén volt. Tehát a körülmények láncolatos kapcsolódása az, ami megmutatkozik, igaz?

– Igen, uram.

– No hát, egy ilyen épp az imént mutatkozott meg. A tények a következők. Mikor Londonban voltunk, futólagos ismeretséget kötöttem egy bizonyos Miss Cookkal, akiről most kiderült, hogy annak a pasinak a lánya, aki ama ló tulajdonosa, amely oly nagy becsben tartja azt a

macskát. A lánynak némi gondja támadt a rendőrséggel, amiért is az apja hazarendelte, elejét veendő, hogy további gondjai támadjanak. Így hát a lány most Eggesford Courtban tartózkodik. Eddig világos a forgatókönyv?

– Igen, uram.

– Ez arra készítette a jegyesét, egy Porter nevű mukit, hogy kövesse őt ide, hogy segítséget és vigaszt nyújthasson neki. Vili?

– Igen, uram. Ez gyakorta megesik, ha két ifjú szívet elszakítanak egymástól.

– No hát, ma reggel találkoztam a sráccal, és a Maiden Eggesford-i jelenlétem meglepetésként érte.

– Ezt könnyen meg lehet érteni, uram.

– Biztosra vette, hogy Miss Cookot követve jöttem ide.

– Miként az ifjú Lochinvar, midőn megtért Nyugatról.

A név új volt számomra, de további részletek iránt nem tudakozódtam. Láttam, hogy hallgatóm követi a mese fonalát, és ha az ember egy történetet mond el, sohasem célszerű mellékvágányokra siklani.

– És azt mondta, ha nem hagyok fel a lány üldözésével, puszta kézzel tépi ki a bélésemet.

– Csakugyan, uram?

– Maga nem ismeri Portert, ugye?

– Nem, uram.

– Nos, ismeri viszont Spode-ot. Porter olyasféle alak, mint Spode, csak kétszer olyan veszélyes. Hirtelen természetű. Könnyen sértődik. És vaskos karjainak izmai kemények, akár az acélbilincs, ahogy a költő fickó mondta. Végképp nem az a fazon, akit az ember fel kívánna bosszantani. Mit tanácsol hát?

– Úgy vélem, uram, ajánlatos lesz elkerülnie Miss Cook társaságát.

– Magam is épp ezt a megoldást ötlöttem ki. És valószínűleg nem is lesz nehéz. Annak eshetősége ugyanis, hogy Cook papa megkér: ugyan látogassak már el hozzájuk, egészen csekély. Úgyhogy, ha én felfelé veszem az irányt, a leány pedig lefelé... Kapja már föl, Jeeves, legyen olyan jó – mondtam, mikor a hallban megcsörrent a telefon. – Vélhetőleg Dahlia néni az, de az is

lehet, hogy Porter, és én most nem óhajtok bájcsevegni vele.

Jeeves kiment, majd pár perc múlva visszatért.

– Miss Cook volt az, uram, a postahivatalból hívott. Arra kért, hogy közöljem: néhány pillanaton belül felkeresi önt.

Egy éles „Szent Habakuk!” hagyta el az ajkam, és szemrehányóan néztem a fickóra.

– Nem jutott eszébe, hogy azt mondja, házon kívül vagyok?

– A hölgy erre nem adott módot, uram. Meghagyta az üzenetét, majd anélkül, hogy megvárta volna válaszomat, letette a kagylót.

A homlokom újfent ráncba szaladt.

– Ez nem túl jól fest, Jeeves.

– Nem, uram.

– Hogy ez a lány csak így ukmukfukk beállít hozzám.

– Hát igen, uram.

– Ki a megmondhatója, hogy Orlo Porter nem ólálkodik-e a közelben a madarászlátcsövével?

Ám mielőtt mélyebben belemehettem volna a dologba, megszólalt a bejárati csengő, és beviharzott Vanessa Cook. Jeeves, mondanom sem kell, úgy felszívódott, akár egy családi kísértet hajnalhasadáskor. Mindig így tesz, ha vendég érkezik. Nem láttam, mikor távozott, és kétlem, hogy Vanessa látta volna, de annyi bizonyos, hogy elillant.

Miközben Vanessára meredtem, az a fajta szorongás kerített hatalmába, amit akkor érez az ember, ha valami különösen rázó dologgal kerül szembe, és azon tűnődik, vajon az mikor fog felrobbanni. Több mint egy éve láttam őt utoljára, mármint attól az alkalomtól eltekintve, midőn a minap éppen bezsuppolni készült őt a rendőrség, és a megjelenésében bekövetkezett változás alkalmas volt rá, hogy megfagyassza a vért az ereimben. A külleme még mindig egy olyan lány külleme volt, aki okvetlenül füttyögést csalt volna elő Amerika fegyveres erőinek fogékony tagjaiból, de a lényében volt valami félelmetes, amit korábban nem lehetett tapasztalni: holmi ellentmondást nem tűrő és kihívó valami, ha értik, mire

gondolok. Minden bizonnyal annak az életmódnak a következtében, amelyet folytatott. Hiszen az ember nem masírozhat tüntető menetek élén, és nem gyűrhet orrba rendőröket anélkül, hogy e hajlandóság meg ne mutatkozna rajta.

Viharedzett: ez az a szó, amelyet keresek. Ez a lány mindig is, ahogy mondani szokás, büszke szépség volt, ám mostanra viharedzett szépség vált belőle. Szorosan összezárt ajkak, előreugró áll, s az egész megjelenése olyan lányról árulkodott, aki nem túri, hogy hepciáskodjanak vele. A gyerekkori tánctanárnőmre emlékeztetett, azt leszámítva, hogy ez utóbbi a küllemét tekintve csak valahol a D kategóriában tanyázott, míg Vanessa, mint már említettem, minden szexbombák mezőnyében az első helyet foglalta el. Hirtelen az a gondolat ötlött fel bennem, hogy vagy harminc év múlva szakasztott úgy fog kinézni, mint Agatha nénikém, kinek metsző pillantása alatt, mint tudvalévó, erős férfiak nyuszikként kuporodnak össze.

Ugyancsak nem szolgálta megnyugvásomat az a mód sem, ahogy üdvözölt. Utálkozó pillantást vetve rám, mintha a tetszési indexemet tekintve az ismerősei rangsorában csupán az egyik legalsó zárójelben lennék feltüntetve, így szólt:

– *Ide* utánam jönni!

Mi sem élénkíti úgy fel az embert, mint ha olyasmivel vádolják, amit pofonegyszerűen lehet cáfolni. Vidáman fölnevettem, s e derűs megnyilvánulásomra a lány nagyjából ugyanúgy reagált, mint ahogy nemrég Orlo Porter, azzal a különbséggel, hogy míg utóbbi egy tojós tyúk kotkodácsolását emlegette, Vanessa egy olyan hiénáéhoz hasonlította kacajomat, amelynek a torkán akadt egy csont. Azt feleltem, hogy halvány gőzöm se volt róla, hogy ő ebben a régióban tartózkodik, ám most meg ő kacagott fel, ama fémes kacajok egyikével, amelyek semmi jót nem ígérnek se embernek, se állatnak.

– Na ne szédíts! – szólt. – Meglehetősen különös – tette hozzá –, hogy bár szörnyen pipa vagyok rád, mégse állhatom meg, hogy

bizonyos értelemben ne csodáljalak. Meglepődve tapasztalom, hogy mily sok kezdeményezőkézségről teszel tanúságot. Bármilyen kellemetlen is ez számomra, azért arra vall, hogy van benned spiritusz. Már-már az az érzésem, hogy ha hozzád mentem volna, valamit azért ki tudtam volna hozni belőled.

A fejem búbjától a cipóm talpáig összeborzongtam. Most hálásabb voltam érte, mint valaha, hogy annak idején kiadta az utamat. Nagyon is jól tudtam ugyanis, mit jelent nála ez a „valamit kihozni belőled”. Tíz perccel azután, hogy a püspök és kollégája elvégezné a teendőit, ő rögvest hozzálátna átgyúráshoz és a lelkem felbakolásához, márpedig én úgy szeretem a lelkemet, ahogy van. Lehet, hogy nem az a fajta lélek, amelyik éljenzést vált ki utcára csődült tömegekből, ám nekem nagyon is megfelel, és nem szeretném, ha bárki is babirkálna vele.

– De hát ez teljesen lehetetlen, Bertie. Én Orlát szeretem, és senki mást nem tudok szeretni.

– Nagyon helyes. Ez teljesen rajtad áll. Egy dologban azonban ki kell, hogy igazítsalak. Én csakugyan nem tudtam, hogy itt vagy.

– Azt akarod velem elhíttetni, hogy pusztán véletlen egybeesésnek tulajdo...

– Nem, nem: én inkább a körülmények láncolatossá kapcsolódásának nevezném. Az orvosom csöndes vidéki életet rendelt számomra, s én Maiden Eggesfordot választottam, mivel a nagynéném holmi itteni népeknél vendégeskedik, és úgy gondoltam, pompás lesz a közelében lennem. A csöndes vidéki élet kissé túl csöndes is lehet, ha az ember nem ismer senkit. A nénikém bérelte ki nekem ezt a villát.

Önök most azt hihetik, hogy ezzel minden tisztázódott, és az élet egyetlen elbűvölő melódiává vált, ahogy a poéta fickó mondta, de nem: a lány továbbra se szűnt meg pöfögni. Egyes leányzóknak lehetetlen a kedvükre tenni.

– Ezek szerint tévedtem, amikor azt hittem, van benned kezdeményezőkézség – mondta, és ha az ajka nem biggyedt el

megvetően, hát nem ismerem föl a megvetően elbiggyesztett ajkat, ha ilyet látok. – Csupán egy közönséges, haszontalan tagja vagy a burzsoáziának, amelyet Orlo oly nagyon utál.

– Egy tipikus nagyvilági fiatalember, mint némely szaktekintélyek állítják rólam.

– Nem hiszem, hogy életedben valaha is műveltél bármi érdemlegeset.

Alighanem meglehetősen bávatag képet vágott volna, ha most közlöm vele, hogy a magánsuliban díjat nyertem Szentírás-ismeretből, egy elegáns kötésű, hittudományos témájú művet, melynek címe most nem jut eszembe; vagy amikor Dahlia nénikém a *Milady Budoárja* című lapját szerkesztette, és egy magvas írásom – vagyis inkább dolgozatom, ahogy mi, íróemberek mondjuk-jelent meg benne arról, hogy *Mit visel a jól öltözött férfi?*, ámde nem hoztam szóba e tényeket, legfőképpen azért, mert a lány szakadatlanul mondta a magáét, és gyakorlatilag lehetetlen a szavába vágni egy olyan nőnek, aki szakadatlanul mondja a magáét. Olyan átkozottul szaporán ontják magukból a

szöveget, hogy egy lassúbb beszédű férfiúnak szemernyi esélye sincs szóhoz jutni mellettük.

– De nem is a te elfuserált életed az, ami most lényeges. Isten megteremtett, és ő feltehetőleg tudta, mit csinál, így hát ebbe szükségtelen belemennünk. Inkább rátérek a tulajdonképpeni okára annak, amiért ellátogattam hozzád.

– Csak nyugodtan, bármikor, valahányszor csak erre jársz – mondtam a szokásos csiszolt modoromban, ám ő rá se hederített, csak folytatta a magáét.

– Apa barátja, Plank őrnagy, aki most nálunk időzik, ebédnél egy Wooster nevű illetőről beszélt, aki ma reggel beállított hozzánk, és amikor apa arcszíne bíborszínűre váltott, és torkán akadt a báránykotlett, mindjárt tudtam, hogy rólad van szó. Te pont az a fajta fiatalember vagy, amelyet a legjobban utál.

– Na és a fiatalemberek utálják-e őt?

– Kivétel nélkül. Apa olyan természet, mintha Attila, a hun és egy alligátorteknős kereszteződése volna. Na szóval, most, hogy megtudtam, Maiden Eggesfordban vagy,

eljöttem, hogy megkérjelek, tegyél meg nekem valamit.

– Bármit, ami csak tőlem telik.

– Teljesen egyszerű dologról van szó. Természetesen továbbra is írni fogok Orlónak, de nem akarom, hogy a kastélyba küldje a leveleit, mert apa, amellet, hogy egy alligátorteknőshöz hasonlít, aljas fortélyokra is képes, és nem habozna elfogni és megsemmisíteni a leveleket; és minthogy mindig előttem megy le reggelizni, ez stratégiai előnyt biztosít számára. Mire én asztalhoz ülnék, a postám színe-java már a nadrágzsebében lapulna. Ezért máris megírom Orlónak, hogy a leveleit hozzád címezze, és minden délután el fogok értük jönni.

Sohasem hallottam még javaslatot, amely kevésbé tetszett volna. Az ötlet, hogy ez a hajadon naponta beállítson a villába, miközben Orlo Porter máris forrásponthig van hevülve, és le nem veszi a szemét az épületről, mondom, ez az idea megfagyasztotta ifjúi véretem, és arra készítette két szememet, hogy mint csillag szökelljen ki köréből, ahogy Jeevest

hallottam fogalmazni. Úgyhogy egy pillanattal később végtelen megkönnyebbüléssel eszméltem rá, hogy félelmeim alaptalanok voltak, mivel semmi szükség sem volt levélváltásra a két fél között.

– De hát ő itt van! – mondtam.

– *Itt?* Maiden Eggesfordban?

– Itt hát, ahogy mondod.

– Viccelődsz velem, Bertie?

– Eszem ágában sincs viccelődni. Ha vicces kedvemben lennék, már kezdettől fogva pukkadoznál a röhögéstől. Mondom, hogy itt van, nekem elhiheted. Ma délután találkoztam vele. Egy Clarkson-poszátát kuksizott. Mellesleg, ha már itt tartunk, nem tudsz véletlenül valami közelebbit Clarksonról? Azon töpiztem, ki lehetett az, és hogyan tett szert poszátára.

Rá se bagózott megjegyzéseimre. Általában így szokott ez lenni velem. Mutass nekem egy nőt, mondom néha, és én mutatok neked valakit, aki rá se fog bagózni a megjegyzéseimre.

Miközben alaposan szemügyre vettem, változásra figyeltem föl a tekintetében.

Említettem már, hogy arcvonásai viharedezett jelleget öltöttek ama foglalatosság következtében, hogy rendőrököt gyömöszölt orrba jártában-keltében, ám most e vonások teljesen megenyhültek. És bár két szeme éppenséggel nem szökelt ki köréből, de akkorára tágultak, akár egy-egy szabványméretű golflabda, és arcát gyengéd mosoly ragyogta be, miközben ezt mondta: „Nahát, menten lebabázok!”, vagyis hát valami effélét.

– Szóval eljött! Követett engem ide! – Hanghordozásából ítélve úgy tűnt, mintha a srác hallatlan élvezetet szerzett volna neki azzal, hogy így tett. Ezek szerint tehát nem a követés ténye ellen volt kifogása a csajszinak, csak éppen a megfelelő fickó kellett, hogy legyen a követő. – Mint valami csillogó vértet viselő lovag, aki fehér paripáján léptet elő.

Itt lehetőségem lett volna reklámot csapni Jeeves barátjának, aki megtért Nyugatról, mondván, hogy engem Orlo órá emlékeztet, de muszáj volt elvetnem az ötletet, mivel nem emlékeztem a fickó nevére.

– Csak azt nem értem, hogy a csudába tudott elszabadulni a munkájától? – mondtam.

– Az évi kéthetes szabadságát töltötte. Ezért tudott ott lenni a tüntetésen is. Mi ketten vezettük a menetet.

– Tudom. Messziről figyeltem.

– Még mindig nem tudtam kideríteni, mi történt vele aznap. Miután leütötte a rendőrt, hirtelen eltűnt.

– Mindig a legokosabb, amit tehet az ember, miután leüt egy rendőrt. Egyébként beugrott a kocsimba, s én biztonságba fuvaroztam.

– Aha, értem.

Meg kell, hogy mondjam, úgy éreztem, kicsivel erőteljesebben is fogalmazhatott volna a kiscsaj. Bár az ember nem vár köszönetet az efféle, imitt-amott tett apró-cseprő szívességekért, de ha tekintetbe vesszük, hogy Orlo érdekében gátoltam a rendőri szervet a kötelmei teljesítésében – ha jól idézem a nagykönyv idevágó passzusát –, ezáltal kiteve magam annak, hogy jelentékeny időszakot húzzak le dutyiban, mondom, minderre tekintettel

némi lelkesedés nem lett volna teljesen indokolatlan a lány részéről. No de semmit sem tehettem ez ügyben, legföljebb annyit, hogy szemrehányó pillantást vessek rá. Így is tettem. Na persze, az égvilágon semmi hatást nem értem el vele.

– Jelenleg a Lúd és Szöcskében tartózkodik? – kérdezte.

– Nem tudnám megmondani – feleltem, és ha egy csipetnyi hogyishívják is volt a hangomban, ki hibáztathat érte? – Amikor találkoztam vele, többnyire a belső szerveimről társalogtunk.

– Mi baj van a belső szerveiddel?

– Mindeddig semmi, de ő úgy gondolja, a későbbiek folyamán esetleg érheti őket valami.

– Csodálatosan együttérző természete van.

– Na ja, hát nem?!

– Ajánlott valamit, ami a hasznodra válhat?

– Ami azt illeti, igen.

– Milyen szép tőle!

Kis időre elcsöndesedett; semmi kétség, Orlo szeretetreméltó tulajdonságain mélázott, melyek jó része mindeddig

valahogy elkerülte a figyelmemet. Végül így szólt:

– Valószínűleg a Lúd és Szöcskében van. Az az egyetlen rendes kocsmá a helységben. Menj oda, és mondd meg neki, hogy holnap délután háromkor itt várom.

– Itt?

– Igen.

– Úgy érted, ebben a villában?

– Miért ne?

– Azt hittem, egyedül szeretnél vele találkozni.

– Ó, az nem gond. Addig majd elmégy sétálni.

Magamban újfent hálás köszönetemet fejeztem ki az őrangyalomnak, amiért úgy rendezte a dolgokat, hogy e büszke szépségből nem lett Mrs. Bertram Wooster. Az arcátlan magabiztosságától, amellyel tutira vette, hogy csak meg kell neveznie óhajait, és máris mindenki, aki csak él és mozog, ugrik, hogy teljesítse őket, a hideg futkosott a hátamon. A Wooster-önérzet számára annyira sértő volt a gondolat, hogy e fehérszemély utasítására kiakolbólítottassak a személyes

használatomban lévő villából, hogy talán nem túlzás azt állítanom, felforrt a vérem, és bizonyára valami „Ó, igazán?”-szerű csípős megjegyzésre ragadtattam volna magam, csak hát úgy éreztem, egy *preux chevalier*,² ami mindenkor lenni törekedtem, aligha tarthatja ildomosnak, hogy vaspatával tiporjon a gyengébbik nemen, bármily súlyos legyen is a részéről történt provokáció.

Úgyhogy inkább „Ó, hogyne”-re módosítottam válaszomat, és elindultam a Lúd és Szöcskébe, hogy közöljem Orlóval a tényállást.

[8.]

Kocsmai közjáték

A belső bárhelyiségben akadtam rá, amint épp gyömbérsörös gint iddogált. Arca, mely soha nem ihletett ódák zengedezésére, most még kevésbé volt örömnép a szemnek: zord tekintet sötétlett rajta. Kedélye szemlátomást a legmélyebb apály

² vitéz lovag (fr.)

állapotában leledzett, mint az oly gyakran megesik, ha Elszakított Szív A úgy érzi: annak valószínűségét, hogy Elszakított Szív B-vel összetalálkozhasson, legfeljebb ha száz a nyolchoz arányban jegyzik.

Természetesen borongós hangulatát olyasmi is okozhatta, hogy éppen hírét vette: aznap reggel Moszkvában likvidálták egy elvtársát, vagy talán meggyilkolt egy kapitalistát, és most nem tudja, miképp szabadulhatna meg a tetemtől, ám én hajlottam rá, hogy búval-béleltsége okát inkább szerelmi bánatnak tulajdonítsam, és önkéntelenül is szájalom nyilallott végig iránta a bensőmben.

Mikor beléptem, olyan pillantást vetett rám, hogy abból világosan megértettem, mily csekély a valószínűsége annak, hogy valaha is ajándékkal kedveskedjünk egymásnak karácsonykor, és emlékszem, ahogy elnéztem őt, arra gondoltam: milyen töméntelenül sok van belőle, és az mind Wooster-ellenességgel van áthatva. Gyakran éreztem ugyanígy Spode-dal kapcsolatban is. Úgy látszik, lehet bennem valami, ami felébreszti az alantasabb

ösztönöket az olyan férfiakban, akik nyolc láb magasak és hat láb szélesek. Egyszer fölvettem a problémát Jeeves előtt, és ő is egyetértett velem abban, hogy az ügy fölöttébb különös.

Orlo szeme, miközben közeledtem hozzá, fakó árnyalatot öltött. Bármi volt is az, ami ezt a mélységes depressziót okozta nála, a megpillantásom bizonyosan nem hozta vissza a napfényt az életébe. Viselkedése olyan volt, mint egy szerdai matiné publikumának bármelyik tagjáé vagy, mondjuk, egy döglött halé egy halaskofa asztalán. Akkor sem élénkült fel, miután átadtam neki az üzenetet. Ahogy ezt megtettem, hosszú csönd állt be, amelyet csupán a gyömbérsör bugyborékolása tört meg, amint lecsusszant a torkán.

Végül megszólalt: hangja leginkább egy élő hulláéhoz hasonlított ama horrorfilmek egyikéből, amelyekben a fickó leemeli a fedelet a sírról a romos kápolna alatti kriptában, és kispista legyen a néző, ha a kriptában nyugvó el nem kezd beszélgetni a pasassal.

– Ezt én nem értem.

– Mit nem értesz? – mondtam, hozzátéve: „elvtárs”, mivel abból soha nem származhat baj, ha az ember udvarias. – Bármiféle segítséggel, amit csak nyújthatok annak érdekében, hogy akármely apró problémád megoldódjék, készséggel állok rendelkezésedre. Kizárólag azért vagyok itt, hogy segítsek.

Annyi napsugaras sármmal formáltam meg e szavakat, hogy attól még egy rézusmajom tartózkodásának is fel kellett volna engednie, ámde Orlónál az égvilágon semmit nem értem el vele. Változatlanul Agatha néném módjára szegezte rám a tekintetét.

– Roppantmód furcsállom, hogy annak ellenére, hogy, mint mondod, csupán egészen futólag ismeritek egymást Vanessával, titkos látogatásokat tesz nálad a villádban. Ha ehhez hozzávesszük az alattomban való Eggesford Court-i megjelenésedet, óhatatlanul felébred a gyanú az emberben.

Ha valaki efféléket mond, olyan szavakat használva, mint „titkos” meg „alattomban”, és azt állítva, hogy valamitől óhatatlanul

felébred a gyanú az emberben, akkor egy elővigyázatos halandó igyekszik résen lenni. Nagy megkönnyebbülés volt számomra, hogy kifogástalan magyarázattal tudtam szolgálni. Ezt megnyerő őszinteséggel adtam elő, ami, éreztem, okvetlenül meghozza majd a gyümölcsét.

– Az Eggesford Court-i megjelenésem nem alattomban történt. Amiatt kerültem oda, mert eltévesztettem a házat. Miss Cooknak a villámban tett látogatása pedig ama szükségszerűségnél fogva volt titkos, mert a papája a lány minden egyes léptét kocsányon lógó szemekkel figyeli. Na és avégett látogatott el a villámba, mert nem volt más módja annak, hogy érintkezésbe léphessen veled. Nem tudta, hogy Maiden Eggesfordban vagy, és úgy gondolta, ha netán levelet ír nál neki, apuci elfogná azt, olyan ember lévén, aki egy minutányit se habozik elfogni a lánya leveleit.

Mindez abszolút meggyőzően hangzott, de Orlo továbbra is gyanakvóan méregetett.

– Mindamellet – szólt – különösnek találom, hogy ennyire megbízzon benned. Ez bensőséges viszonyra vall.

– Ó, én nem nevezném így. Hiszen olyan lányok is, akiket alig-alig ismerek, megbíznak bennem. Úgy tekintenek rám, akárha az apjuk lennék.

– Na ne röhögtesd. Szerintem minden olyan lány, aki terád az apjaként tekint, jól teszi, ha sürgősen megvizsgálta a fejét.

– No hát, akkor mondjuk úgy, hogy bátyjukként. Tudják, hogy a jó öreg Bertie-nél a titkaik biztonságban vannak.

– Én nem vagyok benne biztos, hogy rád illik a „jó öreg Bertie” elnevezés. Ha engem kérdezel, sokkal inkább egy kígyó vagy, amelyik azért ólálkodik a környéken, hogy elrabolja a férfiaktól a nőket, akiket szeretnek.

– Ugyan, dehogy! – tiltakoztam, első ízben szerevezve róla tudomást, hogy kígyók ilyesmivel foglalkoznak.

– Nos, nekem gyanús ez az egész – mondta. Aztán, nagy megkönnyebbülésemre, más tárgyra tért. – Ismersz egy Spofforth nevű férfit?

Azt feleltem, hogy nem, úgy tudom, nem ismerek.

– P. B. Spofforth. Nagydarab fickó, rövidre nyírt bajusszal.

– Nem, sose találkoztam vele.

– És egy darabig nem is fogsz. Kórházban van.

– Ez szomorú. És mi juttatta oda?

– Én. Megcsókolta a nőt, akit szeretek, a „Liget” Társas és Kiránduló Klub évi piknikjén. Te csókoltad már meg valaha a nőt, akit szeretek, Wooster?

– Isten őrizz, hova gondolsz?!

– Hát nem is ajánlom. Sok időt töltött a villádban?

– Nem, nagyon keveset. Csak beugrott, s már illant is tova, akár a villám. Csupán annyi ideje volt, hogy közölje: olyan vagy, mint egy csillogó vértet viselő lovag, aki fehér paripán léptet elő, valamint hogy megkérjen rá, mondjam meg neked, hogy holnap délután hajszálpontosan háromra gyere a hajlékomba, s azzal tovatúnt.

Ettől, úgy látszott, lehiggadt a srác. Folytatta a merengést, de immár nem annyira úgy, mint amikor Hasfelmetsző Jack szuflát gyűjt a soron következő öldökléshez.

Maradéktalanul azonban nem volt elégedett.

– Nem tartom valami jó ötletnek a villádban való találkozást – mondta.

– Miért nem?

– Te majd folyton láb alatt leszel.

– Ó, emiatt ne fájjon a fejed, elvtárs! Majd elmegyek sétálni.

– Aha – szólt, szemmel láthatólag felélénkülve. – Szóval sétálni? Na ez, látod, prima ötlet. Elsőrangú testgyakorlás. Rózsákat fest az orcákra. Aztán csak minél ráérősebben végezd. Ne kapkodd el. Azt mondják, errefelé pompás látnivalók vannak.

És eme szívélyes hangütés jegyében elváltunk; ő a bárban készült felhajtani egy újabb gyömbéres gint, én pedig visszaindultam, hogy elmondjam Vanessának: a tárgyalás végbement, és a srác holnap délután halálpontosan háromkor rajtpóznához áll.

– Hogy nézett ki? – tudakolta a lány, vibrálva a türelmetlenségtől.

Ezt kissé nehéz volt megválaszolni, mivel Orlo úgy festett, mint egy leharcolt

gengszter, aki fájdalmas fogíny tályoggal bajlódik, de sikerült összeütnöm egy-két tapintatos szót, amelyek, mint Jeeves mondaná, megelégedésére szolgáltak, s a lány ezt követően elhúzott.

Röviddel távozása után behussant Jeeves. Egy árnyalatnyit zavartnak tűnt.

– Az iménti beszélgetésünk közben félbeszakítottak bennünket, uram.

– Félbe bizony, Jeeves, de örömmel közölhetem, hogy már nincs szükségem a tanácsára. A távolléte alatt tisztázódott a helyzet. Nyélbe ütődött egy találka, és hamarosan sor is kerül rá, még hozzá itt, ebben a villában, holnap délután háromkor. Jómagam, nem óhajtván alkalmatlankodni, sétálni fogok menni.

– Fölöttébb örvendetes fejlemény, uram – mondta, s én elismerőleg azt feleltem, hogy *tetigistizte a rem acut*.³

[9]

Angelica Briscoe talányos szavai

³ Fején találta a szöveget.

Másnap délután, öt perccel három előtt, éppen nekiduráltam magam, hogy felszívódjak, amikor megérkezett Vanessa Cook. Ahogy megpillantott, bosszankodni látszott. Úgy ráncolta a homlokát, mintha olyasvalami lennék, aminek nem igazán jó szaga van, és így szólt:

– Hát te még mindig itt vagy?

Ezt kissé érdekesnek ítéltem még egy büszke szépség szájából is, ám híven azon eltökélt szándékomhoz, hogy gáncstalan lovagként viselem a viszontagságokat, nyájasan válaszoltam:

– Éppen most indulok.

– Nosza, uzsgyi hát – szólt, s én útra keltem.

Az utca olyan volt, mint rendszeren, kevés szórakozást kínálva a turistának. Itt-ott néhány száz éven felüli aggastyán pettyezte a környéket, a búr háborúról elevenítve föl emlékeket, s a fürkésző szem egy kutyán állapodott meg, amely érdeklődéssel vizsgálgatott valamit az út menti árokban. Végigsétáltam az utcán, és megszemléltem a Jubileumi Vályút, aztán a túloldalon

visszaballagtam, s az járt a fejemben, milyen elégedett volna most velem E. J. Murgatroyd, ha látna, amikor megpillantottam az üzletet, amely postahivatalként működött, és, mint Jeeves tájékoztató, amellet, hogy bélyeget, képeslapot, zoknit, csizmát, kezeslábast, rózsaszínű bonbont, narancssárga bonbont, madzagot, cigarettát meg levélpapírt árultak, egy kis kölcsön-könyvtárt is üzemeltettek benne.

Bementem. Úgy jöttem el hazulról, hogy nem gondoskodtam elegendő olvasnivalóról, márpedig sohasem helyénvaló, ha az ember elhanyagolja az intellektuális vonalat.

Mint minden falusi kölcsönkönyvtárban, itt is az volt a helyzet, hogy nem vesződtek az állomány felfrissítésével, és éppen *A cár parancsára* és *A kétkerekű kocsi rejtélye* című művek között vacilláltam – megítélésem szerint e kettő lévén a leginkább méltó a figyelemre –, amikor kinyílt az ajtó, és Angelica Briscoe, a szemrevaló teremtség lépett be rajta, akivel ebédnél találkoztam. A pap leánya, ha még emlékeznek.

Amidőn meglátott, egészen sajátosságosan viselkedett. Azon nyomban roppantmód konspiratívává vált, mintha egy nihilista volnál *cár parancsára* lapjairól, akinek egy másik nihilistával van randevúja. Habár még nem olvastam ezt az opuszt, föltételeztem, hogy tele van nihilistákkal, akik furtonfurt más nihilistákkal találkoznak, és sötét összeesküvéseket szőnek velük. Megragadta a karomat, és hangját baljós suttogássá halkítva ezt mondva:

– Meghozta már a pasi?

Halványlila gőzöm se volt róla, mire céloz. Szeretem azt hinni magamról, hogy csiszolt világfi vagyok, aki ugyanúgy képes rá, hogy elhülyéskedjen egy csinos lánnyal, mint bármely más hapsi, de be kell, hogy valljam, e tudakozódásra mindössze néma szemguvasztással tudtam válaszolni. Bármily szokatlannak tűnt is föl előttem, hogy egy paplány egy titkos társaság tagja legyen, szavaira mégsem találtam más magyarázatot. Úgy hangzottak, mint egy rejtjeles kód, melynek értelmét szemernyi reményed sincs kibogozni, hacsak teljes

jogú, tagdíjhátraléktól mentes tagja nem vagy a Titokzatos Nyolcak nevű társaságnak.

Végül csak képezzé váltam a beszédre. Na nem sokra, csak úgy épp mutatóba.

– He? – hápogtam.

A lány szemlátomást úgy érezte, választ kapott a kérdésére. Viselkedése gyökeresen megváltozott. Sutba dobtad *A cár parancsára*-szerű stílust, és azzá a szeretetreméltó kislánnyá vedlett vissza, aki minden valószínűség szerint a papája templomában harmóniumozik.

– Látom, még nem hozta meg. Na persze, az efféle munkához idő kell.

– Miféléhez?

– Nem magyarázhatom meg. Itt jön apa.

És beporoszkált Briscoe tiszteletes azzal a tüstént nyilvánvalóvá váló céllal, hogy félfontnyi narancssárga bonbont vásároljon ajándékba az érdemdúsabb kórista fiúcskái számára. Jelenléte a szemrevaló teremtésbe beléfojtotta a további tényfeltáró közléseket, és az ezután következő társalgás már kizárólag az időjárásra, a templomtető állapotára, valamint a milyen-jól-néz-ki-a-

nénikéje-úgy-örülök-hogy-láthattam témakörre korlátozódott. Úgyhogy néhány henye megjegyzést követően ott is hagytam őket, és folytattam sétámat.

Mindig nehéz felbecsülni azt az időtartamot, amelyet két, egymástól elszakított, váratlanul újraegyesülő szív igényel ahhoz, hogy fölvegyék az elejtett fonalat. A biztonság kedvéért erre körülbelül másfél órát hagytam Orlónak és Vanessának, és amikor visszatértem a villába, kiderült, hogy tökéletesen időzítettem: már mindketten elhagyták a helyszínt.

Még mindig erősen fúrta az oldalamat Angelica Briscoe talányos kérdése. De minél többet törtem rajta a fejem, annál talányosabbnak találtam. „Meghozta már a pasi?” Miféle pasi? Mit hozott-e meg? Behívtam Jeevest, hogy megkérdezzem, vajon ő mit tud kihámozni belőle.

– Mondja csak, Jeeves – kezdtem. – Ha maga, tegyük föl, egy könyvtárban volna, és éppen *A cár parancsára* című művet kölcsönözné ki, amikor belépne egy papleány, és akár csak egy előzetes „Helló,

te ló” vagy valami ilyesmi nélkül azt mondaná magának, hogy „Meghozta már a pasi?”, milyen értelmezést adna e szavaknak?

Eltűnődött, latra vetve a problémát a gyors elmében, amiként egyszer tőle hallottam fogalmazni.

– „Meghozta már a pasi?”, uram?

– Pontosan.

– Arra a konklúzióra jutnék, hogy a hölgy egy férfiismerős megérkeztére vár, aki holmi azonosítatlan tárgyat hoz magával.

– Pontosan erre gondoltam én is. És hogy miféle azonosítatlan tárgyról lehet szó, a Jóisten segedelmével föltehetőleg azt is meg fogjuk tudni.

– Kétségtelenül, uram.

– Türelmesen ki kell várnunk, amíg mindenre fény derül.

– Igen, uram.

– Közbevetőleg azonban – momentán kartotékolva e témát – hadd kérdezzem meg: rendben lezajlott Miss Cook és Mr. Porter tanácskozása?

– Igen, uram, társalogtak egy ideig.

– Halk, bűgő hangon, mi?

– Nem, uram. Mind a hölgy, mind az úr észrevehetően emelt hangot ütött meg.

– Ez fura. Úgy képzeltem, a szerelmesek általában suttognak.

– Kivéve olyankor, ha szóváltás zajlik köztük, uram.

– Jóságos ég! Szóváltásba keveredtek?

– Mégpedig meglehetősen elkeseredettbe, uram, amely tisztán hallható volt a konyhában, ahol éppen a Spinoza-kötetet olvastam, amellyel ön volt olyan kedves megajándékozni karácsonyra. Az ajtó ugyanis véletlenül félig nyitva állt.

– Tehát maga fültanú volt?

– Mindvégig, uram.

– Mondjon el mindent, Jeeves.

– Igenis, uram. Annak elmagyarázásával kell kezdenem, hogy Mr. Cook a kezelője annak a pénzösszegnek, melyet a néhai nagybátyja hagyott Mr. Porterre, amely nagybácsi minden jel szerint Mr. Cook társa volt számos kereskedelmi vállalkozásban.

– Igen, erről tudok. Porter beszélte el nekem.

– Amíg Mr. Cook fel nem szabadítja a summát,

Mr. Porter nem lesz abban a helyzetben, hogy megházasodjék. Úgy értesültem, hogy a jelenlegi munkakörében nem túl bőkezűen javadalmazzák.

– Biztosítási ügynökként keresi a kenyerét. Nem említettem magának, hogy balesetbiztosítást kötöttem nála?

– Legjobb tudomásom szerint nem, uram.

– És életbiztosítást is, mindkettőt a kapzsiság fogalmát jócskán kimerítő összegért. Ő beszélt rá. No de nem akarom félbeszakítani. Folytassa.

– Igenis, uram. Miss Cook arra ösztökélte Mr. Portert, hogy követeljen ki egy megbeszélést az édesapjával.

– Hogy rávegye: köhögje ki a zsozsót?

– Pontosan, uram. „Légy erélyes” – mondta neki a kisasszony. „Keményen állj a sarkadra. Nézz a szemébe az apámnak, és döngesd az asztalt.”

– Ezt tanácsolta neki?

– Igen, uram.

– Amire Orlo?

– Azt felelte, hogy ha bármikor is asztalokat kezd el döngetni Mr. Cook jelenlétében, akkor nyugodtan gyagyássá

lehet nyilváníttatni, és el lehet vitetni a legközelebbi elmegyógyintézetbe – vagyis diliházba, ahogy ő nevezte.

– Különös.

– Uram?

– Nem gondoltam volna, hogy Porter ilyen mérvű hogyismondjakot tanúsítson.

– Esetleg nem „tutyimutyiság” az a szó, amelyet keres, uram?

– Nagyon is valószínű, hogy az. Annyi biztos: „tuty”-tyal kezdődik. Azért mondtam az imént, hogy különös, mert nem gondoltam volna, hogy ezek a csillogó vértet viselő lovagok bármitől is visszarettenjenek.

– Mr. Cook esetében, úgy látszik, kivételt tesznek. Ama beszámolójából, uram, melyet az Eggesford Courtba tett látogatásáról tartott, arra a következtetésre jutottam, hogy Mr. Cook meglehetősen félelmetes személyiség.

– A következtetése helytálló. Hallott már Bligh kapitányról, a Bounty parancsnokáról?

– Igen, uram. olvastam a könyvet.

– Én meg láttam a filmet. Hát a Hasfelmetsző Jack név mond-e magának valamit?

– Hogyne, uram.

– No hát, gyúrja őket egybe, és mit kap eredményül? Cookot. Főként a lovaglópálcája az, amivel nem vagyok kibékülve. Kellő lelkielő birtokában egy olyan pacákkal még csak képes szembenézni az ember, akivel csupán annyi a gond, hogy egy gyomorbeteg csörgőkígyó lelkiállapotával bír, és pusztán durva gyalázkodásokra szorítkozik, ám adj a kezébe egy lovaglópálcát, és megnézheted magad. Kész csoda, hogy anélkül tudtam elmenekülni Eggesford Courtból, hogy a pantallóm ülőrészén egyetlen karcolás is esett volna. Na de folytassa, Jeeves. Mi történt azután?

– Szabadna rendeznem a gondolataimat, uram?

– Hogyne. Rendezze csak, amíg jólesik.

– Köszönöm, uram. Az ember igyekszik minél összefüggőbben fogalmazni.

A gondolatai rendezése húsz és harminc másodperc közötti időtartamot vett igénybe.

E terminus lejártával folytatta a minden apró részletre kiterjedő beszámolóját a Vanessa Cook és O. J. Porter közötti csetepatéről, amely immár kezdett olybá tünni, mint a legnagyobb horderejű efféle esemény, amely csak megesett azóta, hogy Gene Tunney és Jack Dempsey összerúgták a patkót Chicagóban.

– Csaknem közvetlenül azután, hogy Mr. Porter visszautasította, hogy elmenjen Mr. Cookhoz s ott asztalokat döngessen, Miss Cook a macskára terelte a társalgást.

– Macskára? Miféle macskára?

– Arra, amellyel ön Eggesford Courtban találkozott; amelyikkel a Rósejbni nevű paripa oly tartós barátságot kötött. Miss Cook arra ösztökélte Mr. Portert, hogy lopja el a cicát.

– Uram Atyám!

– Hát igen, uram. A fajok nősténye veszedelmesebb, mint a hím.

Találó egy nyöget, gondoltam.

– A sajátja? – kérdeztem.

– Nem, uram. Idézet.⁴

⁴ Rudyard Kipling (1865-1936): *A fajok nősténye*

– Nos, folytassa – szóltam, s arra gondoltam, milyen sok jó dolgot mondott Shakespeare a maga idejében. A fajok nősténye veszedelmesebb, mint a hím. Csak Agatha nénire és hitvesére kellett gondolni, hogy az ember átérezze ezen aranyköpés mélységes igazságát. – Értem az eszmét, Jeeves. Porter a macska birtokában kitűnő alkupozícióba kerülne Cookkal szemben a befagyasztott készpénzvagyonról folytatandó tárgyalás idején.

– Pontosan, uram. *Rem acu tetigisti.*

– Tehát, ha jól értem, Orlo most Eggesford Court-ban van, hogy lelejmolja az öreg Bligh kapitányt, nemde?

– Nem, uram. Az a mód, ahogy Mr. Porter visszautasította Miss Cook kérésének teljesítését, tökéletesen egyértelmű volt. „Ha millió évig élek, akkor sem”: ezt a kifejezést használta.

– Nem túlzottan együttműködésre kész fickó ez az O. J. Porter.

– Nem, uram.

– Némiképp Bálám szamarára emlékeztet – mondtam, azon alakok egyikére utalva, akik a vizsgadolgozatomban szerepeltek,

midőn a magánsuliban díjat nyertem Szentírás-ismeretből. Ha emlékszik még rá, az is megmakacsolta magát, és megtagadta az együttműködést.

– Igen, uram.

– Ez, persze, Miss Cookot nyilván fenemód érzékenyen érinthette.

– A megjegyzéseiből magam is arra következtettem, uram, hogy a kisasszony bosszankodott. Azzal vádolta Mr. Portert, hogy „betoji nyúlbéla”, és közölte vele: soha többé nem kíván sem szóba állni vele, sem pedig hírt kapni felőle, jöjjön az akár levél, akár távirat, akár postagalamb útján.

– Ez meglehetősen véglegesnek hangzik.

– Igen, uram.

Valójában nem sóhajtottam, ám, hogy úgy mondjam, egy félsóhaj elröppent ajkamról.

Egy érzékeny lelkű férfi számára mindig van abban valami lelombozó, ha egy ifjú szerelem zátonyra futásának tanúja. Habár jómagam el nem tudtam képzelni, hogy akarhat bárki is hozzámenni Orlo Porterhez, és a fejem búbjától a zoknim talpáig kivert volna a libabőr, ha feleségül kellett volna vennem Vanessa Cookot,

viszont ők ketten kétségtelenül mindenáron azon voltak, hogy frigyre lépjenek, és szégyen, gyalázatnak tűnt, hogy érdes szavak ékelődhettek közéjük és az oltárrácsok közé.

Annyi pozitív hozadéka azonban okvetlenül volt a szakításnak, hogy Vanessának roppant nagy mértékben javára válhat a fejlemény: olyasvalakivel hozta össze a sors, akinek nem mondhatja, hogy „Eredj el”, és az elmegyén, ahogy a fickó a bibliában mondta. Ezt megemlítettem Jeevesnek, és ő is egyetértett abban, hogy a dolgoknak ezt a vetületét is tekintetbe kell venni.

– A lány láthatja belőle, hogy nem egy Kleopátra vagy efféle.

– Nagyon igaz, uram.

Még szívesen folytattam volna az eszmecserét, de tudtam, hogy Jeeves nyilván szeretne már visszatérni Spinozájához. Bizonyára épp akkor zavartam meg az olvasásban, amikor Spinoza fényt deríteni készült a könyvtárpadlón heverő fej nélküli hulla rejtélyére.

– Rendben van, Jeeves – mondtam. –
Egyelőre végeztünk.

– Igenis, uram.

– Ha bármiféle megoldás ötlene eszébe a
„Meghozta már a pasi?” problémáját
illetően, azonnal küldjön gyorsföljegyzést.

Könnyed stílusban beszéltem, ámbár
korántsem éreztem magam valami fenemód
könnyed hangulatban. Angelica Briscoe ama
talányos szavai jócskán felkavartak. Azt
látszottak sugallni, hogy a hátam mögött
esnek meg dolgok, ami semmi jót nem ígért
számomra. A múltban oly sokat szenvedtem
már Angelicáéhoz hasonló korú leányok
húzásaitól – hirtelenében a Stiffy Byng név
ötlik eszembe hogy elővigyázatossá és
gyanakvóvá váltam, akárcsak egy róka,
amelynek Pytchleyék évek óta járnak már a
nyomában.

A, mint nevezni szokás, rébuszokban való
beszédmódjával A. Briscoe rejtélyt adott fel
nekem, amin elkérőddezek; és míg a rejtélyek
könyvekben nagyon is rendjén valók –
sohasem vagyok boldogabb, mint amikor
lekucorodhatok a legújabb Agatha Christie-
vel –, az ember a magánéletében egyáltalán

nem igényli őket, mert csupán arra jók, hogy fejfájást okozzanak.

Éppen ezek egyike készült most elővenni, amikor gondolataim elterelődtek a kezdeti lüktetésről. Kinyílt a bejárati ajtó, és belépett rajta Vanessa Cook.

Magán viselte az iménti csetepaté nyomait. Orcáit pír lepte el, szemei csillogtak, s a fogait szemlélve az embernek semmi kétsége sem lehetett afelől, hogy azok jócskán csikorgatva voltak a nem túl távoli múltban. Egész magatartása egy olyan lányé, kinek érzélemvilága úgy feldúlatott, mintha ciklon száguldott volna rajta keresztül.

– Bertie – szólt.

– Helló-belló! – szóltam.

– Bertie – szólt. – A feleséged leszek.

[10.]

Mit mondott Tolsztoj a dohányzásról? – avagy: önjelölt menyasszonyom gálád átnevelési terve

Önök most joggal vélhetik úgy, hogy e bejelentés valami olyasféle megjegyzést csalt elő belőlem, mint „Jeszusmária!” vagy „Hogy *micsodám* leszel?”, de nem: néma maradtam, miként a sír, és szemem úgy kiguvadt, mint ama fickóké, akiket Jeeves említett egykor – akik iszonyú ámulással néztek össze szótlánul egy szirteden, Dária.

Annyi biztos: abszolút meglepetésként ért a dolog. Hiszen a visszautasítás, amelyben e lány részesített, midőn annak idején megkértem a kezét, annyira határozott volt, hogy úgy gondoltam, abból a fertályból minden veszély elhárult, és a továbbiakban mindössze jó barátok maradunk. Az égvilágon semmi jelét nem adta annak, hogy nem árokban heverő hulla lenne inkább, mint a feleségem. És akkor tessék: most meg ez. Biztonságban van-e bármely férfi is

egyáltalán, kérdezheti magától az ember. Nem csoda hát, hogy, mint mondani szokás, nem találtam szavakat.

Ő viszont épp ellenkezőleg: beszédessé vált. Szemlátomást jót tett neki, hogy kimondhatta, ami a szívéen feküdt. Szemének villogását gyakorlatilag mintha kikapcsolták volna, és a fogait se csikorgatta többé. Nem azt állítom, hogy immár kész lettem volna találkozni vele egy sötét sikátorban, de azért az általános javulás szembeötlő volt.

– Egészen csöndes esküvőnk lesz – mondta. – Csupán néhány londoni ismerősömet hívom meg. És meglehet, hogy még ennél is csöndesebbre lesz szükség. Minden apán múlik. Hiszen nagyjából annyi becsületed van a szemében, mint egy első számú közellenségnek az évi rendőrbálon. Hogy mit vétettél ellene, nem tudom, de még sohasem láttam élénkebb mályvaszínűnek az arcát, mint amikor az ebédlőasztalnál szóba hozták a nevedet. Ha továbbra is kitart e mellett a magatartás mellett, muszáj lesz megszöknünk. Egyébként nekem ez ellen semmi kifogásom

sincs. Meglehet, sokan azt mondanák, meggondolatlanul cselekedtem, de kész vagyok vállalni a kockázatot. Igaz, nagyon keveset tudok rólad, de bárki, akinek a neve hallatára ebédkor cigányútra megy a falat apa torkán, nem lehet teljességgel reménytelen eset.

Végül is sikerülvén kiszabadítanom nyelvemet az uvulámból, melybe belegabalyodott, ismét beszédképesé váltam, amiként, nem vitás, ama dáriai fickók is tették végül.

– De én nem értem ezt!

– Mit nem értesz?

– Azt hittem, Orlo Porterhez készülsz feleségül menni.

Olyan hangot hallatott, mint az elefánt, amikor egy burmai tikfaerdőben kirántja a lábát egy kátyúból. A név szemlátomást sajnó idegszálat érintett nála.

– Azt hitted, igazán? Hát tévedtél. Talán hozzámenne bármely valamennyire is épeszű lány egy olyan férfihoz, aki nem hajlandó neki megtenni a legcsekélyebb apróságot sem, amit kér tőle, csupán amiatt, mert fél a lány apjától? Mindig örömmel

fogom látni, ha Orlo Porter lezuhan a lépcsőn és kitöri a nyakát. Semmi sem szerezne nagyobb gyönyörűséget, mint ha a *The Times* halálozási rovatában olvasnám a nevét. Na de feleségül menni hozzá! Pöhh! Micsoda ötlet! Nem, én teljesen beérem veled, Bertie. Apropos, kimondottan utálom ezt a Bertie nevet. Azt hiszem, majd Haroldnak foglak hívni. Igen, tökéletesen megelégszem veled. Na persze, sok hibád van. Némelyikre majd rámutatok, mihelyt jobban ráérek. Először is – mondta, mégsem várva addig, amíg jobban ráér –, túl sokat dohányzol. Ezzel majd fel kell hagynod, ha összeházasodunk. A dohányzás csak egy szokás. Tolsztoj szerint – folytatta, olyasvalakit említve, akivel még nem találkoztam – ugyanakkora élvezetet szerez az embernek, ha az ujjaival malmozik.

Már a nyelvem hegyén volt, hogy az a Tolsztoj meg van húzva, de visszanyeltem az epés szavakat. Nem tudhattam ugyanis, nem kebelbarátja-e a fickó, és ez esetben rossz néven vehette volna tőlem, ha kritikával illetem, ha mégoly jogossal is. És hát jól tudtam, mi történik az olyan

halandókkal, akiktől e leányzó rossz néven veszi a kritikát.

– Na meg hát az a hülye röhögésed, azon is javítanod kell. Ha valami mulattat, bőven elég egy csendes mosoly. Lord Chesterfield mondta, hogy amióta teljes egészében hasznát veszi az eszének, senki sem látta őt nevetni. Gondolom, nem olvastad *Lord Chesterfield fiához írt leveleit*, igaz?

...Nos, természetesen nem olvastam. Bertram Wooster nem olvassa el más emberek leveleit. Ha postahivatalban dolgoznék, még a levelezőlapokat se olvasnám el.

– Majd összeállítok neked egy komplett olvasmánytervet.

Valószínűleg azzal folytatta volna, hogy megnevez néhány szerzőt a tervbe vettek közül, de ebben a pillanatban Angelica Briscoe robbant be körünkbe.

– Meghozta már a pasi? – rikkantotta.

Ekkor meglátta Vanessát, s hozzátette: „A francba!”, majd úgy eltűnt, mint angolna az iszapban. Vanessa elnéző tekintettel követte.

– Hóbortos egy gyermek – jegyezte meg.

Abban magam is egyetértettem, hogy Angelica Briscoe csakugyan megannyi rejtelem leplében tett csodát, s röviddel ezután Vanessa eltávozott. Egy székhez támolyogtam, beleroskadtam, s arcomat a tenyerembe temettem.

Még mindig így ültem – s ennél mi sem volt természetesebb, ha tekintetbe vesszük, hogy éppen a jegyesem lett egy olyan lány, aki arra készült, hogy megpróbálja leszoktatni a dohányzásról –, amikor a bejárati ajtó felől egy lábtörlőben megbotló nagynéni félreismerhetetlen hangja ütötte meg a fülemet. A következő pillanatban néhai atyám Dahlia nevű nővére penderült be a szobába, piruettezett néhányat, káromkodott egy cifrát, majd visszanyerve az egyensúlyát, így szólt:

– Meghozta már a pasi?

[11]

Dahlia néni és a turf tisztasága

Azt hiszem, nem vagyok lobbanékony alkat,

kiváltképp a gyengébbik nemmel való érintkezéseim során, de amikor minden istenverte nőszemély, akivel csak összefut az ember, azt üvölti a fülébe, hogy „Meghozta már a pasi?“, az ember hajlamos egy hangyányit kizökkenni a flegmájából. Olyan pillantást vetettem Dahlia nénire, amelyet, úgy vélem, egyetlen unokaöcsnek se volna szabad nagynénire vetnie, és nem kevés érdességgel a hangomban kijelentettem:

– Ha közületek, fehérnépek közül néhányan felhagynátok azzal, hogy úgy beszéljetek róla, mintha *A cár parancsára* szereplői lennétek, jobb hely lenne a világ. Mi a kórságot hozott-e már meg?

– Természetesen a macskát, te szerencsétlen tök-kolop – válaszolta abban a könnyed stílusban, amely oly igen népszerűvé tette mind a Quorn, mind a Pytchley rókavadász társaságoknál. – Cook macskáját. Meglovasítom ugyanis. Pontosabban szólva, az ügynököm végzi el számomra a feladatot. Azt hagytam meg neki, hogy hozza ide.

Ahogy mondani szokás, szavam bennszakadt, hangom fennakad. Ha van valami, ami kihat egy unokaöcs hangszálaira, hát ez az a fölismerés, hogy szeretett tantikájának teljesen ködös fogalmai vannak a helyes és a helytelen közötti különbségről. Az évek során szerzett tapasztalatok meg kellett volna már tanítsanak arra: ettől a nagynénitől minden kitelik, és a csillagos égbolt nála a határ, mindazonáltal sóbálvánná dermedtem az elképedéstől.

No hát, ami természetesen minden nő leghőbb vágya, midőn egy történetet készül elmondani, az a sóbálvánná dermedt hallgatóság, és nem lepődtem meg, amikor a néni, kihasználva némaságomat, folytatta a mondókáját. Nyilván tisztában lévén azzal, hogy viselt dolgai némi magyarázatra szorulnak, alaposan megvilágította az összefüggéseket. Nem állítom, hogy nem hagyott ki valamely csip-csup részletet, de semmi esetre se volt vádolható tömörítéssel. 75 mérföldes sebességgel vágott bele:

– Azzal kell kezdenem, hogy világossá kell tegyem a legalacsonyabb értelmi szinten

lévők számára is – taláломra vett példával élve: számodra is milyen hallatlanul kényes helyzetbe kerültem azzal, hogy látogatóba jöttem Briscoe-ékhoz. Amikor Jimmy meghívott Eggesford Hallba, a leglelkesebb kifejezéseket használva írt Simla nevű lova esélyeiről a közelgő derbin. Azt állította, hogy a mén tutibiztos nyerő, és nagy összegű fogadást kötni rá annyi, mint az utcán találni egy halom pénzt. És én meg, szegény gyöngé nő, hagytam magam rábeszélni. Mindenemet, amim csak van, föltettem, beleértve az intimebb ruhadarabjaimat is. Csak miután ideutaztam és kikértem a helybeliek véleményét, tudtam meg, hogy Simla egyáltalán nem számít tutibiztos nyerőnek. Cook Rósejbnije ugyanolyan gyors és éppolyan állóképességgel bír. Úgy áll a dolog, hogy valószínűleg holtversenyben fognak végezni, hacsak a két állat valamelyikének be nem fuccsol a tréningje. És akkor te előálltál a sajátságos értesüléssel, mely szerint Rósejbnie nem képes a versenyre koncentrálni a macska ihlető jelenléte nélkül, és ragyogó fénysugár

gyúlt ki a fejemben: „Uram, pólyás babák és csecsszopók szája által is építéd hatalmadat!” – mondtam magamban. „Szent igaz! Pólyás babák és csecsszopók szája által!”

Nem bántam volna, ha nem ezzel a bibliai idézettel hozakodik elő, de nem volt rá módom, hogy ezt közöljem vele. Ha ugyanis egyszer az éltes rokon leteszi a garast, hát az le van téve.

– Azt mondtam az imént – folytatta –, hogy mindenemet, amim csak van, föltettem Simlára. Helyesbíték: jóval többet, mint amim van. Mert hiszen ha veszítenék, meg kéne vágnom Tomot egy jelentős summa erejéig, hogy tejelni tudjak, márpedig jól tudod, milyen súlyos emésztési zavart okoz nála, ha pénzt kell kiadnia. Elképzelheted a lelkiállapotomat. Ha nincs Angéla Briscoe, azt hiszem, ideg-összeroppanást kaptam volna. Voltak pillanatok, amikor csupán a vasakaratom tartott vissza attól, hogy a plafonig ugrándozzak, és nyíjjak-sikoltozzak, mint egy kísértet. Olyannyira szürnyűséges volt bennem a feszültség.

Bár még mindig sóbálványként viselkedtem, annyit azért sikerült kinyögnöm, hogy „Angelica Briscoe?”, sejtelmem se lévén róla, hogyan kerül e lány a képbe, s a beszélő tovább beszélt:

– Csak azt ne mondd, hogy már nem emlékszel rá. Azt vártam volna tőled, hogy rég meg is kérted már a kezét, ami, úgy látszik, nálad bevett gyakorlat öt perccel azután, hogy bármely olyan lánnyal találkozol, amelyik nem kifejezetten visszataszító. Na de, gondolom, keresztbe álltak a szemeid attól a rengeteg vörösbortól. Angelica, Briscoe tiszteletes lánya. Hosszú beszélgetést folytattam vele miután te elmentél, és megtudtam, hogy ő is nagy összeggel fogadott Simlára, és azon morfondírozott, honnan szerezzen pénzt, ha veszít. Beszéltem neki a macskáról, és nyomban lelkesen az ellopása mellett érvelt, s megoldotta a problémát, amely nekem oly nagy fejtörést okozott, nevezetesen, hogy miként lehetne kivitelezni a dolgot. Mert nézd csak, ez nem olyan feladat, ami mindenkinek fekszik – példának okáért: nekem. Olyannak kell lenned hozzá, mint

ama rézbőrű indiánok egyikének, akikről James Fenimore Cooper könyveiben olvastam gyerekkoromban: a fickókról, kiknek talpa alatt soha egyetlen ág meg nem roppant, márpedig én nem ilyen alkatú vagyok.

Ebben sok igazság volt. Úgy hiszem, ifjú napjaiban az éltes rokon szilfid termetű volt, ám az évek bizonyos tömörséget hoztak magukkal, és bármely olyan ág, amelyre most, élete alkonyán rálépne, akkorát szólna, mint egy gázcsőrobbanás.

– De Angelica megmutatta az utat. Csuda talpraesett leány. Noha csak paplány, egy nagy államférfi szervezőképességével van megáldva. Egy minutányit se tétovázott. Arca felderült, szemei szikrát szórtak, és így szólt: „Ez éppen Billy Grahamnek való feladat.”

E ponton nem tudtam követni a nénit. A név ismerős volt számomra,⁵ ámde sohasem társítottam olyasfajta szakértelemmel, amely macskák A helyről B helyre való mesteri átköltöztetésében nyilvánul meg,

⁵ *Billy Graham*: ismert amerikai evangelizátor. Budapesten a Népstadionban is prédikált. (A fordító megjegyzése.)

különösen olyan macskákénak, amelyek más valaki tulajdonában vannak. Sőt, éppenséggel az volt a gyanúm, hogy az efféle tevékenységet Mr. Graham, az ő sajátos foglalkozásában, nagyon is görbe szemmel nézné.

Ezt megemlítettem élemedett ősömnek, s ő azt felelte, hogy természetes tévedésben leledzem.

– A valódi neve Herbert Graham, de mindenki Billynek hívja.

– Miért?

– Népi humor. Errefelé bőven van belőle. A pali a helyi vadorzók királya, és az ő talpa alatt bizony nem találsz olyan ágat, amely megroppan. Több mérföldes körzetben az összes vadór évek óta próbálja már tetten érni, de szikrányi esélyük sincs rá. Becslések szerint a Lúd és Szöcskében forgalmazott sör hetvenhat egész nyolc tized százalékát azok az elgyötört tekintetű vadórök vásárolják meg, akik azt követően igyekeznek sörbe fojtani bánatukat, hogy Billy lóvá tette őket. Mindezt Angelicától tudom, aki nagy haverságban van vele. A lány beszélt neki aggodalmunkról, és Billy

megígérte, hogy haladéktalanul kézbe veszi az ügyet. Fölöttébb kedvező helyzetben van Court-beli akciók lebonyolítása szempontjából, mivel az unokahúga, Marlene, konyhalányként dolgozik ott, így nem kelthet gyanút, ha a fickót a ház körül látják ógyelegni. Mindig módjában áll arra hivatkozni, hogy azt jött megnézni, jól van-e a lány. Valójában az egész olyan simán ment, hogy az embernek az az érzése, a Gondviselés irányítja a dolgokat.

Még mindig nem szüntem meg szörnyülködni. A néni terve, melynek értelmében egy felbérelt briganti szolgálatait vette igénybe, aki minden bizonnyal az élete hátralévő részén át zsarolni fogja majd, a velőmig megrázott. Ami pedig Angelica Briscoe-t illeti, az ember azt kérdezte magától: hová süllyednek manapság a papeányok?

Megpróbáltam a lelkére beszélni.

– Ezt nem teheted meg, agg vérrokon! Ez ugyanolyan csúnya dolog, mint amikor megbuherálnak egy versenylovat.

Ha önök most azt hiszik, hogy ettől szégyenpír lepte el a néni orcáját, hát nem sokat tudnak a nagynénikről.

– Na és? Talán bizony a versenylobuherálás nem az a fajta megszokott üzleti óvintézkedés, amit mindenki megtenne, ha csak egyetlen módja is lenne rá? –
riposztzott.

A Woosterek soha nem adják fel. Újra próbálkoztam.

– Na és mi a helyzet a turf tisztaságával?

– Az nekem smafu. Én szeretem, ha a turfom tisztátalan. Sokkal több jóféle izgalommal jár.

– Mit szólnának ehhez Quornék? Vagy, ha már itt tartunk, Pytchleyék?

– Táviratilag sok szerencsét kívánnának nekem. Te nem érted ezeknek a kis vidéki versenyeknek a lényegét. Ez itt nem Epsom vagy Ascot. Egy kis finesz itt időről időre belefér a pakliba. Mi több: el is várják tőled. Pár évvel ezelőtt Jimmy egy Púna nevű lovat indított Bridmouthban, és a verseny előestéjén Cook egyik tányérnyalója megkörnyékezte a zsokét, becsalta a Lúd és Szöcskébe, és dugig teletankolta jóféle

kerítésszagató gugyival, minek folytán a szerencsétlen fickó másnap olyan macskajajosan érkezett a startpóznához, hogy semmi más vágya nem volt, mint hogy leüljön és kibőgje magát. Ötödikként futott be, keservesen zokogva, és még mielőtt leszállt volna a nyeregből, elaludt. Természetesen Jimmy kitalálta, mi történt, de soha egyetlen szó sem esett róla. Nem volt belőle harag egyik oldalon sem. Csupán azt követően, hogy Jimmy megbírságolta Cookot disznók engedély nélkül való kihajtásáért, vált köztük feszültté a viszony.

Újabb körülményre mutattam rá, és pedig igen éles-elméjűen.

– Na és mi van akkor, ha a fickót elcsípi? Az lesz az első, hogy elárul téged, jóvátehetetlenül bekormozva a jó híredet Maiden Eggesfordban.

– Billyt ugyan soha el nem csípi! Ő a helybeli Skarlát Pimpernel. És Maiden Eggesfordban semmi se képes bekormozni a jó híremet. Ahhoz túlságosan is népszerű kedvencnek számítok, amióta tavaly a falukoncerten elénekeltem a „Minden szép lány matrózzal jár”-t. Csak úgy hömpölygött

a nép a padsorokban az elragadtatástól. Háromszor tapsoltak vissza, és a sok hajlongástól lumbágó állt a hátamba.

– Kímélj meg a részletektől – mondtam kimérten.

– Tengerészöltönyt viseltem.

– Légy szíves – borzongtam meg az emlék hallatán.

– És látnod kellett volna a méltatást, amit írtak rólam a *Bridmouthi Figyelőben*, amely nemrég egyesült a *Somerseti Farmerral* és a *Dél-Angliai Híradóval*. Na, de nem időzhetek itt egész nap a fecsegésedet hallgatva. Elsa teára hívott valami dögunalmas alakokat, és szeretné, ha én is besegítenék. Szórakoztasd a cicát, ha megérkezik. Úgy sejtem, meglehetősen bohém típus, és valószínűleg szívesebben iszik whiskyt, de azért próbaképp némi tejjel is megkínálhatod.

És e szavakkal a balközép kijárón át elhagyta a színt, oly mozgékonyan, ahogy csak kitelik bármely nagynénitől, aki szteppelt valaha.

Jeeves lépett be. Mindkét keze tele volt.

– Amint látja, uram, ezzel a macskával gyarapodtunk – mondta.

Bávatag tekintettel néztem rá.

– Szóval meghozta a pasi?

– Igen, uram. Néhány perccel ezelőtt.

– A hátsó ajtónál adta át?

– Igen, uram – kellő jóérzésről téve tanúbizonyságot.

– Itt van még?

– Nincs, uram. Az úr a Lúd és Szöcskébe távozott.

Rátértem a lényegre. A pillanat nem volt alkalmas köntörfalazásra. Rá voltam szorulva a fickó tanácsára, mégpedig íziben.

– Ha jól sejtem, Jeeves – mondtam –, maga mihelyt meglátta a címünkre kikézbesített macskát, menten kiókumlálta, hogy holmi piszkos munka ment végbe az alvégen.

– Igen, uram. És ebben az is segítségemre volt, hogy hallottam Mrs. Travers észrevételeit. Fölöttébb messze hordó hangú hölgy ugyanis.

– A jelző abszolút lényegre törő. Azt hiszem, amikor ifjabb napjaiban vadászott, könnyűszerrel elérte, hogy számos

szomszédos grófságban is nagyszerűen hallják a szavát.

– Ennek kész vagyok hitelt adni, uram.

– Nos, ha mindent tud, nem szükséges elmagyaráznom a szitot. A probléma, amellyel most szembe kell néznünk, az, hogy merre tovább?

– Uram?

– Hiszen tudja, hogy értem. Nem ülhetek itt csak úgy... hogy is, Jeeves?

– Ölbe tett kézzel, uram?

– Na, ez az. Nem ülhetek itt csak úgy, ölbe tett kézzel és hagyva, hogy ellenőrizetlenül folytatódjanak a zűrös ügyletek. Elvégre a Woosterek becsülete forog kockán.

– Ön feddhetetlen, uram. Nem ön csente el a cicát.

– Valóban nem, hanem a családom egyik tagja. Jut eszembe, bekasztlizhatják a nénit, ha sikerül rábizonyítani a bűntényt?

– Ezt nehéz volna megmondani, uram, anélkül, hogy ne konzultálna az ember egy alkalmas jogi szaktekintéllyel. De annyi bizonyosnak látszik: kellemetlen botrány kerekedne az ügyből.

– Úgy érte, a néni közmegvetés tárgyává válna, és nevét csupán szitkok kíséretében ejtenék ki?

– Lényegében véve igen, uram.

– És ez katasztrofális következményekkel járna Tom bácsi emésztésére nézve. Ez rázós, Jeeves. Ezt nem engedhetjük meg. Maga jól tudja, hogy még a legkönnyebb rákételtől is milyen beteg tud lenni szegény. Vissza kell juttatnunk ezt a macskát Cooknak.

– Csakugyan ajánlatosnak látszik, uram.

– Nem volna kedve megtenni?

– Nem, uram.

– Pedig a lojalitás is ezt kívánja.

– Nem kétlem, uram.

– Ama középkori vazallusok bármelyike kapva kapott volna a lehetőségen.

– Szerfölött valószínű, uram.

– Mindössze tíz percébe kerülne. Mehetne kocsival is.

– Attól tartok, uram, továbbra is ki kell tartanom elutasító álláspontom mellett. Azazhogy: szó sem lehet róla.

– Akkor viszont el kell meditálnom azon, hogy mit is tehetnék. Hagyjon magamra, Jeeves, gondolkodni akarok.

– Igenis, uram. Egy szódás whisky netán segítségére volna-e ebben?

– *Rem acu tetigisti* – feleltem.

Miután magamra maradtam, egy ideig a Wooster-agy legjavával bogoztattam a problémát, ámde, ahogy mondani szokás, semmi haszon fejében. Bármily keményen igyekeztem is, nem sikerült kiötlennem egyetlen olyan módozatát se a macska visszajuttatásának a startkőre, amely ne foglalta volna magában a Cook papával és lovaglópálcájával való találkozást – és hát emez utóbbinak suhogását a lábszáraim közt, amit semmiképpen sem óhajtottam. Bármilyen bátrak is a Woosterek, azért vannak dolgok, amelyektől igenis húzódoznak.

Még mindig a fejemet törtem, amikor vidám kiáltás harsant fel odakint, és meghűlt ereimben a vér, midőn szökdécselve betoppant Plank.

Bonyodalmak a macska körül

Az ok, amiért meghúlt ereimben a vér, aligha szorul magyarázatra. A legtompább elme is rögvest átlátta volna helyzetem kényes voltát. Gyakorlatilag, hogy úgy mondjam, *vis-à-vis* lévén a macskával, Plank megjelenése folytán olyanszerű kutyaszorítóba kerültem, mint a bűnözői körök azon tagja, aki kereket oldott a maharadzsza rubintjával, és miután elrejtette az ingóságai közé, azt kell látnia, hogy a Scotland Yard egyik magas rangú tisztviselője sétál be az ajtón. Sőt, ha már itt tartunk, az én helyzetem még ennél is kínosabbnak volt mondható, hiszen rubintok nem tudnak hangot kibocsátani, ellenben macskák igen. Jóllehet ez a példány a rövid ismeretségünk folyamán szófukar típusnak mutatkozott, beérvén a puszta dorombolással, ámde ki volt a megmondhatója, hogy ismeretlen környezetben találván magát s hiányolván cimboráját, Rósejbnit, nem fogja-e majd

néhányszor elnyávogni magát? És hát egyetlen miau elég volt ahhoz, hogy nyakig a pácba kerüljek.

Emlékszem, egyszer Agatha néném rávett, vigyem már el az utálatos süvölvény porontyát, Thost az Old Vic-be, a *Macbeth* című darab előadására. Thos mindvégig aludt, én azonban elég jónak találtam a darabot, és most azért hozom szóba, mert volt benne egy jelenet, ahol Macbeth nagy vacsorát ad, és egy Banquo nevű, a főhős által nemrég meggyilkoltatott fickó szelleme, csurom véresen, beállít a lakomára. Macbeth totál kiborult, és az egészből azt akarom csupán kihozni, hogy Plank megpillantásakor nagyjából ugyanolyan érzések dúltak bennem, mint akkor a darab főhősében. Úgy düllesztettem szememet az őrnagyra, ahogy ő düllesztette volna az övét egy skorpióra vagy tarantulára, vagy mi a kórságnak is hívják azt a valamit ott, Afrikában, ha egyik este lefekvéskor egy olyat talált volna a pizsamájába befészkelődve.

Plank igen vidor kedvében volt.

– Úgy gondoltam, eljövök és közlöm magával – mondta élénken –, hogy visszatérőben van a memóriám. Hamarosan minden részletére vissza fogok emlékezni amaz első találkozásunknak. Pillanatnyilag még homály burkolja a dolgot, de a fény kezd már keresztülszüremleni. Gyakran van így a maláriával.

Ez egyáltalán nem hangzott jól. Mint már korábban kifejtettem, a találkozás, amelyre célzott, számomra kínos mozzanatokkal volt terhes, és jómagam inkább a halott múltra hagytam volna, hogy eltemesse halottait, ahogy az a bibliai fickó mondta. Nos, ha emlékeztetem magukat, hogy a szóban forgó találka Plank ama szándékának kinyilvánításával ért véget, hogy fejbe kólint engem egy zulu furkósbottal, ebből valószínűleg sejteni fogják, hogy akkori eszmecserénk nem éppen a legszívélyesebb légkörben zajlott.

– Az egyetlen, amire emlékszem – folytatta –, az, hogy maga nagyon kedveli a rögbit, ami természetesen számomra is mindennél kedvesebb, na meg hogy arról is szót ejtettem: a falum csapata nagyszerűen

fejlődik, és szép reményekre jogosít a jövőt illetőleg. És képzelje, egy egészen rendkívüli mázli folytán új plébánost kaptunk, egy Pinker nevű fickót, aki kemény nemzetközi rangadókon állt helyt, mint elülső pillér. Négy évig az Oxfordban játszott, és nem is tudom, hányszor mérkőzött már az angol válogatottban. Úgyszólván a csapat motorja, és amellet nagyszerű szentbeszédeket tart templomunk szószékén.

Mi sem tudott volna jobban megörvendeztetni, mint ha arról hallok, hogy régi barátom, Gikszer Pinker általános megelegedésre ténykedik, és ha a macska sötét árnyéka nem vetült volna fölénk, kifejezetten élveztem volna ezt a kis összeröffenésünket. A vendégem ugyanis fölöttébb szórakoztató társalgó volt, mint a magafajta sokoldalú fickóknál ez oly gyakori, és sok minden olyasmit mesélt nekem cecelegyekről, amit nem tudtam, meg arról, hogy mi a teendő, ha az embert sarokba szorítja egy feldühödött rinocérosz. Azonban az egyik legjobb sztorija közepén – épp annál a résznél, hogy a bennszülöttek barátságosnak mutatkoztak, ezért úgy

döntött, náluk éjszakázik – hirtelen elhallgatott, oldalt kapta a fejét, s így szólt:

– Mi volt ez?

Természetesen én is hallottam a hangot, de megőriztem higgadtságomat.

– Micsoda mi volt?

– Mintha macska nyávogott volna.

Továbbra se hagytam fel a színleléssel. Könnyed kacajt hallattam.

– Ó, az inasom volt, Jeeves. Macskákat utánoz.

– Nofene, csakugyan?

– Időnként ezzel szórakozik.

– Na és, gondolom, alaposan megnevetteti vele a jó-népet a kocsmában, amikor záróra környékén mindenki jócskán be van már csiccsentve. Egyszer volt egy bennszülött málhahordozóm, aki kiválóan tudta utánozni a hím puma párzásra hívó kiáltását.

– Komolyan?

– Éspedig olyannyira kiválóan, hogy még a nőstény pumákat is lóvá tette vele. Tucatszámra sereglettek össze a tábor körül, és majd megpukkadtak mérgeükben, amikor rájöttek, hogy csak egy bennszülött

málhahordó marháskodik velük. Egyébként ő volt az, akiről már meséltem magának: akit napnyugta előtt el kellett temetnünk. Erről jut eszembe, hogy vannak a kiütései?

– Teljesen eltűntek.

– Az nem mindig jó jel. Különösen súlyos lehet, ha befelé veszik magukat, és bekerülnek a véráramba.

– Murgatroyd doktor azt várta tőlük, hogy eltűnjenek.

– Ő pedig csak tudja.

– Én nagyon megbízom benne.

– Én is, dacára a pofaszakállának. – Elhallgatott, majd derűsen fölnevetett. – Fura, hogy szalad az idő.

– Elég fura – helyeseltem.

– Hej, a jó öreg Jimpy Murgatroyd! Aki most látja, el se hinné róla, hogy amikor legény korában ismertem, alighanem ő volt a legjobb hármás szélső, aki valaha is játszott nálunk Haileyburyben. Gyors, mint a villám, és soha el nem hibázott egyetlen hátrapasszot sem. Bedford ellen két hárompontost szerzett, méghozzá az egyiket a huszonötösünkről, Tonbridge ellen pedig egy ejtett dugót zsonglőrködött be.

Noha nem sok fogalmam volt róla, miről beszél, így szóltam: „Tényleg?”, mire ő azt mondta: „Úgy ám!”, és gondolom, még hosszasan elidőztünk volna a legény E. Jimpson Murgatroyd témakörnél, ha e pillanatban a macska nem hallat újfent magáról, mikor is beszélgetőtársam témát váltott.

– Hallgassa csak! Hát nem meg merne rá esküdni az ember, hogy egy valódi macska volt az? Az inasa fenemód élethűen csinálja, annyi szent.

– Pusztán fortély kérdése.

– Én inkább adottságnak nevezném. Jó állathangutánzó nem terem minden bokorban. Sohasem volt még egy olyan málhahordóm, mint az a pumás pali. Jó néhány fickó akad, aki túrhető bagolyhuhogásra képes, de azért az nem ugyanaz. Még szerencse, hogy Cook nincs itt.

– Ugyan miért?

– Mert ő nem tágítana attól a képzelgésétől, hogy az ő macskája volt az, és porig rombolná érte az egész házat. Egy pillanatig se hinné el, hogy a maga embere

gyakorolja magát a művészetében. Tudja, eltűnt egy igen értékes, Cook tulajdonában lévő macska, és Cook meg van győződve, hogy rivális érdekből lopták el. Arra készül, hogy bevonja az ügybe a Scotland Yardot. Na, de mennem kell. Csupán azért ugrottam be, hogy beszámoljak magának a memóriámban bekövetkezett figyelemre méltó javulásról. Mindenestől visszatérőben van. Már nem sok kell hozzá, hogy eszembe jusson, miért gondoltam, hogy a maga neve valami Al-lel kezdődő név. Nem holmi becenév lehetett az?

– Nem hinném.

– Például az Alka-Seltzer rövidítése vagy valami ilyesmi? No de most kár ezen morfondírozni. Be fog az ugrani. Biztosan be fog ugrani.

El nem tudtam képzelni, mért vette a fejébe, hogy a nevem Al-lel kezdődik, ám a kérdést csekély jelentőségűnek ítélvén, nem szenteltem neki több figyelmet. Mihelyt vendégem elhúzta a csíkot, tanácskozásra szólítottam be Jeevest.

Amikor belépett, csupa mentegetődzésből állt. Szemlátomást abban a hiszemben volt, hogy cserbenhagyta az ifjú gazdát.

– Attól tartok, nemtörődömnek vélt, uram, de lehetetlen volt teljesen elfojtanom az állat miákolását. Remélem, a látogatója számára nem volt hallható.

– De igen, és a látogató pedig nem más volt, mint Plank őrnagy, akitől maga oly leleményesen mentett meg Totleigh-in-the-Woldban. Szoros szövetségese Cook papának, és megmondom magának őszintén, hogy amikor betoppant, úgy visszahókölttem, mint Macbeth, ha érte, mire gondolk, annál a résznél, ahol leült a vacsorához, és megjelent a szellem.

– Jól ismerem a jelenetet, uram. „Ne rázd úgy felém véres fürtjeidet!” – ezt mondta neki Macbeth.

– És nem is hibáztatom érte. Plank meghallotta a nyávogásokat.

– Végtelenül sajnálom, uram.

– Nem maga tehet róla. A macskák már csak ilyenek. Egy pillanatra meghökkentem, de azért megőriztem a hidegvérem. Azt mondtam az őrnagynak,

hogy maga macskaimitátor, és éppen felfrissíti macskaimitátori készségét.

– Fölöttébb leleményes fortély volt, uram.

– Na igen, magam is elég jónak ítélttem.

– És az urat kielégítette a magyarázat?

– Úgy látszott, hogy igen. De mi a helyzet Cook papával?

– Uram?

– Ami ugyanis engem a leginkább aggaszt, az annak valószínűsége, hogy Cook kevésbé lesz hajlandó megkajolni a mesét, és idecsörtet tűvé tenni az egész kócerájt. És amikor a „valószínűség” szót használom, „bizonyosság”-ot értek rajta. Mert gondoljon csak bele. Cook azon kap engem odafent, Eggesford Court-ban, hogy látszólag éppen elcsórni készülök a macskát. Megtudja, hogy Eggesford Hallba várnak ebédre. „Hah!” – mondja magában. „Ez a jómadár itt nyilván a Briscoe-bandából való. És én rajtakaptam, amint testi közelségben van a macskámmal.” El tudja képzelni, hogy midőn Plank visszaér, és elmondja neki, hogy hallotta, amint nálam valaki macskahangokat utánozott, Cook elhiszi majd, hogy azok emberi hangok voltak?

Erősen kétlem, Jeeves. Szerintem tíz másodpercen belül a küszöbömön lesz, valószínűleg a teljes létszámú helyi rendőrség kíséretében.

Könyörtelen logikájú okfejtésem megtette a hatását. Ez hallgatóm orrcimpájának enyhe rándulásából volt látható. Jeevest soha semmi nem készítené arra, hogy azt mondja: „A kiskésit!”, de láttam, hogy most e szavak tolultak volna az ajkára, ha félúton le nem állítja őket. Válasza az általam nyújtott helyzetelemzésre tömör volt és lényegre törő.

– Cselekednünk kell, uram!

– Mégpedig anélkül, hogy leállnánk ibolyát szedni az útszélen. Még mindig eltökélt szándéka, hogy nem juttatja vissza ezt a macsekot, helyreállítandó a *satus quó*-t?

– Igen, uram.

– Sam Weller villámgyorsan megtette volna, hogy a kedvében járjon Mr. Pickwicknek.

– Nem tisztem macskák visszaszármaztatása, uram. Ellenben, ha megengedi, tennék egy javaslatot.

– Ki vele, Jeeves!

– Miért ne bízhatnánk rá a dolgot a Graham nevű férfiúra?

– Ó, hát persze! Ez, látja, eszembe se jutott.

– A férfi jó hírnévnek örvendő orvvadász, és nekünk most éppen egy szakavatott orvvadászra van szükségünk.

– Értem, mire gondol. A tapasztaltsága a fickót képessé teszi az anélkül való járásra-kelésre, hogy egyetlen ág is megroppanna a talpa alatt, ami első számú követelmény, ha az ember macskát származtat vissza.

– Pontosan, uram. Engedelmeivel be fogok térni a Lúd és Szöcskébe, és közlöm a férfival, hogy ön látni óhajtja.

– Rajta hát, Jeeves – szóltam, és mindössze néhány perccel ezután bizalmas tanácskozásra ülhettem össze Herbert (Billy) Grahammal.

Az első, és pedig igen kedvező benyomást, mihelyt végigmértem, tiszteletre méltó megjelenése keltette bennem. Mindig is úgy képzeltem, hogy a vadorzók marcona küllemű fazonok, akik ruhatárukat a legközelebbi madárijesztőtől kölcsönzik, és hetente csupán egyszer borotválkoznak. Ó

viszont éppen ellenkezőleg, elegáns szabású, testhezálló tweedöltönyt viselt, s arca frissen borotvált volt. Nyílt tekintetű szeme tengerkék, tisztos ősz haja jól fésült. Miniszterben is láttam már kevésbé elegánsát nála. Úgy festett, mintha a szent életű Briscoe templomi kórusának egyik tagja volna – mint később megtudtam, csakugyan így is volt, zengzetes tenor hanggal lévén megáldva, amely remekül érvényesül az „anthem” éneklésekor és a litánia „én, nyomorult bűnös”-szerű kitételeinek kántálásakor.

Magassága és testsúlya körülbelül Fred Astaire-ének felelt meg, és sajátja volt az a ruganyosság, amely oly nélkülözhetetlen kelléke választott szakmájának. Az ember szinte látta, amint hangtalanul surran tova az aljnövényzetben egy pár nyúllal a markában, mindenkor két ugrásnyira a vadőrök előtt, akik minden erejükkel tetten érni törekednek. Élemedett őszöm a Vörös Pimpernelhez hasonlította, és egyetlen pillantás elegendő volt ahhoz, hogy belássam: vendégem méltó ezen elismerő összehasonlításra. Arra gondoltam, mily

bölcs dolog volt Jeevestől azt javasolni, hogy e férfiúra bízam a kényes megbízatást, amely foglalkoztatott. Ha ugyanis az ember macskákat akar visszaszármaztatni törvényes otthonaikba, ahonnan elcsórták őket, specialistára van szüksége. Ahol Lloyd George vagy Winston Churchill kudarcot vallott volna, ott ez a Graham, tudtam, sikert fog aratni.

– Jó napot, uram – mondta. – Találkozni óhajtott velem?

Késlekedés nélkül a lényegre tértem. Nincs értelme a hímezés-hámozásnak vagy, ha már itt tartunk, a köntörfalazásnak (habár hogy mi a kórság lehet az a „köntör”, gözöm sincs róla).

– Éspedig a macska ügyében.

– Az útmutatás szerint leszállítottam.

– Most viszont azt akarom, hogy vigye vissza.

Szemlátomást meghökkent.

– Vissza, uram?

– Ugyanoda, ahonnan elhozta.

– Nem egészen értem, uram.

– Akkor elmagyarázom.

Azt hiszem, eléggé szemléletesen vázoltam a dolgok állását, kellőképp világossá téve, hogy egy Wooster nem hunyhat szemet olyasmi felett, ami voltaképp azzal egyenértékű – már ha egyáltalán az „egyenértékű” szó illik rá –, mintha verseny előtt megbuherálnának egy lovat, valamint hogy a szóban forgó macskát a lehető legnagyobb elővigyázattal vissza kell juttatni a tulajdonosának. A szakavatott vadászó figyelmesen hallgatta fejtegetésemet. Ám mikor a végére értem, megcsóválta a fejét.

– Nem megy a dolog, uram.

– Nem-e? Miért nem? Hiszen maga emelte el.

– Ez igaz, uram.

– Akkor pedig vissza is tudja vinni.

– Nem, uram. Figyelmen kívül hagy bizonyos igen lényegbevágó tényeket.

– Mint például?

– A lopást, amelyre céloz, Miss Briscoe-nak tett személyes szívességből hajtottam végre, akit leányka kora óta ismerek, és hát roppant aranyos, ennivaló kis teremtség volt.

Arra gondoltam, azzal próbálom megindítani az ipsét, hogy közlöm vele: én is roppant aranyos, ennivaló kis teremtés voltam, de tudtam, hogy ez nem fedí a valóságot, hiszen Agatha néném jó néhányszor tájékoztatott ellenkező értelemben, így hát elvetettem az ideát. Na persze, kevésbé volt valószínű, hogy a pali valaha is találkozott Agatha nénikémmel és eszmét cseréltek volna rólam, de azért nem volt érdemes megkockáztatni.

– Azonfelül pedig – folytatta, és jócskán el voltam ámulva, amiként már kezdettől fogva is, nyelvezetének csiszoltságán. Nyilvánvalóan kitűnő iskoláztatásban részesült, habár abban azért kételkedtem, hogy Oxfordban végzett volna. – Azonfelül pedig, öt fonttal fogadtam Rósejbnire a Lúd és Szöcske tulajdonosával.

„Aha!” – mondtam magamban, és azt is elárulom, miért. Természetesen azért, mert lehullott szememről a hályog, és immár mindent láttam. Nyilvánvalóvá vált, hogy az utalás holmi aranyos, ennivaló teremtésekre a legközönségesebb halandzsa volt. A pasast mindvégig anyagi indítékok

vezérelték. Amikor Angelica Briscoe odament hozzá, Graham nyilván egy sajnálkozó visszautasítással indított, azzal az indoklással, hogy egy ötöse van föltéve Rósejbnire, és kénytelen megvédeni a befektetését. Erre a lány megkérdezte, tíz fontért hajlandó volna-e megtenni, miáltal a fickó csinos profitra tehetne szert. Graham ráállt a boltra. Ezután Angelica levágta Dahlia nénit egy tízessel, és az üzlet megkötetett. Gyakran gondoltam rá, milyen jó detektív lett volna belőlem. Tudok logikusan okoskodni és következtetni.

Most, hogy a dolgot üzleti alapokra lehetett helyezni, minden egyszerűvé vált. Csupán annyi volt hátra, hogy megegyezzünk a föltételekben. Tekintettel arra, hogy dörzsölt fickóval álltam szemben, nyilván készpénzes tranzakcióra volt szükség, és szerencsére jó pár kötegnyi bankót hoztam magammal, és pedig abból a célból, hogy fogadásokat köthessek a bridmouthi lóversenypályán, így hát anyagi vonatkozásban nem lehetett probléma.

– Mennyit akar? – kérdeztem.

– Uram?

– A portám macskátlanításáért és e jószág visszatelepítéséért állandó lakhelyére.

Holmi fátyolszerű ereszkedett a nyílt tekintetű kék szempárra, amiként, gondolom, mindig is történt, ha e férfiú üzleti tárgyalásba bocsátkozott, ellentétben azzal, midőn a kórusban énekelt. Parazita Klub-beli srácok mesélték nekem, hogy ugyanezt tapasztalják Stekszes Prosseren, a klub milliomosán is, valahányszor megpróbálják megpumpolni egy kisebb kölcsön erejéig, amivel kihúzzhatják a következő szerdáig.

– Hogy mennyit akarok, uram?

– Igen. Nevezze meg az összeget, nem fogunk rajta összeveszni.

Elbiggyesztette az ajkát.

– Attól tartok, uram – mondta, visszabiggyesztvén az ajkat –, nem tudom olyan olcsón megszámitani, mint ahogy szeretném. Nézze, mivel időközben fölfedezték az állat eltűnését, mostanra ott már, ahogy mondani szokás, meggyújtották a lármafát, és Mr. Cook kastélyában mindenki éberem őrökdi. Így hát olyan helyzetbe kerülnék, mint egy kém háború

idején, aki titkos üzeneteket csempész keresztül az ellenséges vonalakon, miközben minden szem a lépteit vigyázza. Ilyenformán húsz fontot vagyok kénytelen kérni a feladatért.

Megkönnyebbültem. Jóval magasabb tarifára számítottam. Ám szemlátomást ő maga is tévesnek ítélte e túlzott önmérsékletet, mert nyomban kiigazította magát.

- Vagyis inkább harmincat.
- Harminc fontot!
- Harmincat, uram.
- Na ne már! Az túl sok.

Azonban miután huszonötöt javasoltam, amely sokkal csinosabb szám, mint a harminc, sajnálkozva csóválta meg ősz fejét, így hát tovább alkudoztunk, és ő jobban alkudott, mint én, minélfogva végül is harmincötben állapotunk meg.

Egy biztos: nem éppen a legsikeresebb alkuim egyike volt.

[13]

Dahlia néni eszi a kefét

Emlékszem, amikor a magánsuliban megnyertem azt a díjat Szentírásismeretből, az egyik kérdés, amelyet föltek nekem, így szólt: „Mit tudsz a süket viperáról?”; és a könyvek könyvében való jártasságom folytán nem volt gond megadnom a szabatos választ, vagyis hogy a vipera befogta a fülét, s így nem hallhatta a bűvölőt, a varázslásban jártas igézőt. Nos, a Herbert Grahammel való tanácskozásom után el tudtam képzelni, hogy érezhette magát az a bűvölő. Ha most módomban állt volna tapasztalatot cserélni vele, egyetértettünk volna abban, hogy a jövőben minél kevesebb viperával találkozunk, annál jobb.

Senki sem tudott volna igézőbbben bűvölni, mint én, miközben arra ösztökéltem Herbert Grahamet, hogy engedjen a vállalási árból, viszont úgyszintén senki se tudta volna szilárdabban betapasztani a fülét, mint ez az emberalakot öltött kígyó. Szemernyi hajlandóság sem volt benne ésszerű engedmény tételére; egyetlen hüvelyknyit se

mozdult el egy békés megegyezés irányában. Harmincöt font! Kész gyalázat. Hanem hát mindig ez történik, ha az ember benne van a csávéban, és minden ütőkártya a másik fickó kezében van.

Az alkudozás olyasvalami, ami jócskán kikészíti az embert, így hát egy megroggyant Bertram Wooster volt az, aki, miután Graham és a macska útra kerekedett, karosszékében ülve közönyösen jártatta szemétül *cár parancsára* első oldalain. És mire épp eleget olvastam ahhoz, hogy azt kívánjam, bárcsak *A kétkerekű kocsi rejtélyei* kölcsönöztem volna ki inkább, megcsendült a telefon.

A hívó, miként tartottam tőle, Dahlia néni volt. Természetesen tisztában voltam azzal, hogy az éltés rokonnal előbb-utóbb elkerülhetetlenné válik egy eszmecsere, de sokkal inkább szembe tudtam volna nézni vele, ha kicsivel későbbre halasztódik. Jelenlegi recege állapotomban nem voltam kellő formában ahhoz, hogy képes legyek nagynénikkel megbirkózni. Egy férfi, aki éppen mátkaságra lépett egy olyan lánnyal, akinek az egyéniségétől a háta is borsószik,

valamint aki az imént harmincöt fontot volt kénytelen leszurkolni egy vérszívó piócának és további két pennyt egy kölcsönkönyvtárnak egy hitvány fércműért, szóval egy ilyen férfi ritkán van idény közepi formában.

Ezzel szemben élemedett ősöm, aligha sejtven, hogy pillanatokon belül akkora horogütést kap az állára, hogy majd belegárgyul, csupa vidámság volt és derű.

– Helló, tökfej – kezdte. – Mi újság a Rialtón?

– Hogy, mi, hol? – értetlenkedtem.

– A macska ügyében. Meghozta már a pasi?

– Meg.

– Tehát éppen az öledben ül, mi?

Láttam, érkezett az idő. Bármennyire ódzkodtam is a szörnyű igazság feltárásától, túl kellett esnem rajta. Mély lélegzetet vettem. Némi csekély megnyugvást nyújtott a tudat, hogy a néni egy telefonvonal túlsó végén van, jó másfél mérföldnyi távolságban. Az ember ugyanis sohasem lehet biztos abban, hogy mi minden ki nem telhet közvetlen közelben lévő nagynéniktől.

Ez itt például, a vonal túloldalán, ifjabb napjaimban egy jóval csekélyebb provokáció nyomán húzott be egy hatalmasat a szemem alá.

– Nem – mondtam. – Elment.

– Elment? Hová ment?

– V Billy Graham visszavitte.

– Visszavitteee?!

– Eggesford Courtba. Én bíztam meg vele.

– *Te* bíztad meg?

– Igen. Nézd, úgy áll a...

Ezzel jelentékeny időtartamra vége is szakadt a párbeszéd rám eső részének, mert a néni nagyívú, indulatos szóáradatba kezdett, éspedig a várt sebességgel. A következőket mondta:

– Minden poklok ördögei! Ó, ti istenek! Angyalok és aprószentek, könyörüljete rajtam! Az ipse meghozta a macskát, és te szántsándékkal elhajtottad a küszöbödről, noha tudván tudtad, mi mindent jelent a számomra! Még ilyen aljas cserbenhagyást! És éppen a szükség óráján! Hogy ősz fürtjeimmal a sírig elkísérjen a bánat! És mindazok után, amit érted tettem, te nyomorult, háládatlan féreg! Talán

elfelejtetted már, mit meséltem neked arról, hogy még kisbaba korodban, amikor szoptál, és melleleg szólva úgy néztél ki, mint egy buggyantott záptojás, kis híja volt, hogy le nem nyelted a gumicuclidat, és ha én idejében ki nem rántom, hát meg is fulladtál volna? Hát most, azt hiszem, megemlegetnéd az angolok istenét, ha torkodon akadna a gumicuclid! Annyi szent, a kisujjamat se mozdítanám érted. Hát arra emlékszel-e még, amikor kanyaród volt, és órákat áldoztam fel az értékes időmből arra, hogy szöcskeugratóst játsszam veled, és egyetlen zokszó nélkül hagytam, hogy tönkreverj?

Ezen azért vitatkozhattam volna. A győzelmeimet ugyanis kizárólag az ügyességemnek köszönhettem. Bár az utóbbi időben nemigen játszottam szöcskeugratóst, gyermekkorom ama napjaiban eszméletlenül értettem a módját. Most azonban ezt nem tettem szóvá, mert a néni már tovaszáguldott, és nem akartam megakasztani a szóömlést.

– És arra emlékszel-e, amikor abba a magániskolába jártál, és kajacsomagokat

küldöztem neked – hatalmas költségekbe verve magam –, mert azt mondtad, az éhhalál réme fenyeget? Hát arra emlékszel-e, amikor Oxfordban koptattad az iskolapadot, és...

– Állj, agg rokon! – kiáltottam közbe, mert az ifjú Woosterrel kapcsolatos emlékeim remiszcenciák érzékeny húrokat pendítettek meg a bensőmben. – A szívemet szakasztod meg.

– Nincs is neked szíved. Ha lenne, nem kergetted volna ki azt a szegény, védtelen macskát a hóiharba. Mindössze annyit kértem tőled, hogy szállásold el néhány napra a vendégszobában, ezáltal szilárd alapokra helyezvén anyagi ügyeimet, te azonban egy mégoly aprócska szívességre se vagy hajlandó, noha semmibe se került volna neked, kivéve azt az egy-két shillinget, amit a tejért és halért kellett volna kiadnod. Hej, mivé lettek, kérdezem én, azok a régi vágású unokaöcsök, akiknek a nénikéjük kívánsága parancs volt még? Mára, úgy látszik, teljesen kivesztek az ilyenek.

E ponton a természet bekérte a vámot. A néninek levegővételi szünetet kellett tartania, s így én is szóhoz jutottam.

– Agg vérrokon – mondtam –, hogyishívjában leledzel ám.

– Miféle hogyishívjában?

– Amiben az emberek leledzeni szoktak. A nyelvem hegyén van. B-vel kezdődik. Aha, megvan: balhiedelem. Jeevestől hallottam használni e szót. Nézeteid a fent említett macskával kapcsolatos viselkedésemről teljesen tévesek. Azért helytelenítettem, hogy ellopattad, mert úgy éreztem, egy ilyen cselekedet foltot ejtett a Wooster néven, de azért kosztot és kvártélyt, ha mégoly vonakodva is, biztosítottam volna neki, ha nem jön közbe Plank.

– Plank?

– Plank őrnagy, az utazó.

– Neki mi köze van ehhez?

– Nagyon is sok. Nyilván hallottál már Plank őrnagyról.

– Nem én.

– Nos, azon mókusok egyike, akik bennszülött málhahordozókkal meg effélékkel mászkálnak, és fölfedezéseket

tesznek. Ki is volt az ott valahol Afrikában, aki találkozott egy másik mukival, és azt hitte, hogy doktor hogyishívják az illető? Na szóval, Plank ugyanebben a szakmában utazik, illetve utazott.

Egy horkantás futott végig a vezetéken, kis híján megolvasztva azt.

– Bertie – háborgott a vérrokon, immár kellő mennyiségű levegőkészlettel feltöltekezve –, sajnós a telefonvonal túloldalán lévén akadályoztatva vagyok, de ha elérhető közelségben lennél, úgy kókuszon suhintanálak, hogy biztosan nem felejtened el egyhamar. Légy szíves, próbáld meg néhány egyszerű szóval elmondani, hogy mi a búbánatról hablatyolsz.

– Plankról beszélek, és azt igyekszem megértetni veled, hogy Plank, noha utazó, jelenleg nem utazik. Cooknál vendégeskedik, Eggesford Courtban.

– Na és?

– Rögtön rátérek. Plank beugrott hozzám, röviddel azután, hogy Billy Graham kikézbesítette a macskát. Az Jeevessel üldögélt a konyhában, a manduláját öblögette. És miközben Plank nálam időzött,

elnyávogta magát – mármint a cica –, és persze Plank meghallotta. Aligha kell részleteznem, hogy ez mit jelent. Plank visszamegy Cookhoz, elmondja neki, hogy azt hiszi, a Wooster-hajlékban egy macskát hallott nyávogni, és Cook, aki szerencsétlen találkozásunk óta amúgy is gyanakszik már rám, legott idezúdul, mint farkas a nyájra, nyál csordul agyarán, s száját nagyra tátja. Hadd tegyem még hozzá, hogy Planknek azt mondtam, a macska, amelyet hallott, nem macska volt, hanem Jeeves, aki macskákat utánoz, és a pacák el is hitte, mert az utazók hiszékeny fickók, és mindent bevesznek, amit mondanak nekik. No de vevő lesz-e a mesére Cook papa is? Ki van zárva! Úgyhogy semmi mást nem tehettem, mint hogy szóljak Billy Graham-nek: vigye vissza a macskát.

Lehet, hogy egy sztárügyvéd világosabban is elő tudta volna adni mindezt, de nem sokkal. A néni egy darabig csöndben volt. Semmi kétség, mélázott, és hányta-vetette a tényállást. Végül így szólt:

– Értem.

– Az jó.

– Úgy látom, mégse voltál olyan együttműködni képtelen fráter, mint ahogy gondoltam.

– Nagyszerű.

– Sajnálom, hogy olyan keményen beolvastam neked.

– Semmi gond, éltés rokon. *Tout comprendre c'est tout pardonner.*

– Igen, azt hiszem, ez volt az egyetlen, amit tehetél. De azért ne várd tőlem, hogy allelujázzak. Az egész kampánytervem füstbe ment.

– Hát nem tudom. Talán még minden jóra fordul. Simla végül is győzhet.

– Ez igaz, de az ember szeret abban a tudatban lenni, hogy holtbiztos nyerőre fogadott. Úgyhogy hiába is próbálsz felvidítani. Förtelmesen érzem magam.

– Akárcsak én.

– Hát neked ugyan mi bajod?

– Jegyben járok egy olyan lánnyal, akire ránézni se bírok.

– Micsoda? Már megint? Ezúttal ki az illető?

– Vanessa Cook.

– Valami rokona az öreg Cooknak?

- A lánya.
- Hogy történt?
- Egy évvel ezelőtt megkértem a kezét, de kikoszarzott, most meg egyszerre csak beviharzott, és közölte, hogy meggondolta magát, és mégiscsak hozzám jön. Pokoli sokként ért a dolog.
- Meg kellett volna mondanod neki, hogy menjen, és tartsa hideg zuhany alá a fejét.
- Nem tehettem.
- Már mért ne tehetted volna?
- Mert az nem *preux*.
- Nem micsoda?
- *Preux*. P, mint parmezán, r, mint rostonsült, e, mint erőleves, satöbbi. Hallottál már olyasmiről, hogy *preux chevalier*? Franciául annyit tesz, mint vitéz lovag. Mindenkor arra törekszem, hogy az legyek.
- Ja úgy. Nos, ez esetben számíthatsz rá, hogy sűrűn csávába fogsz kerülni. De azért én nem aggódnék a helyedben. Valahogy majd csak kikecmeregsz belőle ezúttal is. Egyszer azt mondtad nekem, hogy bízol a csillagokban. Hiszen ha az összes lányt, akikkel már jegyben jártál, de meglógtál

tőlük, hosszában egymás mellé helyeznék, a sor elérne a Piccadillytől a Hyde Park túlsó sarkáig. Addig nem hiszem el, hogy házasember lett belőled, amíg azt nem látom, hogy a püspök és segédlelkésze a homlokát törölgetve így szól: „Na, hála a jó Istennek, végre ezen az ifjú mihasznán is sikerült túladnunk!”

És e bátorító szavakat követően a néni letette a kagylót.

Önök most netán azt hihetik, hogy derűs szívvel tértem vissza újfent *A cár parancsárához*. Ámde nem így állt a helyzet. Az éltes hús-vér rokonnal elsimítottam ugyan a dolgokat, ily módon bedugaszolván haragját, melynek további áradása azt eredményezte volna, hogy határozatlan időtartamra eltiltassak az étkezőasztalától, ezzel megfosztatván a mesterműveitől Anatole-nak, Isten emésztőnedveknek adott ajándékának. No de szerencsére, mint mondom, ennek veszélye nem állt fenn.

Mit volt mit tennem, búsongtam a néni reményeinek és álmainak összeomlótán, amiért végül is jómagamat – noha csupán,

mint pusztá játékszert a Sors kezében – kellett felelősnek tartanom.

Mindezt Jeevesnek is elmondtam, amikor belépett az ebéd előtti koktél kellékeivel.

– Nehéz a szívem, Jeeves – szóltam, miután kifejeztem elismerésemet a fölszerelés láttán.

– Valóban, uram? És mi okból?

– Az imént kellemetlen jelenetem volt Dahlia nénivel. Nos, amikor azt mondom: „jelenetem”, nem épp a legmegfelelőbb szót használom, mivel a beszélgetés telefonon zajlott. Graham rendben útnak indult?

– Igen, uram.

– Macskástul?

– Igen, uram.

– Épp erről számoltam be a néninek, és meglehetősen felindulással fogadta. Maga sohasem vadászott még Quornékkal vagy Pytchleyékkal, Jeeves? Mert úgy látszik, az kihatással van a szókincsre. Ékesszólást kölcsönöz a beszélőnek. Az éltes hús-vér rokonnak bizony nem kellett keresgélnie a szavakat, úgy záporoztak belőle, mint golyóbisok a géppuskából. Hálás vagyok a sorsnak, hogy nem szemtől szemben

társalogtunk. Az Úristen a megmondhatója, mi történhetett volna.

– El kellett volna mondania Mrs. Traversnek a Plank őrnaggyal kapcsolatos tényeket, uram.

– Meg is tettem, mihelyst sikerült szóhoz jutnom, és éppen ez volt az, ami úgy hatott a néniére, mint... hogy is?

– A gileádi balzsamolaj, uram?

– Pontosan. Én ugyan azt akartam mondani: mint manna a sivatagban, de a gileádi balzsamolaj jobban ráillik. Szóval a néni lehiggadt, és beismerte, hogy semmi mást nem tehettem, mint visszaszármaztatni a cicát.

– Rendkívül megnyugtató, uram.

– Igen, a dolognak ez a része frankón elsimult, viszont van egy másik gond is, amely nem kevésbé nyomaszt. Vőlegény lettem.

[14.]

Jeeves fogászati bravúrja

Mint minden olyan esetben, ha azt közlöm vele, hogy eljegyeztem magam, a pali ezúttal se árult el semmiféle érzelmet, és fizimiskája változatlanul úgy festett, mintha egy ügyes állatpreparátor tömte volna ki. Rangján felüli volna, mondaná, ha megkérdeznék tőle, hogy efféle alkalmakkor túllépje az alapvető formaságok szabta határokat.

– Csakugyan, uram? – mondta.

És rendszerint ennyivel el is van intézve, s én nem vitatom meg vele az ilyesféle kínos ügyeimet. Úgy érzem, nem lenne ildomos, ha ugyan ez rá a jó szó, és tudom, ő is ugyanígy érez, s ennél fogva, mivel mindketten így érezzük, nem lenne ildomos, egyéb dolgokról diskurálunk.

Ez a mostani azonban különleges alkalom volt. Eddig ugyanis még sohasem léptem jegyességre olyasvalakivel, akinek szándékában állt leszoktatni engem a dohányzásról és a koktélokról, és e körülmény megítélésem szerint mindenképpen indokoltá tette, hogy vitára bocsássam a kérdést. Ha az emberre

úgyannyira rájár a rúd, mint ahogy most énám, akkor ildomosság ide, ildomosság oda, életbevágóan fontos, hogy eszmét cseréljen egy kiváló koponyával, ha módjában áll elcsípni egyet.

Így azután, amikor az ipse hozzátette még: „Szabad gratulálnom, uram?”, a szokványostól eltérő módon válaszoltam.

– Nem, Jeeves, nem gratulálhat, szó se lehet róla. Egy olyan férfit lát maga előtt, aki annyira közel került ahhoz, hogy úthenger alatt senyvedező békaként lehessen jellemezni, amennyire csak közel kerülhet hozzá valaki, aki Etonban végzett. Betyárul szorult helyzetben vagyok, Jeeves.

– Sajnálattal hallom, uram.

– Még jobban is fog sajnálkozni, ha bővebben kifejtem az ügyet. Látott már üvöltöző vademberek által ostromlott helyőrséget, amelynek lőszerkészlete az utolsó doboz töltényre apadt, az ivóvíztartaléka kimerülőben van, és nyoma sincs a felmentésére érkező Amerikai Tengeri Flottának?

– Emlékezetem szerint még nem, uram.

– Nos, a helyzetem nagyjából egy ilyen helyőrség védőieéhez hasonló, eltekintve attól, hogy ők hozzám képest úgyszólván páholyban ülnek. Az én gázos helyzetemhez képest a világon semmi aggodalomra sincs okuk.

– Riadalommal tölt el, uram.

– Meghiszem azt, pedig még a vastagját el se mondtam. Azzal kezdem, hogy Miss Cook, akivel jegyben járok, bár olyan hölgy, aki iránt a legnagyobb nagyrabecsüléssel és tisztelettel viseltetem, viszont bizonyos kérdésekben képtelenek vagyunk... hogy is szól a kifejezés?

– Közös nevezőre jutni, uram?

– Na, ez az. És sajnálatos módon ezek a kérdések az egész életfelfogásom hogyishívjákjai. Mik is azok, amijeik az életfelfogásoknak vannak?

– Úgy hiszem, a szó, amelyet keres, uram, alkalmasint: sarokpillér.

– Köszönöm, Jeeves. Szóval a hölgy egész csomó olyan dolgot helytelenít, amelyek az életfelfogásom sarokpillérei. A vele kötendő házasság elkerülhetetlenül azt jelenti, hogy mindezeket számúznöm kell az életemből,

mivel a hölgy vasakarattal bír, és könnyűszerrel rá fogja venni a férjét arra, hogy karikákon ugráljon keresztül és kockacukrot kapkodjon be az orra hegyéről. Ugye érti, mire gondolok?

– Hogyne, uram. A szókép rendkívül kifejező.

– A koktéloknek például befellegzik majd. A jövődőbelim azt állítja, ártanak a májnak. Mellesleg szólva, nem figyelte még meg, milyen borzasztó lazává kezd válni minden manapság? Viktória királynő idejében egy lánynak álmában se jutott volna eszébe, hogy férfitársaságban kiejtse a „máj” szót.

– Nagyon igaz, uram. *Tempora mutantur, et nos mutamur in illis.*⁶

– Ez azonban még nem is a legkomiszabb.

– Elborzaszt, uram.

– Ha minden kötél szakad, koktélok nélkül még csak meg tudnék lenni. Bár gyötrelmes volna, de mi, Woosterek sokat kibírunk. Hanem ez a lány azt mondja, fel kell hagynom a dohányzással is.

⁶ Változnak az idők, és mi is változunk velük, (latin)

– Ez valóban mind közül a legsúlyosabb érvágás volna, uram.

– Felhagyni a dohányzással, Jeeves!

– Hát igen, uram. Amint láthatja: borzongás rázkódtatja tagjaimat.

– Tudja, az a baj, hogy a jegyesem nagymértékben a befolyása alá került egy Tolsztoj nevű haverjának. Még sose találkoztam a fickóval, de a jelek szerint a legszélsőségesebb nézetei vannak. Nem fogja elhinni, Jeeves, de azt állítja: senkinek sincs rá szüksége, hogy dohányozzék, mivel ugyanakkora élvezet meríthető az ujjakkal való malmozásból is. A pasas minden bizonnyal egy hatökör. Mert képzeljen csak el egy flancos díszvacsorát – ama rendezvények egyikét, ahol „a kitüntetések feltűzendők”. A királyi pohárköszöntő elhangzott, kemény férfiak immár az ajkukat nyalogatják a szivar gondolatára, és akkor az áldomásmester bezengi: „Uraim, elkezdhetnek malmozni az ujjakkal!” Ne mondja nekem, hogy nem lombozódna le a jónép s hogy nem lenne rajtuk úrrá csalódás. Tud valamit erről a Tolsztoj nevű fickóról? Hallott már róla?

– Ó, igen, uram. Nagyon híres orosz író volt.

– Aha. Szóval orosz. Na, helyben is vagyunk. Meg író is? Nem ő írta véletlenül *A cár parancsárát* is?

– Nem hinném, uram.

– Arra gondoltam, hogy valamilyen más néven. Tehát azt mondja: „volt”. Ezek szerint már nincs köztünk?

– Nincs, uram. Néhány éve hunyt el.

– Még szerencse. Még hogy malmozzunk az ujjainkkal! Kész abszurdum. Kacagnék egyet, csak hát a jegyesem azt mondja, nem szabad kacagnom, mert egy másik haverja, egy Chesterfield nevű, nem szokott. Nos, egyébként se szükséges aggódnia. Hiszen a dolgok jelenlegi állása egyáltalán nem ad rá okot, hogy kacarásszak. Mert hát a frigy fő-fő akadályáról még nem is tettem említést. De nehogy arra a hebehurgya következtetésre jusson ám, hogy ezen azt értem: egy após is szerepel a pakliban, és pedig nem más, mint Cook papa. Noha készséggel elismerem: ez önmagában is elég ahhoz, hogy elsötétítse a látóhatárt, engem

azonban még ennél is jobban aggaszt valami, mégpedig Orlo Porter jelenléte.

– Ah, igen, uram.

Szigorú pillantást vetettem a pasasra.

– Ha semmi jobbat nem tud mondani, mint azt, hogy „Ah, igen, uram”, inkább semmit ne mondjon, Jeeves.

– Igenis, uram.

– Tehát, mint mondom, Orlo Porter jelenléte. Szót ejtettünk már lobbanékony természetéről, erős karjainak acélbilincsszerű izmairól és féltékenységéről. Már annak a pusztá gyanúja is, hogy – mint fogalmazott – ráerőszakolom Miss Cookra a förtelmes társaságomat, arra indította, hogy közölje velem: pusztá kézzel tépi ki a bélésemet. Hát vajon akkor mit tesz majd, ha megtudja, hogy jegyben járok a leányzóval?

– Azok után, uram, hogy az ifjú hölgy olyan egyértelmű elutasításban részesítette őt, aligha hibáztathatja önt azért, mert...

– Betöltöttem az üresedést? Nehogy azt higgye. Orlo biztosra veszi majd, hogy én beszéltem rá a lányt: adja ki az útját. Ezt semmi se tudja majd kiverni a kobakjából –

mármint azt a meggyőződést, hogy alattomos áspiskígyó vagyok, és hogy mindnyájan tudjuk, mit várhatunk az alattomos áspiskígyóktól. Nem, Jeeves, szörnyen fifikásnak kell lennünk, és ki kell ötölnünk valamilyen tervet a srác méregfogának kihúzására. Különben a bélésem egy fabatkát sem ér.

Ezután meg akartam tőle kérdezni, hogy nála van-e még az a suhi – vagy, ahogy Amerikában mondják, „fekete lócs” –, amelyet Dahlia néni fiától, Bonzótól vett el néhány hónappal ezelőtt. Bonzó a célből szerezte be, hogy megdádázza vele egy iskolatársát, aki a bögyében volt, és mindnyájan úgy gondoltuk, jobb lesz, ha inkább nélkülözi. Nekem viszont most pont efféle alkalmatosságra volt szükségem, enyhítendő az O. Porter előidézte drámai feszültséget. Ezen eszközzel fölfegyverkezve aggály nélkül dacolhattam volna O. Porterrel. Ám épp amikor szólásra nyitottam a számat, a hallban tülkölni kezdett a telefon. Arrafelé intettem a kezemmel.

– Vegye már föl, Jeeves, legyen olyan jó, és mondja azt, hogy sétálni mentem, követve orvosom javaslatát. Dahlia néni lesz az, és noha a legutóbbi csevegésünk végén még hajlott a józan belátásra, nála sose lehet tudni, meddig tartanak az ilyen időszakok.

– Igenis, uram.

– Hiszen tudja, milyenek a nők.

– Ó, hogyne, uram.

– Kivált a nagynénik.

– Igen, uram. Az én nénikém...

– Később majd mindent elmesélhet róla.

– Amikor csak óhajtja, uram.

Emlékszem, Jeeves egyszer azt mondta egy barátomról, Macskatáp Potter-Pirbrightról – azt követően történt, hogy a srác egy esélyes pacira fogadott, amely győzött is egy fejhosszal, de diszkvalifikálták, amiért a zsokéja valami módon áthágta a szabályokat –, hogy eljegyezte magát a mélabúval, és most velem is ugyanez történt, miközben fotelomba roskadva összegeztem az eseményeket és ráeszméltem, milyen cefetül csúnya pácba keveredtem.

A gondjaim listáján szereplő egyéb tételekhez képest talán csekélyebb okot szolgáltatott a mélabúra az, hogy élemedett ősöm újfent megpróbál telefonvégre kapni. Mindazonáltal ez is csak tetézte aggodalmaimat. Ereztem ugyanis, hogy e hívás csak egyet jelenthet: a néni kizökkent nyájas hangulatából, melyben akkor volt, midőn utoljára hallatott magáról, és egy csomó újabb komisz észrevételt készül tenni személyemmel kapcsolatban, amiért nem feleltem meg azon követelményeknek, amelyeket joggal elvárhatónak ítélt egy unokaöcstől. És hát egyáltalán nem olyan állapotban voltam, hogy romboló kritikát hallgassak, pláne, ha azt olyan hangon mennydörgik el, amelyet évek hosszú során át edzettek a rókák után kurjantott „Hijj, elslisszolt a nyomorult! „-szerű kiszólások, ronccsá silányítva a hallgató idegzetét.

Ezért hát, mihelyt Jeeves visszajött, siettem rákérdezni:

- Mit mondott a néni?
- Nem Mrs. Travers telefonált, uram, hanem Mr. Porter.

Hálásabb voltam, mint valaha, hogy Jeevesszel vetettem föl a kagylót.

– Na és, ő mit mondott? – kérdeztem, noha nagyjából el tudtam képzelni.

– Sajnálom, uram, de képtelen vagyok szóról szóra visszaidézni a beszélgetés teljes szövegét. Eleinte meglehetősen összefüggéstelennek találtam az úr gondolatait. Az volt a benyomásom, hogy abban a hiszemben van, önhöz intézi a szavait, és az indulat kihatott a stílus tisztaságára. Miután közöltem vele kilétemet, mérsékelte a verbális sebességet, s ennél fogva képes voltam követni őt. Számos üzenetet hagyott az ön számára.

– Üzenetet?

– Igen, uram, azzal kapcsolatban, hogy mi mindent szándékozik tenni önnel, ha legközelebb találkoznak. Megjegyzései főként nyers, sebészi jellegűek voltak, és a felvázolt terveik java részét rendkívül nehéz lenne megvalósítani a gyakorlatban. Például azt a fenyegetését, hogy letépi az ön fejét, és lenyeleti önrel.

– Ezt mondta?

– Számos egyéb, többé-kevésbé ugyanilyen irányzatú dolog mellett. Azonban nem szükséges nyugtalankodnia, uram.

Hogy micsoda állapotba juttattak engem a balsors nyúgei és nyilai, ahogy valaki nevezte őket, az abból is kiviláglik, hogy ezen utóbbi szavak hallatán nem fakadtam gunyoros kacajra. Még csak egy szarkasztikus „Ó, igazán?” vagy „Mondja maga” se telt ki tőlem. Csak ültem ott, arcomat a tenyerembe temetve, miközben a pasi folytatta:

– Mielőtt kimentem fölvenni a telefont, ön annak szükségességéről beszélt, uram, hogy – mint igen találóan megfogalmazta – kihúzásson Mr. Porter méregfoga. Nos, nagy örömömre szolgál, hogy közölhetem: ezt sikerült véghezvinnem.

Azt hittem, nem hallom jól, amit mond, s megkértem, ismételje meg a szenzációs bejelentést. Így is tett, s én döbbenet meredtem rá. Önök joggal hihetik, hogy mostanára hozzászokhattam annak látványához, amint az ipse egyetlen csuklómozdulattal ránt elő nyulakat egy kalapból, és szempillantás alatt olyan

problémákat old meg, amelyek a legragyogóbb elmék legnagyobb erőfeszítéseit is meghaladják, de mindig újszerűen hat rám a dolog, megfosztva a szusztól és arra készítetve szemgolyóimat, hogy körbeforogjanak üregükben.

Ekkor átláttam, mi lehet a könnyed magabiztosság mögött, amellyel beszélt.

– Tehát megtalálta a suhit?

– Uram?

– És most a birtokában van.

– Nem egészen értem önt, uram.

– Azt hittem, arra utalt, hogy még mindig megvan magánál az a suhi, amelyet Dahlia néni fiától, Bonzótól vett el, és azt készül odaadni nekem, hogy fölfegyverezhessem magam arra az esetre, ha majd Porter rám veti magát.

– Ó, nem, uram. A szerszám, amelyre céloz, a londoni rezidenciánkban van, az ingóságaim között.

– Hát akkor, hogy húzta ki a pali méregfogát?

– Azzal, uram, hogy emlékeztettem rá: ön balesetbiztosítást kötött nála, és felhívtam a figyelmét munkaadóinak óhatatlan

bosszúságára, amidőn megtudnák, hogy őmiatta tekintélyes pénzösszegetől kell megválniuk. Nem sok nehézségbe került rábeszélnem az urat, hogy bárminemű agresszív cselekedet hiba lenne a részéről.

Újfent leesett az állam. Valósággal elkábított a pasas leleményessége és éleseszűsége.

– Jeeves – szóltam –, a leleményessége és éleseszűsége elkábított. Porter paffá van téve.

– Igen, uram.

– Vagy ha úgy tetszik: taccsra van vágva.

– A „paffá van téve”, úgy vélem, erőteljesebb.

– Apropos, méregfogkihúzás. A fogorvosa új fogsorról kell majd gondoskodjék számára.

– Igen, uram, de nem szabad elfelejtenünk, hogy a Mr. Porter részéről fenyegető veszély kiküszöbölésével csupán félig vívtuk meg a csatát. Nem tudom, szót ejthetek-e egy kényes kérdésről...

– Ejtsen csak, Jeeves.

– Részint abból, amit mondani tetszett, részint pedig a hanghordozásából, miközben mátkájának az ön jövőjével kapcsolatos

terveit ismertette, arra a következtetésre jutottam, hogy a Miss Cookkal való frigy gondolata nem egészen örömteli az ön számára, és az ötlött eszembe, hogy sok kellemetlenségnek lehetne elejét venni, ha az ifjú hölgy és Mr. Porter összebékülnének.

– Ez bizony nagyon igaz. Na de...

– Ön alkalmasint azt készült megjegyezni, uram, hogy véleménye szerint a köztük támadt hasadás túl súlyos ehhez, nemde?

– Na és nem az?

– Nem hinném, uram.

– A minden apró részletre kiterjedő beszámolója, amelyet a kettejük közt lezajlott purparléról tartott nekem, azt a benyomást keltette bennem, hogy nagy valószínűséggel véglegesen összerúgták a patkót. Például mi a helyzet ama „betoji nyúlbéla” kitételt illetően?

– Ön a dolog igazi fonákjára tapintott rá, uram. Miss Cook azért illette e kifejezéssel Mr. Portert, mert az elutasította a kisasszony arra tett javaslatát, hogy lépjen érintkezésbe az apjával és követelje ki tőle a pénzt, amelyet az letétben őriz a számára.

– Nos, a maga állítása szerint Porter kereken megmondta, hogy ha millió évig él, akkor se hajlandó még csak a közelébe se menni a lány apjának.

– Igen, uram, de merőben más helyzet állt elő annak folytán, hogy ön jegyességre lépett a hölgygel, akit Mr. Porter szeret. Annak érdekében ugyanis, hogy visszaszerezze Miss Cook nagyrabecsülését, Mr. Porter olyan veszélyekkel is kész lesz dacolni, amelyektől korábban ódzkodott.

Értettem, mire gondol, de nem voltam vevő az ideára. Úgy ítélt meg, Orlo továbbra se szűnt meg ódzkodni.

– Azonfelül, uram, ha ön elmenne Mr. Porterhez, és felhívná a figyelmét arra, hogy esetleg siker koronázhatná erőfeszítéseit, ha megfelelő pillanatot választva, röviddel ebéd után keresné fel Mr. Cookot, valószínűleg vállalná a kockázatot. Tudniillik egy olyan úr, akit meglágyított egy finom ebéd, mindig jobban kapható bármiféle kezdeményezésre, mint az, aki épp az ennivalójára vár, amiként, értesüléseim szerint, Mr. Cookkal történt, midőn Mr. Porter egy korábbi alkalommal üzleti ügyben tárgyalt vele.

Szemmel láthatóan megrándultam. A pasas felvillanyozott.

– Jeeves – mondtam –, azt hiszem, ebben van valami.

– Magam is úgy vélem, uram.

– Tüstént indulok is Porterhez. Alighanem a Lúd és Szöcskében tanyázik, gyömbéres ginbe fojtva bánatát. És hadd szögezzem le még egyszer: maga tényleg párját ritkítja. Remek napot szerzett nekem. Bárcsak volna valami, amivel viszonyozhatnám.

– Van, uram.

– Nosza, ki vele hát! Akár a fele királyságomig elmehet. Halljuk!

– Rendkívül hálás lennék, uram, ha megengedné, hogy a nagynénémnél töltssem az éjszakát.

– Liverpoolba akar utazni? Jó hosszú út lesz.

– Nem, uram. A nénikém ma reggel visszatért, és az otthonában tartózkodik, a faluban.

– Akkor hát keresse fel, Jeeves, és mennyei mosoly aranyozza be újraegyesülésüket.

– Nagyon szépen köszönöm, uram. Ha netán szüksége lenne szolgálataimra, a címem a következő: Balmoral, Mafeking Road, Mrs. P. B. Pigott leveleivel.

– Ó, hát ő nem Jeeves?

– Nem, uram.

Azzal kilejtett, majd egy perc múltán visszatért közölni, hogy Mr. Graham a konyhában vár, és szeretné, ha szót válthatna velem. És hogy a Maiden Eggesford-i élet feszültsége és hajszája mily mértékben megviselt, az abból is kitűnik, hogy a név egy pillanatig semmit sem mondott számomra. Aztán a memória újra elfoglalta trónusát, és ugyanúgy égtem a vágytól, hogy találkozhassem Mr. Grahammal, mint ahogy szemlátomást ő égett, hogy velem találkozhasson. A bizalom, amellyel iránta, mint macskák visszaszármaztatója iránt viseltettem, oly nagymérvű volt, hogy eszembe se jutott kételkedni küldetése sikerében, de természetesen minden apró részletre kíváncsi voltam.

– A konyhában, azt mondja?

– Igen, uram.

– Akkor küldje be, Jeeves. Senki sincs, akit szívesebben hallgatnék most, mint őt.

És kisvártatva a férfi belépett.

Ezúttal is, akárcsak korábban, meghökkentett megjelenésének hallatlan tiszteletreméltósága. Úgy festett, mintha egyetlen tapsifülesnek vagy fácánnak se volna oka akár a legcsekélyebb cidrire sem a jelenlétében, és az ember könnyedén maga elé tudta őt képzelni, mint a kórus fő-fő erősségét, amikor a mise az anthem-éneklés stádiumába érkezik. A lány „Jó estét, uram”-ja kész gyönyörűség volt a fülnek.

– Jó estét – viszonztam az üdvözlést. – Nos? Végrehajtotta a megbízatást? A macska visszakerült régi állomáshelyére?

Tekintete elkomorult, mintha titkos bánatot hívtam volna felszínre.

– Nos hát, igen is, meg nem is, uram.

– Hogy érti azt, hogy igen is, meg nem is?

– Az első kérdésre a válaszom igenlő: a megbízatást végrehajtottam. De a macska, sajnos, nincs a régi állomáshelyén.

– Nem értem magát.

– Itt tartózkodik, uram, az ön konyhájában. A megbeszéltek értelmében

Eggesford Courtba szállítottam, ott az istállóknál elengedtem, majd hazafelé indultam abban a jóleső tudatban, hogy megdolgoztam a fizetségért, amellyel ön oly bőkezűen honorálta szolgálataimat. S elképzelheti döbbent rémületemet, amidőn a faluba érve észrevettem, hogy a macska követett engem visszafelé jövet. Igen ragaszkodó állat, és nagy barátok lettünk. Óhajtja-e, hogy újból visszavigyem?

Természetesen nem tartanám méltányosnak, hogy ismét a teljes tarifát számítsam fel, úgyhogy legyen, mondjuk, tíz font.

Ha tudni akarják, miként hatott rám ez az ajánlat, dióhéjban összefoglalva azt mondhatom, hogy a pasas nyitott könyv volt a számomra. Sokan az őszinte és nyílt arcvonásaimból ítélve holmi baleknak képzelnek, pedig hát legott fölismerem a simlis palikat, ha ilyenekkel hoz össze a balsorsom, és semmi kétségem se volt afelől, hogy ezúttal is egy ilyen áll előttem.

Ami mégis visszatartott attól, hogy teljes testmagasságomban kihúzzam magam és leleplezzem az ebadtáját, az a megfontolás

volt, hogy az ürge bizonyára jól tudta, milyen kutyaszorítóban vagyok. Visszautasítanom az ajánlatát azzal lenne egyenértékű, hogy elmenne Cook papához, és csinos kis díjazás fejében felfedné előtte, hogy az éltes rokon fizetett neki a macska ellopásáért, és dacára annak, amit a néni a Maiden Eggesfordban való népszerűségéről mondott, ami is abból táplálkozik, hogy tengerészöltönyben előadta a „Minden szép lány matrózzal jár”-t, jól tudtam: a nevét sárba tipornák. Sőt, még azt sem tartottam kizár-hatónak, hogy akár be is dutyizhatják, és micsoda hatalmas horogütés volna ez Tom bácsi emésztésének!

Leszurkoltam hát a tízest. Nem jókedvemben, de leszurkoltam, és a pasas útra kerekedett.

Távozása után egy ideig gondolataimba mélyedve üldögéltem. És akkor, amint épp felcihelődtem, hogy Orlóhoz induljak, betoppant Vanessa Cook.

[15.]

Megütközöm Cook papával

Egy körülbelül akkora kutya kíséerte, mint egy növendék elefánt, sárga színű és nagy, felálló fülű, akivel készséggel összehaverkodtam volna, de miután egy röpké pillanatig magába szívta nadrágszáram pompázatos illatát, az utcán megpillantott valamit, ami felkeltette az érdeklődését, és otthagytott bennünket.

Közben Vanessa fölemelte olvasmányomat, *A cár parancsárát*, és abból, ahogyan elfintorította az orrát, tudtam, hogy kritikai észrevételt készül tenni. Mindig is erőteljes könyvkritikusi véna buzgott benne.

– Silány ponyva – szólt. – Igazán ideje, hogy elkezdj valami értékes irodalmat olvasni. Nem azt várom tőled, hogy Turgenyevvel vagy Dosztojevszkijel kezd – mondta, nyilván két orosz száműzöttre célozva, akikkel Londonban találkozott, és úgy mellékesen írogattak is –, ám sok jó könyv létezik, amelyek könnyebbek és ugyanakkor nevelő hatásúak. Egyet hoztam is magammal – folytatta, és láttam, hogy egy vékony, bíborszínű, puha bőrkötéses

kötetet tart a kezében, borítóján arany díszítéssel, és hevesen megborzongtam. Egy olyan férfiú számára, aki annyit látott az életből, mint jómagam, mindig van valami baljóslatú egy bíborszínű, puha bőrkötéses könyvben. – Ez egy esszékötet, szubjektíven csapongó esszéket tartalmaz, a címe: *Egy rímfaragó prózai kalandozásai*, Reginald Sprockett-től, egy ragyogó fiatal poétától, akitől a kritikusok nagy dolgokat várnak. A stílusát is igen elismerően méltatták, de én különösen a gondolati gazdagságot ajánlom a figyelmedbe e kis gyöngyszemekben. Itt hagyom neked. Most mennem kell. Csak azért jöttem, hogy elhozzam a könyvet.

Önök nyilván most azt hiszik, szédelegtem e csapás súlya alatt, de valójában szívem nem volt olyan nehéz, mint amilyen lehetett volna, mivel gyors észjárásommal rögvest átláttam, miképp válhat még némiképp hasznomra is a dolog: ez a visszataszító holmi nagyszerű karácsonyi ajándéku szolgálhat majd Agatha néném számára, akinek efféle ünnepi alkalmakra mindig nehéz megfelelő ajándékot találni. Épp ezzel

a gondolattal öntöttem lelket magamba, amikor Vanessa így folytatta:

– Nagyon vigyázz rá, el ne veszítsd! Reginald saját kezűleg dedikálta. – S a címoldalra pillantva láttam, hogy csakugyan így van, amitől Agatha néni nem kis mértékben feldobódott volna, csak hogy a pasas a saját randa nevéen kívül Vanessáét is beleírta a karcsú kötetbe: „Vanessának, a tündérek legtündérebbitkének, egy rendíthetetlen rajongótól” – szölt a bejegyzés, tökéletesen dugába döntve tervemet. Szívem ekkor nehezült el újólag. Mert noha a lány ténylegesen nem mondta ki, de valami mégis azt súgta nekem, hogy a későbbiekben várhatóan vizsgáznom kell majd a színe előtt e kis opuszból, és a kudarc a legrosszabb következményekkel fenyegetett.

Azt követően, hogy közölte, mennie kell, természetesen még vagy fél óráig maradt, amely időtartam nagy részét annak szentelte, hogy lelkialkatom további tökéletlenségeire mutasson rá, amelyeket a legutóbbi találkozásunk óta észlelt. Hogy nőkben milyen erős lehet a misszionáriusi

szellem, az jól kiviláglott abból, hogy Vanessa még annak gondolatával is képes volt foglalkozni, hogy összeadja magát egy olyan kétes karakterrel, mint amilyen B. Wooster. Pedig a legjobb barátai óva intették volna ettől. „Vesd ki őt a külső sötétségre, ahol leszen majd sírás és fogaknak csikorgatása” – tanácsolták volna neki. „Semmi értelme a toldozás-foldozásával próbálkozni, reménytelen eset.”

Most épp a Parazita Klub-tagságomat kezdte forszírozni. Nem kedvelte a Parazita Klubot, és teljesen egyértelművé tette, hogy annak küszöbét a nászutunkat követően csak a holttestén keresztül léphetem majd át.

Úgyhogy végeredményben az a kép kerekedett ki, hogy a jövőbeni Bertram Wooster, aki az esküvői szertartás után a sekrestyében aláírja majd az anyakönyvet, nemdohányzó, antialkoholista (mert tudtam, ez lenne a vége) és ex-Parazita Klub-tag lesz, más szóval merő porhüvelye korábbi önmagának. Nem csoda hát, ha a menyasszonyomat hallgatva akkorát nyeltem, amekkorát vélhetőleg Plank

bennszülött málhahordó-ja nyelhetett, amidőn nekikészültek, hogy napnyugta előtt eltemessék.

A perspektíva elborzasztott, és miközben elborzadtam, Vanessa az ajtóhoz sétált, ezúttal láthatólag csakugyan azzal a szándékkal, hogy távozzon. És már ki is nyitotta az ajtót – Bertram túlságosan is merő porhüvelyé lévén korábbi önmagának ahhoz, hogy előzékenyen kinyissa neki, amikor elakadó lélegzettel felkiáltva visszahőkölt.

– Apa! – zihálta. – Idefelé tart a kerti ösvényen!

– A kerti ösvényeeen? – hüledeztem. Elképzelni se tudtam, mi okból látogatna el hozzám Cook papa. Hiszen nem voltunk olyan viszonyban.

– Megállt megkötni a cipőfűzőjét – mondta a lány ugyanúgy zihálva, mint előbb, s ezzel a dialógus rá eső része be is végződött. Egyetlen további szó nélkül beiskolt a konyhába, akár egy olyan róka, amelyet Quornék is meg Pytehleyék is hajszolnak egyszerre, és bevágta maga mögött az ajtót.

Meg tudtam érteni az érzéseit. Tökéletesen tisztában volt szülőatyja utálatával az utolsó Wooster-sarj iránt, amely utálat olyannyira szembeszökő volt, hogy a nevem hallatára nevezett szülőatya mályvaszínűvé vált, és cigányútra ment a torkán a vacsorafalat, és hát minden helyek közül a lakásom volt a legeslegutolsó, ahol a leányát feltalálni óhajtotta volna. Orlo Porter a legrosszabbra gondolt, amikor tudomást szerzett Vanessának a Wooster-otthonban tett, mint nevezte, „titkos” látogatásairól, és egy apa természetesen még Orlónál is rosszabbakra gondol. Jóllehet tiszta voltam, mint a frissen hullott hó, az öreget eszméletlenül nehezen tudtam volna meggyőzni arról, hogy nem egy modern Casa-izé vagyok. Nem Casablanca. Az az a fickó volt, aki az égő fedélzeten szobrozott – tudják, a versben. Megvan: Casanova. Tudtam, hogy beugrik.

Na meg hát amit mérgében Vanessával tenne, az se lenne éppen semmi. A lány, mint korábban már világossá tettem, büszke szépség volt, ám egy Cook papa kaliberű atya még egy büszke szépséget is

képes arra indítani, hogy azt kívánja, bárcsak kétszer is meggondolta volna, mielőtt pacát ejtett az irkáján. Meglehet, most már aligha lenne képes a sétapálcájával látni el a baját, mint a régi szép napokban, viszont megvonhatná a zsebpénzét, és elküldhetné Őt a nagymamájához Turnbridge Wellsbe, ahol hét macskát kéne gondoznia, és vasárnaponként háromszor kellene istentiszteletre járnia. Igen, nagyon is meg lehetett érteni a lány szorongását, amidőn megpillantotta a cipőfűzőjét kötöző atyját Pöttöm Zugoly előtt, ami, korábban el is felejtettem megemlíteni, itteni főhadiszállásomnak volt a neve. (Az épület, mint utóbb megtudtam, Mrs. Briscoe egyik unokanővérének épült, aki akvarelleket festett.)

És ha a lány szorongott, ezzel nem volt egyedül, mert bizony magam is hasonló lelkiállapotban leledzettem. Nem csekély cidrivel vártam látogatóm érkezését, amely cidri éppenséggel nem csökkent, amikor megláttam, hogy az öregúr magával hozta a lovaglóostorát is.

Korábbi találkozásunk alkalmával nem igazán nőtt a szívemhez a pasas, és az volt az érzésem, hogy most se nagyon fog, ám azt meg kell hagyni: nem pocsékolta az időt. Gyors, határozott beszédű ember volt, aki semmi értelmét nem látta holmi fárasztó bevezetőknél, hanem azonnal a lényegre tért. Gondolom, ez így is van rendjén, ha valaki nagyszabású üzletmenetet sikeresen akar irányítani.

– Nos, Mr. Wooster, ahogy tudomásom szerint jelenleg nevezi magát, talán érdeklődéssel hallja, hogy Plank őrnagy, aki elvesztette az emlékezőképességét, múlt éjjel visszanyerte azt, és mindent elmesélt nekem magáról.

Ez kellemetlen hír volt, és még az a tény sem javított rajta, hogy számítottam rá. Meglehetősen különös, de Cook iránt semmi ellenérzést nem tápláltam, egyes egyedül Planket tartván felelősnek e kínos szituációért. Fura dolog ez: egy pasi, aki keresztül-kasul barangolta Afrikát, térdig gázolva a legkülönbözőbb fajtájú mérges kígyókban, s a környezetében csak úgy nyüzsögtek az emberevő pumák, oly

könnyen kimúlhatott volna az árnyékvilágból – mindenki őszinte sajnálatára. De nem; ő ehelyett túlélte mindent, és nekilátott, hogy megkeserítse ártalmatlan ifjú világfiak életét, akik csupán arra vágytak, hogy békén hagyják őket, és helyreállíthassák megrendült egészségüket.

Cook folytatta, és másodpercről másodpercre komiszabbá vált.

– Maga egy hírhedt bűnöző, akit Alpesi Joe néven ismernek, és a legutóbbi bűncselekménye az volt, hogy megpróbált eladni Plank őrnagynak egy értékes szobrocskát, amelyet Sir Watkyn Bassett-től lopott el, Totleigh Towers urától. Szerencsére Witherspoon felügyelő, a Scotland Yard embere még azelőtt letartóztatta magát, mielőtt véghezvihette volna aljas tervét. Abból a tényből, hogy szabadlábon van, arra következtetek, hogy letöltötte a büntetését, és most Briscoe ezredes zsoldjában áll, aki azzal bízta meg, hogy lopja el a macskámat. Van valami mondanivalója?

– Igen, van – mondtam.

– Nem, nincs – mondta.

– Mindent meg tudok magyarázni – mondtam.

– Ugyan, dehogy tud – mondta.

És csakugyan, a macska rúgja meg, hirtelen ráeszméltem, hogy igaza van: dehogyis tudok én megmagyarázni mindent. Ahhoz hosszadalmas jellemanalízisre lett volna szükség; először is Sir Watkyn Bassettére, aztán Tom bácsikáméra, harmadszor Stephanie (Stiffy) Byngére, akiből azóta már Mrs. Gikszer Pinker lett, negyedszer pedig Jeevesére, és mindez körülbelül két és egynegyed órát vett volna igénybe, föltéve, hogy Cook papa figyelmesen végighallgat, és nem szól közbe, amire természetesen semmi esély sem volt.

Ezért hát a dolgok, mint mondani szokás, holtponton látszottak vesztegelni, és az a gondolat fogalmazódott meg bennem, hogy a legjobb tervnek az kínálkozik, ha eltávozom a pasi társaságából, futásnak eredek, és mindaddig folytatom a futást, amíg el nem érem Skócia északi peremét, amikor egy olyasszerű hang, mint egy gázcsőrobbanás dördült bele merengésembe, és arra

eszméltem, hogy a jóember a karcsú kis kötetet tartja a kezében, amelyet Vanessa, az ostoba vadszamar elmulasztott magával vinni, amikor lelépett a színról.

– Nicsak, ez a könyv! – süvöltött az öregúr.
Tőlem telhetőleg kivettem magamért.

– Á, igen – mondtam. – Reggie Sprockett legújabb eresztése. Mindig lépést tartok a munkásságával. Ragyogó fiatal poéta, akitől a kritikusok nagy dolgokat várnak. Ezek itt, ha netán érdekli, szubjektíven csapongó esszék. Káprázatosak. Nem csupán a stílusuk, hanem maga a gondolati gazdagság e kis gyöngyszemekben. ..

Elhalt a hangom. Arra készültem buzdítani az ipsét, hogy okvetlenül vegye meg a kötetet, de láttam, hogy nem olyan hangulatban van. A címoldalon virító dedikációra meredt, és tudtam, hogy szavaim úgyis, mint mondani szokás, egyik fülén be, a másikon meg ki.

Suhintott egyet a lovaglóstorával.

– A lányom itt járt.

– Csakugyan benézett.

– Hah!

Jól tudtam, mit jelent ez a „Hah!” Annak a rövidítése volt, hogy: „Most pedig úgy kiporolom rajtad a gúnyát, hogy attól koldulsz!” És egy pillanattal később a hosszabbik változatot alkalmazta, mintha kétségei volnának afelől, hogy sikerült magát világosan megértetnie.

Ha valaki odajönne hozzám, és azt mondaná: „Te, Wooster, ugyan dönts már el egy fogadást. Szerinted melyiket érdemesebb választani: hogy valaki pusztán kézzel tépje ki a bélésedet, vagy hogy úgy kiporolják rajtad a gúnyát, hogy attól koldulsz?”, nehezen tudnék állást foglalni. Hiszen mindkettő olyasmi, amivel valahogy úgy van az ember: jobb, ha más fickókkal esik meg. Mindazonáltal úgy hiszem, az utóbbi mellett tenném le a voksom, persze mindenkor azzal a kikötéssel, hogy a másik fél egy kis helyiségben kezd el munkálkodni az ostorral, mert ott azt kellene tapasztalnia, hogy embert próbáló feladatra vállalkozott. Pöttöm Zugoly nappali szobájának dimenziói sem tették lehetővé a teljes gőzzel való hadakozást. Cook kénytelen volt afféle rövidre nyesett

ütésekre szorítkozni, amelyek elől egy magamfajta mozgékony mókusnak csekély nehézségbe került kitérni.

Ezért hát kitértem előlük, és pedig nem nagy fizikai erőbedobással, ám becsapnám olvasóimat, ha azt állítanám, hogy élveztem az epizódot. Az embernek sérti a büszkeségét, ha úgy kell szökdécselnie, mint egy tavaszi bárány, és ráadásul egy éltes kis tökmagjankó vezényletére, akire észérvekkel lehetetlen hatni. Már pedig nyilvánvaló volt, hogy Cook a jelenlegi kedélyállapotában akkor se ismerne fel egy észérvet, ha tálcán szolgálnák fel neki, vizitormával körítve.

És természetesen éppen ez volt az, ami meggátolt abban, hogy kitüntessem magam a viadalban, vagyis az a tény, hogy egy éltes kis tökmagjankó volt az ellenfelem. Kor és méret kombinációja tartott vissza attól, hogy a csúcsformámat nyújtsam. Holmi mélynövésű ifjú nyikhajnak vagy akár egy érettebb korú, de terjedelmesebb méretű nyikhajnak is alighanem – sőt: minden bizonnyal – becsápoltam volna egyet az etetőjébe, viszont semmiképpen se

léphettem föl keményen egy alulméretezett kis seggdugasszal szemben, aki még egyszer soha nem lesz már ötvenöt éves. A Woosterek lovagiassága semmiképp se tenne lehetővé efféle lépést.

Egyszer-kétszer arra gondoltam, hogy azt az eljárást követem, amely a legelejen ötlött eszembe – vagyis hogy Skócia északi pereméig spurizzak. Gyakran tűnődtem el, amikor olyan fickókról olvastam, akiket lovaglóstorral tángáltak el klubjuk lépcsőjén, hogy vajon miért nem szaladtak föl egyszerűen a lépcsőn, majd pedig be a klubba, tudván, hogy az ostor mögötti pali nem klubtag, és ilyenformán semmi esélye sincs rá, hogy túljusson a portáson.

Hanem hát az volt a bibi, hogy Skóciáig spurizni azzal járt volna, hogy hátat kellett volna fordítanom, ami viszont végzetes lépés. Így azután tovább roptuk ritmikus táncunkat, mígnem az őrangyalom, aki mindmostanáig csak ücsörgött ott ölbe tett kézzel, úgy döntött – és istenuccse, legfőbb ideje volt már! –, hogy beleavatkozik a dolgok folyásába. Ahogy az egy Pöttöm Zugoly nevű nyaralóházban joggal el is

várható, a szemközti fal mellett egy nagy szekrényóra állt, s őrangyalom úgy intézte, hogy Cook beleütközzön és elhasaljon. És miközben kinyúlva a padlón időzött, én igazi Wooster-leleménnyel cselekedtem.

Említettem már, hogy Pöttöm Zugoly előző tulajdonosnője általában akvarellfestés révén jutott önmegvalósításhoz, ám egy alkalommal kivételt tett. A kandallópárkányon jókora olajfestmény függött, amely egy férfit ábrázolt háromszögletű kalapban és lovaglónadrágban, amint egy szalagkötős kalapot és holmi kartonszerű ruhát viselő lánnyal társalog, és ahogy rátévedt a szemem, hirtelen Gussie Fink-Nottle és a Dahlia néni worcestershire-i otthonában lévő portré jutott az eszembe.

A nevezetes alkalommal Gussie – állítsanak le, ha már hallották a sztorit –, miközben Spode (aki azóta már Lord Sidcuppá avansált) szorosán a nyomában csörtetve üldözte, és, ha emlékezetem nem csal, a nyakát akarta kitekerni, a hálósobámban keresett menedéket, és csupán egy hajszálnyira nyakának

küszöbönálló kitekertetése előtt lekapott egy képet a falról, és fejbe csapta vele Spode-ot. A fej keresztülfúródott a vásznon, és Spode, pillanatnyi megrökönyödésében ama felfedezésétől, hogy Tom bácsi egyik ősének portréját viseli a nyakában, akár egy Erzsébet korabeli fodros gallért, alkalmat adott nekem arra, hogy kirántsak egy lepedőt az ágyból, és belebugyoláljam a srácot, tökéletesen harcképtelenné téve ezáltal.

Ezúttal is hajszállra ugyanígy jártam el, előbb a képet, majd – lepedő helyett – az abroszt alkalmazva. Ezután visszavonultam, és elindultam a Lúd és Szöcskébe, hogy meglátogassam Orlót.

[16.]

További gondok a macsekkel

Bárki, aki nincs birtokában a tényeknek, bizonyára elborzadt volna meggondolatlanságomon, amellyel kizsigerelési távolságon belülre merészkedtem Orlo Porterhez, és úgy érezte volna, hogy kihívom magam ellen a sorsot, és körülbelül két szempillantás múlva azt kívánom majd, hogy bár ne tettem volna.

Én viszont, abban a szilárd tudatban, hogy Orlo P. ötödrangú erőtényezővé fokozódott le, igen virágos kedéllyel készültem a közelgő beszélgetésre, és kis híja volt, hogy dalra nem fakadtam.

Orlo, mint sejtettem, a bárban tanyázott, gyömbéres gint iszogatva. Közeledtemre lebocsátotta a serleget, és kiguvadt szemmel mustrálgatott, akár egy finnyás ebédelő, aki hernyót fedez föl a salátájában.

– Ó, te vagy az.

Ezt elismertem, mivel igaz volt. Vitának semmi helye. Megbizonyosodván róla, hogy

nem holmi idegen fickóra guvasztja a szemét, Orlo így folytatta:

– Mit akarsz?

– Néhány szót váltani veled.

– Szóval kárörvendeni jöttél?

– Ugyan dehogy, Porter – feleltem. – Ha meghallod, amit mondani készülök, táncra fogsz perdülni. Porter, mit szólnál hozzá, ha azt közölném veled, hogy minden gondod-bajod, az összes apró-cseprő keserved, melyek miatt emésztődsz, tovatűnik, mire a nap leáldoz?

– Már leáldozott.

– Ó, csakugyan? Észre se vettem.

– És vacsorára jár az idő. Úgyhogy, ha volnál szíves elhordani magad innen a fészkes fenébe...

– Addig nem, amíg el nem mondtam, amit akarok.

– Hát még *más* mondanivalód is van?

– Méghozzá sok minden. Vizsgáljuk meg a kettőnk helyzetét nyugodtan és tárgyilagosan. Vanessa Cook közölte velem, hogy hozzám jön feleségül, és te most valószínűleg úgy tekintesz rám, mint egy alattomos áspiskígyóra. Nos, hadd mondjam

meg neked, hogy bárminemű hasonlóság köztem és egy alattomos áspiskígyó között pusztán a véletlen műve. Mert hiszen óvással nem élhettem, amikor a lány közölte velem a dolgot, ezt ugye belátod? Hát persze hogy nem tehettem. Viszont mindvégig, mialatt jó képet vágtam a dologhoz, az volt az érzésem, hogy úgy viselkedem, mint egy tetű.

– Mert csakugyan tetű vagy.

– Nem igaz, épp ez az, amiben tévedsz, Porter. Érző szívű férfi vagyok, és egy érző szívű férfi nem vesz feleségül olyan lányt, aki másvalakibe szerelmes. Inkább átengedi őt.

Orlo felhajtotta a gyömbéres ginjét, és ahogy hirtelen felfogta a lényegét, fuldokolni kezdett tőle.

– Te átengednéd őt nekem?

– Abszolút mértékben.

– Na de Wooster, ez állati rendes tőled. Sajnálom, hogy tetűnek neveztelek.

– Semmi baj. Tévedni emberi dolog.

– Cyrano de Bergerac jut rólad eszembe.

– Az ember tartja magát az erkölcsi értékrendjéhez.

A srác szája fölig ért az örömtől – egészen eddig a pillanatig, mivel most újból eljegyezte magának a mélabú. Mélyet sóhajtott, mintha egy döglött egeret talált volna korsaja fenekén.

– De sajnos hiába hozod meg ezt az áldozatot, Wooster. Vanessa soha nem fog hozzám jönni.

– Már hogyan menne!

– Nem voltál ott, amikor felbontotta az eljegyzést.

– De a képviselőm jelen volt. Pontosabban: az ajtónál hallgatózott.

– Akkor hát tudsz róla, nagyjából hogy zajlott le a dolog.

– Az emberem kimerítő beszámolót nyújtott róla.

– És azt állítod, Vanessa még mindig szeret engem?

– Beléd van zuhanva, mint ló a gödörbe. A szerelmet nem lehet kioltani egy csip-csup kis civódással.

– Csip-csup kis civódás ám az eszed tokja! Tudod, mikor! Betoji nyúlbelának nevezett. Meg nyámnyila, cidrizós, gatyába trotyyantó spenóthuszárnak. El se tudom képzelni,

honnán szedi az efféle kifejezéseket. És mindezt azért, mert nem voltam hajlandó elmenni az öreg Cookhoz és követelni tőle a pénzemet. Egyszer már voltam nála, s a lehető legudvariasabb modorban megkértem, szurkolja le a suskát, de Vanessa azt akarta, hogy újból menjek el és döngessem az asztalt, és tanúsítsak rámenősséget.

– És igaza is van, Orlo. Pontosan ezt kéne tenned. Mi történt legutóbb?

– Kereken visszautasított az öreg.

– Mennyire kereken?

– Baromira. És ugyanez történe akkor is, ha újból elmennék hozzá.

S ezzel, íme, meg is adta nekem a végszót, amelyre szükségem volt. Ugyanis nem kevés ideig tűnődtem azon, hogy miként is tudnám a legfrappánsabban elővezetni, amit elgondoltam. Finom kis mosolyaim egyikével mosolyogtam, mire ő megkérdezte, mit vigyorgok, mint pék kutyája a zsömlére.

– Dehogyan történe ugyanez, föltéve, hogy megfelelően választod meg a látogatás

időpontját – mondtam. – Hány óra volt, amikor legutóbb próbálkoztál?

– Úgy délután öt körül.

– Amint sejtettem. Nem csoda, hogy elküldött a búbánatba. A délután öt óra az az időpont, amikor egy férfi derűs hajlandósága a legmélyebb apály állapotában leledzik. Az ebéd órákkal korábban elvermeltetett, s a koktélnak még se híre, se hamva. Ilyenformán a pasi nincs olyan hangulatban, hogy bárkit is lekötelezhessen bármivel. Jóllehet Cook morózus szivar, de egy jó vacsora a legmorózusabbakat is megpuhítja. Úgyhogy olyankor környékezd meg, amikor dugig van tömve, és meg fogsz lepódni. Parazita Klubbeli fickók mesélték nekem, hogy az esti étkezést követően még Stekszes Prosserból is tekintélyes kölcsönöket tudtak kivásalni.

– Ki az a Stekszes Prosser?

– A klub milliomosa: egy olyan fickó, aki napközben sasszemmel vigyázza minden fityingjét. Cook valószínűleg szakasztott ugyanilyen. Fel a fejjel, Porter! Állj a sarkadra! Légy vakmerő és véres és szilárd

– mondtam, visszaemlékezve egy prima kis nyögetre a *Macbeth* című darabból, amelyről kicsivel korábban tettem volt említést.

Orlo egészen felvillanyozódott, hisz ki ne lett volna így a helyében? Arca úgy felderült, mintha valaki egy kapcsolót nyomott volna meg rajta.

– Wooster – szólt igazad van. Megmutattad nekem az utat. Elegyengetted számomra. Köszönöm, Wooster, öreg haver.

– Nincs mit, Porter, öreg cimbora.

– Különös dolog ez; bárki rád néz, úgy könyvelne el, mint egy tökkelütött hólyagot, akibe körülbelül annyi intelligencia szorult, mint egy döglött nyúlba.

– Köszönöm, Porter, öreg cimbora.

– Nincs mit, Wooster, öreg haver. Holott mindvégig gyakorlod ezt a bámulatos bepillantást az emberi lélekbe.

– Rejtett mélységeim vannak, erre célzói?

– De még milyenek, Wooster, vén csataló!

És egy újabb minután belül egy gyömbéres gint erőltetett belém, mintha évek óta kebelpajtások lettünk volna, és a belső szerveim soha szóba sem kerültek volna köztünk.

Úgy húsz perccel később, amikor egy gyakorlatilag szeretetlakomaszámba menő dőzsölést követően visszatértem Pöttöm Zugolyba, az a derús érzés töltött el, amely manapság nem túl gyakran tölti el az embert, nevezetesen, hogy odafent őrködik az Úr, és a világ gyönyörű, ahogy a poéta fickó mondta. Egyenként számba vettem az áldásos fejleményeket, s a végeredményt roppantmód kielégítőnek találtam. A Porter-fronton teljes csend honolt, Billy Graham épp visszatérőben volt a macskával annak Eggesford Court-i köreihez, Porter és Vanessa csakhamar ismét, mint két szerető szív borul össze, és ha a népszerűségi indexem Cook papánál mélyrepülésben volt is, valószínűtlenné téve bárminemű esélyét annak, hogy jövő karácsonykor ajándékot kapjak tőle, nos, ez csupán parányi öröm volt az örömben. Egyszóval minden a legjobban ütött ki, és amikor tutulni kezdett a telefon, egy életvidám B. Wooster indult el felvenni, mint mondani szokás, dallal az ajakán.

Az agg rokon hívott, és még a legtompább fül is fölismerhette, hogy kritikus idegállapotban van. Néhány percen át azt követően, hogy fölvettem a kagylót, a néni kizárólag lihegésekre és bugyborékolásokra szorítkozott, olyasfélékre, mint amelyeneket egy kifulladás gyorsúszó bocsát ki magából.

– Hahó! – mondtam. – Valami gond van?

Ezen elbeszélés folyamán jó néhány idétlen kacajról volt már alkalmam említést tenni, ám az, amelyet élemedett őszám e szavak hallatán kibocsátott, fülsértőség és harsányság tekintetében túltett mindegyiken.

– Valami gond? – bömbölte. – Te ezt csupán így nevezed, amikor kis híján teljesen be vagyok csavarodva? Visszakerült már a helyére az a macska?

– Billy Graham teljes mértékben kézben tartja az ügyet.

– Szóval úgy érted, még el se indult?

– De igen, és vissza is jött. De sajnos a macska a nyomába szegődött. Így mesélte. Mindenesetre ide a cica kíséretében érkezett meg, de immár ismét útra kelt. Valószínűleg

épp e pillanatban kézbesíti ki az állatot. De mi végre ez az izgalom?

– Megmondom neked, hogy mi végre. Ha az a macska nem kerül vissza azonnal vagy még hamarabb oda, ahová tartozik, akkor nekem végromlással kell számolnom, Tom pedig a legsúlyosabb emésztési zavar elé néz, amely valaha is kitört rajta azóta, hogy a klubjában befalta azt a rengeteg rákot. És csupán magamat hibáztathatom.

– Azt mondtad: magadat hibáztatod?

– Igen. Miért?

– Csak azon tűnődtem, vajon jól hallottalak-e.

Annyira hozzászoktam már, hogy mindenért, ami balul üt ki, engem hibáztatnak, hogy a néni szavai mélyen megindítottak. Nem túl gyakran találkozik az ember olyan nagynénivel, aki magára vállalja a felelősséget, amikor kéznél van egy unokaöcs, akire átháríthatja. Meglehetősen általános az egyetértés abban, hogy az unokaöcsök éppen erre valók. A hangom remegett kissé, miközben további részletekért folyamodtam.

– Végül is mi a baj?

A nagynénik, mint osztály, ritkán figyelmes hallgatóság. Nem válaszolt a kérdésre, hanem ehelyett olyasvalamibe vágott bele, ami úgy hangzott, mintha oktató célzatú előadássá készülne kikerekedni szülőházája állapotairól.

– Megmondom neked, mi a baj napjaink Angliájával, Bertie. Túl sok olyan ember rontja errefelé a levegőt, aki skrupulusokkal meg magas elvekkkel, meg egyéb efféle buggyantsággal van megverve. A legegyszerűbb dolgot sem viheted véghez anélkül, hogy valaki rád ne szállna amiatt, mert megsértetted a nyavalyás erkölcsi értékrendjét. Azt hinnéd, hogy egy olyan ember, mint Jimmy Briscoe, felvilágosult gondolkozású, de nem. Akkor se vághatott volna pöffetegebb képet, ha maga a canterburyi érsek lett volna. Te nyilván a fivérét, a plébánost hibáztatod, de nem értek veled egyet. Őneki meg tudom bocsátani, hiszen az a feladata, hogy fintorogjon a dolgokat illetően. Na de Jimmy! Azt az érzést keltette bennem, mintha lelőttem volna egy rókát, vagy valami ehhez hasonlót. Nem mintha bármi

hasznom is származott volna belőle. Pusztán jótékony cselekedet volt, mivel láttam, hogy az az ember a szíven viseli az orgona sorsát és csakugyan aggódik miatta. Az ördögbe is, hiszen Assisi Szent Ferenc ugyanígy tett volna, és akkor mindenki azt mondta volna, micsoda remek fickó, és milyen kár, hogy nincs több hozzá hasonló, viszont ahogyan Jimmy viselkedett...

Láttam, hogy ha erélyesen le nem állítom, e szózuhatag még jó ideig folytatódik.

– Sajnálom, ha lassúnak tűnik a felfogásom, éltes rokon – szóltam – de ha így érzed, ezt annak a ténynek tulajdonítsd, hogy úgy tetszik nekem, mintha félrebeszélnél. Szavaid olyanok, akár a tövisropogás a fazék alatt, ahogy a fickó a bibliában nevezte. Mi a fészkes fenéről hadoválsz?

– Hát nem figyeltél?

– Már hoggyne figyeltem volna, csak épp egy kukkot se értettem az egészből.

– Mennyei atyám! De hiszen tudhattam volna, hogy neked egyszótagos szavakkal kell elmesélni a dolgokat. Nos, a következő történt, egyszerű nyelvezetben előadva,

amelyet még te is megértesz. Úgy esett, hogy beszédbe elegyedtem a plébánossal, és elmondta, hogy micsoda súlyként nyomasztja a templomi orgona ügye, amely kilehelni készül a lelkét, és nincs pénze a megreparálására, mivel nemrég már megvágta Jimmyt egy jókora summa erejéig a templomtető kijavíttatására, és ha oly hamar azután újból megpróbálja megpumpolni, az, mint mondta, oltári cikis lenne. Ezért hát gőze sincs róla, kesergett, hogy mi a nyavalyát lehetne csinálni.

– Nos hát, ismersz engem, Bertie. Olyan asszony lévén, akinek vajból van a szíve, s aki mindig azon igyekszik, hogy egy kis boldogságot hintsen szét jártában-keltében, azt mondtam neki, hogy ha némi könnyen szerzett pénzt szeretne, tegye föl az alsóneműjét is Jimmy Simlájára a nagy futamon. És szót ejtettem neki a macskáról is, csak hogy teljesen világosan tegyem számára, mennyire biztos dologra fogad.

– Na de...

– Fogd be a lepénylesódet, és figyelj! Képtelen vagy felfüggeszteni a kotyogást egy fél másodpercre? Tudom, mit akartál

mondani – hogy visszajuttattad a macskát. Viszont ez azelőtt volt, mielőtt e tényt közölted velem. Így hát belevágtam a dologba, semmitől sem tartva, csupán a boldogságra gondolva, amelyet a derék plébános életébe viszek. Noha tudhattam volna, hogy egy papi ember hajlamos a skrupulusokra, ez akkor nem jutott eszembe. Nos, hogy ne szaporítsam tovább a szót, elment Jimmyhez, és elkotyogta neki a dolgot, mire Jimmy begőzölt. „Azonnal vigyék vissza azt a macskát oda, ahová tartozik!” – mondta, és még sok minden mást is összehordott megbotránkozásról és elszörnyedésről. Ami nem is lett volna különösebb gond, ha csupán arra szorítkozik, hogy alaposan beolvasson nekem, de nem így volt. Kijelentette, hogy ha a macska egy órán belül nem kerül vissza Cookhoz, akkor visszavonja Simla nevezését. Úgy ám: közölte, hogy Simla nem lesz jelen az indulók között a rajtpóznánál, ami azt jelentette, hogy fuccs az óriási summának, amelyet föltettem e paripára.

– Na de...

– Igen, tudom: tájékoztattál róla, hogy visszaküldted a macskát, de honnan lehettem volna bizonyos abban, hogy újból átgondolván az egészet, s ráeszmélvén, micsoda remek dolgot szalasztasz el, nem döntesz-e mégis másképp?

Értettem, mire gondol. Egy arany után sóvárgó unokaöcs, akiből hiányzik a Woosterek sportszerúsége, minden bizonnyal úgy is tett volna, ahogy nénikém föltételezte. Nem csoda hát, ha csupa ideg volt. Öröömre szolgált, hogy megnyugtathatom.

– Minden a legnagyobb rendben zajlik, élemedett ősöm – mondtam. – Billy Graham már útban van a Cook-porta felé, és mostanára alighanem oda is kellett érnie.

– Vele van a macska is?

– Az utolsó szórszálig.

– Szóval semmi ok az aggodalomra?

– Ami Simla nevezésének visszavonását illeti, az égvilágon semmi.

– Nos, ez nagy megkönnyebbülés számomra, habár csalódásként élem meg, hogy nem tutibiztos nyerőre tettem föl azt a nagy rakás pénzt.

– Amiből az a tanulság, hogy nem szabad manipulálni a lovakat.

– Na igen, azt hiszem, lehet benne valami.

Némi további szómenés következett, mivel egy nagynéni, aki telefonkagylót kaparint a kezébe, nem egykönnyen válik meg tőle, de végül mégiscsak letette, s én fölvettem a *Daffodil Dayst*, és közönyösen belelapoztam.

Tartalma még a vártnál is kevésbé volt alkalmas emberi fogyasztásra. Növekvő hányingerrel fordultam el tőle, s ily módon lehetőségem nyílt jól szemügyre venni Herbert Grahamet, aki éppen befelé tartott a konyhából.

Megjelenésének hirtelensége, valamint az a tény, hogy abban a hitben voltam, ő most épp odafent van Eggesford Courtban, azt eredményezte, hogy megharaptam a nyelvemet, ám aggodalmamban ügyet se vetettem a fájdalomra.

– Te jó ég! – lövellt ki belőlem, ha ugyan ez rá a jó szó.

– Uram?

– Hát még nem indult el? Mostanára már oda-vissza meg kellett volna járnia!

– Nagyon igaz, uram, de történt valami, ami meggátolt abban, hogy szándékomnak megfelelően azonnal útnak induljak.

– Mi volt az? Talán túl sokáig tartott, amíg a bankban megszámlolták a pénzét?

Mi tagadás, fullánkos megjegyzés volt, de úgy éreztem, nagyon is helyénvaló. Ámde teljesen kárba veszett, mivel a fickó nem vonaglott meg gyilkos szarkazmusomtól.

– Nem, uram – felelte. – A Bridmouth-on-Sea-i bankban tartom a pénzem, és ők ilyenkor már rég zárva vannak. Az esemény, amelyre céloztam, ezen a helyszínen történt, mi több, pont ebben a szobában. A konyhába mentem a macskáért, ahol kis kosárkájában hagytam, ám ekkor hangokat hallottam kiszűrődni, s abban a hiszemben lévén, hogy ön nem tartózkodik itthon, bementem szétnézni, attól tartva, hogy netán egy betörő hatolhatott be. A padlón egy emberi alakot pillantottam meg abroszba bugyolálva. Fölemeltem az abroszt, és alatta nem volt más, mint Mr. Cook, nyakában egy képpel és szörnyűséges szitkokat szórva.

Szünetet tartott, de úgy döntöttem, nem szolgálok felvilágosítással. Soha nem vezet jóra, ha az ember túlságosan a bizalmába avatja az ilyen Graham-szerű fazonokat.

– Abroszba bugyolálva, valóban? – mondtam közömbösen. – Azt hiszem, a Cookhoz hasonló pasik hajlamosak rá, hogy előbb-utóbb abroszokba bugyolálva találják őket.

– A látvány mélységesen felkavart.

– Nem csodálom. Az efféle látványok bizony meghökkentik az embert. No de hamar túltette magát rajta, nem igaz?

– Nem, uram, nem voltam rá képes, és azt is megmondom önnek, mi volt az, ami annyira, hogy így mondjam, letaglózott. Legfőképpen az úr nyelvezete. Mint mondtam, igen erőszakos módon fejezte ki magát, és láttam, hogy örültség lenne elindulnom Eggesford Courtba és netán összetalálkozni vele e veszedelmes hangulatában. Családos ember vagyok, és másokra is kell gondolnom. Úgyhogy, ha ön vissza akarja telepíttetni azt a macskát korábbi lakhelyére, másvalakit keli vele megbízni, vagy pedig önnek lesz muszáj

felmennie a Courtba, és saját kezűleg elvégeznie a dolgot.

S azzal, miközben iszonyú ámulással meresztettem rá a szemem a Somerset grófságbeli Maiden Eggesford egyik csöndes szalonjának szőnyegén, a férfi eltávozott.

Még mindig arra a helyre bambultam, ahol az imént a férfi állt, és arra gondoltam, micsoda baromság volt elmenni hagynom Jeevest, hogy nagynénikkel dőzsölve fecsérelje az idejét, holott tudhattam volna, hogy bármelyik pillanatban szükségem lehet a tanácsára és erkölcsi támogatására, és csupán bizonyos idő eltelte után jutott el a tudatomig, hogy csöng a telefon.

Miként sejtettem, néhai apám Dahlia nevű nővére volt a vonalban, és menten nyilvánvalóvá vált, hogy csupán az imént értekezett Billy Grahammal és szerzett tudomást a rossz hírről. Egy hatásos tirádában, melyben kétkulacsos patkánynak nevezte a fickót, azt állította, hogy az lényegében megtagadta szent kötelességének teljesítését.

– Holmi különös történettel állt elő arról, hogy Cookot a nyaralóban találta egy képpel a nyaka körül s egy abroszba tekerve, és hogy fél a közelébe menni. Úgy hangzott nekem, mintha félrebeszélne az ipse.

– Nem, színigazat mondott.

– Úgy érted, Cooknak valóban a nyakában volt a kép, ő maga pedig abroszba volt tekerve?

– Pontosan.

– Hogy került olyan helyzetbe?

– Volt egy kis vitánk, és ily módon rendeződött.

A néni meglehetősen heves horkantást hallatott.

– Azt akarod ezzel mondani, hogy *te* vagy a felelős, amiért Graham bemajrészott?

– Bizonyos fokig igen. Hadd ismertessem röviden az epizódot – mondtam, s így is tettem. Amikor befejeztem, a néninek ismét megeredt a szava, s modora csaknem higgadt volt.

– Tudhattam volna, hogy ha egyetlen lehetőség is adódik rá, hogy el lehessen puskázni ezeket a roppant kényes tárgyalásokat, hát te kapva kapsz majd a

feladaton. Nos, mivel te vagy az oka, hogy Graham cserbenhagyott minket, neked kell a helyébe lépned.

Számítottam már erre. Maga Graham is, ha még emlékeznek, ugyanezzel a javaslattal élt. Én azonban kezdettől fogva el voltam rá tökéelve, hogy kereken visszautasítom.

– Nem! – kiáltottam.

– Azt mondtad, hogy *nem*?

– De azt ám, ezerszer is nem!

– Berezeltél, mi?

– Nem szégyellem bevallani.

– Te gyakorlatilag semmit se szégyellsz bevallani. Hová tetted a büszkeséged? Elfeledkeztél tán kiváló őseidről? A keresztes hadjárat idején élt egy Wooster, aki egyedül megnyerte volna a joppai csatát, ha le nem esik a lováról.

– Elhiszem, de...

– Na meg aki Napóleon ellen harcolt a spanyolországi hadjáratban. Wellington mindig azt mondta, ő volt a legjobb kém, aki valaha is szolgált nála.

– Biztos igaz. Mindazonáltal...

– Hát nem akarod megmutatni, hogy méltó utóda vagy e nagyszerű fickóknak?

– Nem én, ha ez azzal jár, hogy még egyszer betegyem a lábam Cook portájára.

– Nos, ha nem vállalod, hát nem vállalod. Szegény öreg Tom, hogy kell majd szenvednie! Apropó: Tom. Ma reggel levelet kaptam tőle. Teljes egészében arról a felséges vacsoráról szól, amelyet Anatole az előző este felszolgált. Tom abszolút lírai hangot ütött meg. Okvetlenül el kell olvasnod. A jelek szerint Anatole-nak ama tökéletes remekművek egyikét sikerült megalkotnia, amelyeneket alkalmanként francia szakácsok szoktak alkotni. Tom az utóiratban így ír: „Hogy élvezte volna ezt a drága Bertie!”

Meglehetősen jól vág az eszem, és nem maradt rejtve előttem a néni szavaiban megbúvó rút, kimondatlan fenyegetés. A vaskéz politikájáról a bársonykesztyűs kéz politikájára váltott át, azazhogy éppen fordítva, vagyis anélkül, hogy nyers hangot ütött volna meg, adta értésemre: ha nem vagyok hajlandó meghajolni az akarata

előtt, szankciókat léptet érvénybe ellenem és eltilt Anatole főztjétől.

Meghoztam hát a nagy döntést.

– Egy szót se tovább, agg hús-vér – mondtam. –Visszatelepítem a macskát. És ha Cook közben előugrik egy bokorból és miszlikbe aprít, akkor mi van? Legfeljebb egy sírral több domborodik majd a hegyek közt. Mit mondtál?

– Csupán annyit: „Te hős!” – felelte az éltes rokon.

[17]

Kézbe veszem az ügyek irányítását

Alighanem sokkal inkább szánalmat, semmint megrovást érdemeltem, higgyék el, amiért az adott körülmények között kissé meghunyászkodtam. Ha valakire annyira rájár a rúd, mint ahogy énrám, akkor elkerülhetetlen egy bizonyos mérvű „nyámnyila, cidrizó, gatyába trottyantó spenóthuszár”-szindróma. Emlékszem, egyszer, amikor azzal a nehéz feladattal

kerültem szembe, hogy dacolva Agatha nénikémmel, szilárdan visszautasítsam Thos nevű fiacskájának elszállásolását a lakásomon a kölyök félévi iskolai vakációjának tartamára, egyszersmind megtagadjam, hogy elvigyem őt *a)* a British Museumba, *b)* a Nemzeti Galériába és *c)* az Old Vicbe, egy Csehov nevű pacák darabjának megtekintésére, Jeeves, akit bizalmamba avattam a várható fejleményekkel kapcsolatos aggodalmaimat illetően, úgy ítélte meg, hogy nyugtalanságom teljesen normális.

– Egy szörnyűség kigondolása – mondta – és az első tett között eltelt időszak merő lidércnyomás, egy rémes álom: a szellem és az alantas kezek vitáznak; az emberi szervezet, mint kis királyság, átéli magában a lázadás egész természetét.⁷

Én jobban is meg tudtam volna fogalmazni a dolgot, de azért értettem, mire gondol. Efféle alkalmakkor az ember hajlamos a begazolásra, és ez ügyben semmit nem tehet.

⁷ Shakespeare: *Julius Caesar*, II. felv., 1. szín (Illés László ford.)

Elpalástoltam inaim remegését. A Sors ökle által egy életem át Bertram Wooster állára záporozó ütések kifürkészhetetlen maszkká edzették a fent nevezett arcát, és senki nem gyaníthatta volna, hogy nem voltam szakasztott olyan nyugodt, mint egy félbevágott osztriga, miközben elindultam a macskával Eggesford Courtba. Ám dacára a gránitkemény arcvonásoknak, igazából mi sem állt tőlem távolabb, mint a nyugalom. Sőt, önök aligha tévedtek volna, ha azt állítják, hogy olyan izgatott voltam, mint a társaságomban lévő macska lett volna, ha történetesen forró téglákon szökdécsel.

Valahányszor veszélyekkel és feszültséggel teli történetet regélek el, soha nem tudom, vajon egyenesen előre vágtazzak-e vagy inkább időről időre megállják, és úgynevezett atmoszférát iktassak közbe. Némelyek az előbbi, mások az utóbbi módszer mellett törnek lándzsát. Emez utóbbi iskola jegyében először is megemlítem, hogy kellemes este volt, lágyan lengedező szellővel, csillagok pettyezte égbolttal meg a növekedésben lévő

dolgok illatával, miegymással, s aztán rátérek a lényegre.

Mire a Cook-portát elértem, besötétedett, ami jól is jött nekem, minthogy sötét tennivaló várt rám. Úgy félúton fölfelé a kocsifelhajtón leparkoltam az autót, s az utat lerövidítendő, keresztülvágtam a kerten. Legjobb barátaim óva intettek volna ettől, mondván, hogy a vesztembe rohanok, és igazuk is lett volna. Tekintettel a gyatra látási viszonyokra, a hepehupás terepre és a ficánkoló macskára, igen jó esélyem volt rá, hogy előbb-utóbb hasra essek. És miközben az istállókhöz közeledtem, így is lett. Egy pocsétás részhez érve lábam kisiklott alólam, karomból a macska nyílvesszőként slisszolt tova, s lehullott, nem tudtam, hova, én pedig a képes felemmel lefelé olyasvalamiben találtam magam, ami kétségkívül sárnak bizonyult, amelybe, minthogy egy ideje ott lehetett már, mindenféle kellemetlen matériák is vegyültek. Emlékszem, miközben lábra kászálódtam, arra gondoltam, milyen szerencse, hogy nem társas összejövetelre igyekszem, mivel e gyanús kulimász

alighanem legalább nyolcvan százaléknyit levont volna sármomból. Ilyenformán korántsem Bertram Wooster, az elegáns bulvárfi volt az, aki elindult, hogy visszatérjen a kocsijához, hanem sokkal inkább a társadalom söpredékének egyik tagja, aki egy útba eső madárijesztőtől szerezte be toalettjét, és abban is aludt.

Azt mondtam: „elindult, hogy visszatérjen”, mivelhogy nem haladhattam többet, mint egy-két yardnyit, amikor lábam valami tömörbe ütközött, és tudatára ébredtem, hogy egy félelmetes fizikumú eb csatlakozott hozzám, és pedig nem más, mint amelyikkel Pöttöm Zugolyban már kölcsönösen biztosítottuk egymást rokonszenyvünkről. A füléről ismertem rá.

Korábbi találkozásunk alkalmával szempillantás alatt felismervén, hogy beleveló sráccal hozta össze a jó sorsa, elragadtatásában mennydörgésszerű hangon adott kifejezést érzelmeinek. Suttogva figyelmeztettem, hogy ezúttal tanúsítson tapintatot és maradjon csöndben, mert nem lehetett tudni, hogy Cook papa valamelyik tányérnyalója nem ólalkodik-e

az éjszakában, ám az eb nem hallgatott az okos szóra. Pöttöm Zugolyban a Wooster-aromát nagyjából a Chanel 5-tel találta egyenértékűnek, és a jelek szerint most arról igyekezett meggyőzni engem, hogy nem az a fajta kutya, amelyik túlad egy cimborán csupán azért, mert annak illata valamelyest megromlott. A lélek az, ami számít: ezt látszott magában mondogatni a harsány ugatások között.

Nos, én természetesen méltányoltam a bókot, de korántsem voltam a szokott, kellemes modorú önmagam, mivel a legrosszabbtól tartottam. Az efféle csaholást, vélekedtem, lehetetlen meg nem hallani, hacsak Cook kinti személyzetét nem kizárólag süket viperákból toborozták. És igazam is lett. Valahol, a kulisszákon túl, egy hang azt üvöltötte: „Hé!”, nyilvánvalóvá téve, hogy Bertram, mint már oly gyakran a múltban, kihúzni készül a gyufát.

Szemrehányó pillantást vetettem a kutyára. Persze nem mintha sok haszna lett volna az adott fényviszonyok mellett. Eszembe jutott a történet, amelyet gyerekkoromban olvastak nekem, a sztori a

fickóról, aki írt egy könyvet, és Gyémánt nevű kutyája összerágta a kéziratát; a lényeg abban állt, hogy micsoda rendes pasi volt a fickó, mivel mindössze ennyit mondott: „Hej, Gyémánt, Gyémánt, még csak nem is sejted, mit cselekedtél.” Régi történetről lévén szó, egész pontosan úgy szólt a szöveg, hogy „még tsak” és „mit tselekvél”, de nem kultiválom a dialektust.

Azért említem föl e sztorit, mert most nekem is ugyanígy vissza kellett fogynom magam. „Mondtam, hogy ne ugass, te hülye seggfej” – hangzott egyetlen észrevételem, miközben az aki „Hé!”-t üvöltött, odaért hozzám.

Kezdetről fogva nem tett rám jó benyomást, mivel hangja ama kiképző őrmesterére emlékeztetett, aki heti két alkalommal eljött egzecíroztatni bennünket a magániskolában, ahol díjat nyertem Szentírás-ismeretből, amiről egyszer-kétszer említést tettem már. A kiképző őrmesternek olyan volt a hangja, mint amikor bádoggkannákkal teli pótkocsis traktor zötyög keresztül egy macskaköves úton, és a

„hé!”-s pali ugyanilyen orgánummal bírt. Nyilván valami rokona lehetett.

Mostanra természetesen jócskán besötétedett, de annyit azért jól ki tudtam venni, hogy van még valami ebben az éjszakai teremtményben, ami nincs ínyemre – nevezetesen az, hogy egy bazi nagy vadászpuskával böködi a rekeszizmomat. Mindent egybevetve olyan pasas, akit szelíd szóval, nem pedig gyomorszájon suvasztással volt célszerű kiengesztelni. Hozzá is láttam hát, szavaimat olyan szelídre formálva, amennyire csak vacogó fogaimmal lehetséges volt.

– Szép esténk van – kezdtem. – Mondja, drága uram, útba tudna-e engem igazítani Maiden Eggesford falu felé? – És annak elmagyarázásával folytattam volna, hogy egy kis vidéki barangolásra ruccantam ki, s közben eltévedtem, de nem hiszem, hogy a pasi rám figyelt, mivel mást se csinált, csak egyre azt bömbölte: „Enry!”, feltehetőleg holmi Henry nevű kollégáját szólongatva, majd egy hang, amely bizvást lehetett volna a kiképző őrmester fiáé, azt felelte:

– Mija?

- Gyeride.
- Hova, te?
- Ide, ja. Hun vagy má?
- Ippeg vacsorázok.
- Hát hagyd abba, oszt gyeride. Fülön csíptem egy lútolvajt.

A fickó, íme, rátalált a megfelelő érvre. Henry nyilván olyan ember volt, aki nem hagyta, hogy bármi is közéje és kötelessége közé furakodjon. Ha szólította e kötelesség, legott odahagyta szalonnás tojását vagy bármi lett legyen is az, amit vacsorára falatozott, és sietett eleget tenni a felszólításnak. Szempillantás alatt velünk volt. A kutya időközben eltűnt. Semmi kétség, olyan kutya volt, amelynek mindenféle dolgokra kiterjedt az érdeklődése, és mindegyiknek csupán bizonyos mennyiségű figyelmet szentelhetett. Miután nadrágom mindkét szárát végigszaglászta, s mellső mancsát kicsinyég a mellemen nyugtatta, úgy érezte, itt az ideje egyéb szórakozás után nézni.

Henry zseblámpát is hozott magával. Megjártatta rajtam a fénycsóváját.

- Ejha! – szólt. – Ez az?

- Hörr.
- Randa, sunyi képű egy pali.
- Hörr.
- És büdös, mint a görény.
- Hörr.
- Az a régi nóta jut rulla eszembe, hogy „Nem minden csupa ibolya”.
- Levendula.
- Én mindig úgy tudtam: ibolya.
- Nem a, levendula.
- Néked legyen akkó' levendula. Mit akarsz csinálni az ipsével?
- Odaviszem Mr. Cookhoz.

A jelen körülmények között és azok után, ami köztünk történt, egy újabb találkozás perspektívája Cook papával természetesen csöppet sem volt ínyemre, de úgy éreztem, keveset tehetek ellene, mivel ebben a pillanatban Henry ráakaszkodott a galléromra, és miközben társa a hátamat bökdöste a mordályával, megindultunk.

A házhoz kísérték, ahol is barátságtalan fogadtatásban részesített bennünket egy komornyik, bosszankodván, amiért megzavarták szolgálaton kívüli pipázgatása közben. További neheztelésre adott neki

okot, hogy, mint nevezte, züllött csavargókat hoznak a színe elé, akik úgy bűzlenek, mintha a szennyvízcsatornából halászták volna ki őket. Nem tudom, mibe eshettem bele, de az kezdett fölöttébb nyilvánvalóvá válni, hogy valami igencsak különleges matéria lehetett. A publikum személyemmel kapcsolatos reakcióinak egész jellege erről árulkodott.

A komornyik mindenre nézvést igen határozottan rendelkezett. Nem, mondta, nem beszélhetnek Mr. Cookkal. Talán bizony azt képzelik, kérdezte, hogy Mr. Cook gázálcot visel? Különben is, tette hozzá, még ha olyan illatot árasztana is ez az alak, mint a frissen kaszált széna, akkor se lehetne zavarni Mr. Cookot, mivelhogy egy úr van nála. Alighanem legjobb lesz, ha bezárják a fickót az egyik istállóba, indítványozta a komornyik, és két kísérom késedelem nélkül hozzá is látott ennek megvalósításához.

Nem tudom eléggé nyomatékosan figyelmeztetni azon olvasóimat, akik istállóba való bezáratás gondolatával kacérkodnak, hogy sürgősen vessék el az

ötletet, mivel semmi haszon nem származik belőle. Az istállók fülledtek, sötétek, és a földet kivéve sehová sem lehet bennük leülni. Időről időre fura, cincogó hangok és baljós kaparászások hallatszanak, azt sejtetve, hogy patkányok gerjesztik föl az étvágyukat, mielőtt elkezdenék csontig lerágni az embert. Miután kísérom magamra hagyott, jó darabig le-föl járkáltam a talajt csusztatva, s azon igyekeztem, hogy holmi kiutat találjak ebből a cefetül csúnya slamasztikából, melyhez foghatóba még nem keveredtem, mióta kétágú vagyok. Ám az egyetlen módszer, amit ki tudtam ötölni, az volt, hogy megfogok egy patkányt, és betanítom: rágja keresztül magát az ajtón, de ez időbe telt volna, én viszont égtem a vágytól, hogy minél előbb hazajussak és ágyba kerülhessek.

Miközben a patkánnyal kapcsolatos terv pro és kontra érveit latolgattam, az ajtóhoz tapogatóztam, és mintegy gépiesen – elmém egyéb dolgokkal lévén elfoglalva – lenyomtam a kilincset, sokkal inkább attól a szándéktól vezérelve, hogy valamivel

elüsse az időt, semmint azért, mert bármit is vártam tőle, és gebedjek meg, ha az ajtó fel nem tárult előttem!

Először arra gyanakodtam, hogy az őrangyalom, aki mindedig szembetűnően letargikusan viselkedett, egy stampedli vitaminnal dúsított kerítésszagot vett magához, és attól vált azzá az energikus tűzgolyóvá, aminek mindvégig lennie kellett volna, ám alaposabban átgondolva a dolgot rájöttem, mi is történhetett. A nem megfelelő tervezés folytán zavar támadt a két porkoláb között. Mindegyik azt hitte, hogy a másik fordította el a kulcsot, ami azt eredményezte, hogy a nevezett kulcs elfordíthatatlanul maradt. Ebből is kiviláglott, micsoda dőreség bárminemű vállalkozásba kezdeni anélkül, hogy azt meg ne előzné egy őszinte hangú kerekasztal-konferencia, amely a lehető legszívélyesebb légkörben folytatódik le. Nehéz volt megjósolni, melyikük rúg majd nagyobbat a másik alfelébe, amikor rájönnek, hogy elveszítették Bertramjukat.

Ám noha immár szabad voltam, mint a madár, jól tudtam, hogy valami eszméletlen

– ha ugyan ez ide a jó szó – éberséggel kell ügyelnem lépteimre. Nagy ökörség volna ismét Henrynek és cimborájának a karjaiba futnom, hogy azután újból sötétzárkába vágjanak. Mindkettőjüktől tökéletesen függetleníteni akartam magam. Meglehet, valójában egészen rendes fazonok, ha jobban megismered őket, de annyi biztos: nem az eseteim.

A befolyási övezetük, nem vitás, az istállóudvarra és annak szomszédságára korlátozódott, ezért biztonságosnak ígérkezett, ha ugyanazon az útvonalon távozom, mint amelyiken érkeztem volt, hanem ettől meg amiatt ódzkodtam, mert esetleg újfent a sárral lehetett volna találkozásom. Így hát nem maradt más hátra, mint addig kószálni, amíg rá nem találok a kocsifelhajtóra, majd azon továbbmenni oda, ahol az autómát hagytam. Legott hozzá is láttam e terv megvalósításához, s megkerülvén a házat éppen holmi pázsitfélén haladtam keresztül, amikor valami megcsillant előttem, és mielőtt megtorpanhattam volna, egy úszómedencébe csobbantam bele.

Vegyes érzelmekkel bukkantam föl a felszínre. Ezek egyike a meglepetés volt, mivel nem tudtam, hogy Cook olyasféle fickó, akinek úszómedencéje is van. Egy másik érzés a bosszúság volt. Nem vagyok ugyanis hozzászokva, hogy ruhástól fürödjék, habár egyszer, ama nevezetes Parazita Klub-beli alkalommal már előfordult, mikor is Tuppy Glossop fogadott velem, hogy a karikákba kapaszkodva nem tudom magam átlendíteni az úszómedence fölött, és épp az utolsó karikához értem, amikor azt kellett látnom, hogy a beste gazfickója kötéllel lerögzítette azt, aminek folytán kénytelen voltam makulátlan estélyi öltözetben a fluidumba alámerülni.

Azonban bármilyen furcsának tűnhet is, az öröm volt az, ami mintegy kitüremkedett a bensőmben kavargó érzésegyvelegből. Önszántamból nem engedtem volna át magam e vízi sport élvezetének, ám most, hogy így belecsöppentem, egészen kedvemre valónak találtam a dolgot. S ebben annak a kellemes gondolatnak is szerepe volt, hogy lubickolásommal nagyban hozzájárulok a személyemből áradó buké csökkentéséhez.

Amire ugyanis most leginkább szükségem volt ahhoz, hogy ismét visszatérhessek az emberi nyájba anélkül, hogy rosszmájú megjegyzésekre adnék alkalmat, az egy alapos öblítkezés volt.

Ezért hát nem siettem elhagyni a medencét, hanem olyanformán lebegtem a víz színén, mint egy tavorózsa, vagy talán még pontosabb, ha úgy fogalmazok: mint egy döglött kecsge. És már néhány perce így tettem, amikor egyszerre csak ama régi, jól ismert ugatás harsant fel az éjszakában, és arra a következtetésre jutottam, hogy barátom, az eb újabb testi-lelki cimborára lelt.

Szüneteltettem a lebegést. Nem tetszett nekem ez a fejlemény. Az sejlett ki belőle, hogy Henry és haverja, a puskás ember újból járőrözni indult. Mi sem tűnt valószínűbbnek, mint hogy leültek egy kis dumcsira, és eszmét cserélvén az ajtó bezárása tárgyában az istállóhoz rohantak, ahol is megállapították, hogy a távollétemmel tündöklők. Megmeredtem, miáltal hasonlóságom egy döglött kecsgehez még inkább szembeötlővé vált,

mint eddig, és még mindig meredt állapotban leledzettem, amikor vágózó léptek zaja ütötte meg a fülem, és egy emberi alak toccsant bele mellettem a medencébe.

Hogy ez nem szándékos cselekedet volt az emberi alak részéről, az már a társalgásindító megjegyzéséből világosan kitetszett, amidőn a felszínre bukkant. A megjegyzés egyetlen szóból állt: „Segítség!”, és semmi nehézséget nem okozott, hogy felismerjem benne Orlo Porter hangját.

– Segítség! – ismételte meg.

– Á, szia Porter – szóltam. – Azt mondtad: „Segítség”?

– Azt.

– Nem tudsz úszni?

– Nem.

– Akkor... – A nyelvem hegyén volt, hogy: „Akkor bizony elég nagy hebehurgyaság volt fürödni jönnöd!”, de visszafogtam magam, úgy érezvén, hogy vétenék a tapintat ellen.

– Akkor nyilván elkelve nálad egy segítő kéz – módosítottam.

Azt felelte, el bizony, így hát nyújtottam neki egyet.

A medence mély végében voltunk, s áthúztam őt a sekély végébe, ahol is azon nyomban fesztelenebbül érezte magát. Miután egy jó liternyi vizet kiöklendezett, elcsukló hangon köszönetét fejezte ki nekem, amire én biztosítottam róla, hogy szóra sem érdemes.

– Igazán meglepő találkozás – mondtam. – Mi járatban vagy errefelé, Porter?

– Szólíts Orlónak.

– Mi járatban vagy errefelé, Orlo? Baglyokat figyelsz meg?

– Azért jöttem, hogy azzal az átkozott Cookkal találkozzam, Wooster.

– Szólíts Bertie-nek.

– Azért jöttem, hogy azzal az átkozott Cookkal találkozzam, Bertie. Talán emlékszel még, mit tanácsoltál. „Azt követően környékezd meg a vén salabaktort”, mondtad, „hogyan bevacsoráztam”, és minél többet gondoltam rá, annál hibátlanabbnak tűnt az idea. Egészen rendkívüli szimatod van, Bertie. Úgy olvasol felebarátodban, akár egy nyitott könyvben.

– Ó, köszönöm. Mindössze az egyén lelkialkatának tanulmányozásán múlik a dolog.

– Na igen, de sajnós olyasvalakit, mint Cook, nem lehet szokványos mértékkel megítélni. És tudod-e, miért nem, Bertie?

– Nem, Orlo. Miért?

– Mert ő egy simlis fráter, és az ilyenek lehetetlen kiszámítani a reakcióit. Reménytelen dolog stratégiát tervezni, amikor az ember simlis fráterekkel áll szemben.

– Ha jól értem, nem egészen az eltervezett módon sülték el a dolgok.

– Abszolút jól érted, Bertie. A terv csúnyán befuccsolt. Akkor se fuccsolhatott volna be csúnyábban, ha egy Serooge-ból és Zsugori Gáspárból egybegyúrt skótból próbáltam volna meg pénzt kivasalni.

– Mondj el mindent, Orlo.

– Ha van egy perced, Bertie.

– Időmilliomos vagyok, Orlo.

– Nem sietsz valahová?

– Nem, jól érzem itt magam.

– Én is. A víz kellemesen hűs, nemde? Na szóval, megérkeztem, és közöltem a

komornyikkal, hogy Mr. Cookkal szeretnék beszélni egy fontos ügyben, s a komornyik a könyvtárba vezetett, ahol Cook éppen egy kövér szivart pöfékelt. Mihelyt ezt megláttam, biztos voltam benne, hogy jól időzítettem. A szivar nyilvánvalóan vacsora utáni példány volt, és az öregúr konyakot kortyolgatott közben. Kétség se férhetett hozzá, hogy a zápfogáig telefalta magát. Tudsz követni, Bertie?

– Ó, hogyne, teljesen világos a kép, Orlo.

– Egy másik férfi is volt vele. Valami Afrika-utazóféle, úgy sejtettem.

– Plank őrnagy.

– A jelenléte módfelett zavaró volt, mert ragaszkodott hozzá, hogy töviről hegyire beszámoljon nekünk a kongó-bongói bennszülöttek termékenységi rítusairól, amelyek, nekem elhiheted, túlságosan ízléstelenek, semhogy mesélni lehessen róluk, de egy idő után csak magunkra hagyott bennünket a pali, s így módom nyílt rá, hogy rátérjek a tárgyra. És hát teljes kudarcot vallottam. Cook ugyanis kerek perec megtagadta, hogy akár egyetlen pennyt is tejeljen.

Feltettem egy kérdést, amely egy ideje már foglalkoztatott. Nem állítom, hogy igazából aggódtam volna Orlo anyagi helyzetét illetően, de úgy éreztem, hogy az némi magyarázatra szorul.

– Valójában mi a helyzet a pénzeddel kapcsolatban? Jogában áll Cooknak egyáltalán, hogy csak úgy ráüljön?

– Amíg a harmincat be nem töltöm, igen.

– Hány éves vagy?

– Huszonhét.

– Akkor hát három év múlva...

A srác első ízben villantott fel egy keveset a régi Orlo Porterből, aki oly hevesen égett a vágytól, hogy puszta kézzel tépje ki a bélésemet. A szája éppenséggel nem tajtékzott, de láttam, hogy ettől csak a legvékonyabb paraszthajszál választja el.

– De a franc essen bele, én nem akarok három évig várni! Tudod, mennyi a fizetésem a biztosítótársaságnál? Hitvány alamizsnával szúrják ki a szemem. Arra is alig elég, hogy az ember nyomorúságosan eltengődjön belőle. Márpedig én olyan ember vagyok, aki szereti a szép holmikat. Bővíteni akarom működési körzetemet.

- Egy mayfairi kéglivel?
- Például.
- Pezsgővel minden étkezéshez?
- Pontosan.
- Meg Rolls Royce-okkal?
- Azokkal is.
- Na persze, azért valamit juttatnál a sanyarú sorsú proletariátusnak is, nem? Amire nincs szükséged, nekik adnád.

– Semmi olyasmi nem lenne, amire nincs szükségem.

Erre nehéz volt mit felelnem. Eddig még soha nem vitattam meg a dolgokat egy kommunistával, és meglehetősen döbbenettel szereztem róla tudomást, hogy a fiú mégsem kedveli annyira a sanyarú sorsú proletariátust, mint föltételeztem. Arra gondoltam, azt tanácsolom neki, hogy a Kreml-beli fejesek előtt ne nagyon hangoztasson ilyen nézeteket, de végül is úgy ítéltem meg, nem rám tartozik a dolog. Más tárgyra tértem.

– Mellesleg mi hozott ide, Orlo? – tudakoltam.

– Hát nem figyeltél? Cookkal szándékoztam konzultálni.

– Mármint úgy értem, minek folytán pottyantál bele a medencébe?

– Nem tudtam, hogy itt van.

– Úgy láttam, igencsak szedted a lábad. Mért volt az a nagy sietség?

– Egy kutya elől menekültem, amely útközben megtámadott.

– Egy nagy testű jószág volt, felálló fülekkel?

– Pontosan. Ismered?

– Már találkoztunk. De nem támadás céljával eredt a nyomodba.

– Rám ugrott.

– Pusztán barátságból tette. Mindenkire ráugrik. Ez nála a haverkodás jele.

A megkönnyebbülés hosszú sóhaja szállt fel a kebléből. Még hosszabb lett volna, ha közben el nem veszíti lába alól a talajt s alá nem merül a mélyben. Utánanyúltam és felhúztam, s ő köszönetet mondott.

– Szívesen, máskor is – feleltem.

– Nagy követ vettél le a szívemről, Bertie. Épp azon jojóztam, hogy juthatnék vissza biztonságosan a kocsmába.

– Majd elviszlek a kocsimmal.

– Nem, kösz. Most, hogy tudattad: az eb szándékai tiszták, inkább a gyaloglást választom. Nem szeretnék megfázni. Jut eszembe, Bertie, van még egy apró kis részlet, amelyet szeretném, ha megvilágítanál számomra. *Te* mi járatban vagy itt?

– Csak úgy sétálgatok.

– Furának találtam, ahogy itt ücsörögtél ebben a medencében.

– Ó, nem. Csak hűsölök, Orlo, csak hűsölgetek.

– Értem. Na, jó éjszakát, Bertie.

– Jó éjszakát, Orlo.

– Megbízhatok a kutyára vonatkozó információd helytállóságában?

– Abszolút mértékben, Orlo. Élete szelíd, s tökéletesen vegyültek benne az elemek – mondtam, visszaemlékezvén Jeeves egyik beköpésére.

Néhány perccel ezután csuromvizesen bár, de, mint mondani szokás, daloló szívvel másztam ki a medencéből és indultam el a felé a hely felé, ahol a kocsimat hagytam. Amellett, hogy dal zengett benne,

szívemnek természetesen véreznie is kellett volna Órlóért, mivel felfogtam, micsoda hosszú időbe telik majd, mire képes lesz megszerezni mindazokat a klassz dolgokat, amelyekről társalogtunk, ám a macskától való elválás okozta önfeledt öröm kevés helyet hagyott keblemben a más emberek bajai iránti együttérzésnek. Órlóért való aggodalmam, röstelkedve vallom be, körülbelül az ő abbeli aggodalmával volt azonos mértékű, amelyet a sanyarú sorsú proletariátus iránt érzett.

A Cook-fronton teljes csend honolt. Henrynek és cimborájának híre, nyoma sem volt. A kutya, miután összebratyizott Órlóval, nyilván épp gombolyaggá gömbölyödve végezte valahol a nyolcórait.

Tovább hajtottam. A szívemben zengő dal fortissimóvá erősödött, miközben Pöttöm Zugoly kapuja előtt kiszálltam a járgányból, csak hogy bugyborékolva haljon el, amint valami puha és szőrös dörgölözött a lábamhoz, és letekintve a macska ismerős körvonalait pillantottam meg.

Vizes ölelés

Jeevessel pontosítanom kell majd, de úgy tudom, a szó, amely jól jellemzi aznap éjszakai alvásom módját, a „zaklatott”. Úgy kígyóztam és tekergőztem nyoszolyámon, akár egy hastáncos, és nem is csoda, mert a – mint Jeevestől hallottam nevezni – „körülmények vasmarka”, amely most szorongatott, nem az a szokványos vasmarok volt, amiből holmi egyszerű fortéllyal ki tudsz kecmeregni, mint például azzal, ha világ körüli útra mégy, és addig nem mutatkozol újra, amíg el nem csitulnak a dolgok.

Az természetesen módomban állt volna, hogy teljességgel sutba dobjam a macskás szálát és visszautasítsam, hogy többé bármi közöm is legyen a nyüves jószágjához, ám jól tudtam, hogy ez azzal járna: Briscoe ezredes visszavonná Simla nevezését, ami viszont azt eredményezné, hogy egy szeretett nagynéni elveszítené egy halom pénzt, és a deficit pótlására meg kéne pumpolnia Tom

bácsit, ami azzal járna, hogy az utóbbinak beláthatatlan időre felbolydulnának az emésztőnedvei, ami azt eredményezné, hogy a bácsi estéről estére kóstonatlanul lökné félre a vacsoráját, ami viszont óhatatlanul azzal járna, hogy Anatole, temperamentumos egyéniség lévén, mint minden lángelme, mélységesen megsértődne és benyújtaná lemondását. Egyszóval: végromlás, pusztulás és kétségbeesés az egész vonalon.

Napnál világosabb volt, hogy a Woosterek önzetlensége nem engedhette, hogy mindez megtörténjen.

Valami módon, járjon bármilyen veszélyekkel, a macskát el kellett paterolni valahová, ahonnan visszatalálhatott főhadiszállására. De ki vihetné véghez az elpaterolást? Billy Graham világosan értésemre adta, hogy nincs az az arannyal töltött erszény, bármily degesz legyen is, amely rá tudja venni, hogy dacoljon Eggesford Court, ama baljós ház borzalmaival. Jeeves szabályszerűen kinyilvánította, hogy nem áll rajthoz. Dahlia nénit pedig az a sajnálatos tény

diszkvalifikálta az indulók köréből, hogy képtelen volt az anélkül való helyváltoztatásra, hogy ágakat ne roppantson meg a lába alatt.

Mindez közvetlenül Bertram hatáskörébe utalta a dolgot. Bertraméba, akinek viszont semmi esélye sem volt arra, hogy vétót emeljen, mivel ez esetben füstbe mentek volna azon reményei – legalábbis jó időre –, amelyeket arra vonatkozólag táplált, hogy élvezhesse Anatole főztjét.

Ilyenformán igencsak gyászos hangulatban ruccantam át reggelizni a Lúd és Szöcskébe. Rendes körülmények között nem szokásom 6.30-kor magamhoz venni a früstököt, de mivel hajnali 4 óta ébren hánykolódtam, nem tudtam tovább ellenállni az éhség okozta gyötrelmeknek.

Ha volt valami, amit bizonyosra vettem, az az, hogy szólóban fogom elkölteni a reggeli étket. Ezért hát afölötti meglepetésem, hogy Orlót az étteremben találtam, amint szalonnás tojással tömte a fejét, jelentékeny mérvű volt. Elképzelni sem tudtam, miként lehetséges, hogy ily korai órán már forgalomban van a srác. Persze a

madármegfigyelők rendszertelenek a szokásaikat illetően, de még ha egy Clarkson-posztával volt is randevúja, az ember azt várta volna, hogy egy ebédhez közelebbi időpontra beszéljék meg.

– Á, hello, Bertie! – üdvözölt. – Örülök, hogy látlak.

– Korán fent vagy, Orlo.

– A szokottnál kicsivel hamarabb. Nem akarom megvárakoztatni Vanessát.

– Meghívtad reggelire?

– Nem, ő már addigra túl lesz rajta, ugyanis fél nyolcra beszéltük meg a randit. Na persze lehet, hogy késni fog. Attól függ, milyen hamar találja meg a garázs kulcsot.

– Minek neki a garázs kulcs?

– Hogy kihozhassa a Bentleyt.

– Mit akar a Bentleyvel?

– Drága Bertiekém, *valamiben* csak meg kell szöknünk!

– Megszökni?

– Már korábban el kellett volna magyaráznom. Igen, megszökünk, és hála istennek, szép időnk van hozzá. Ah, itt a tojásod. Elvezni fogod. A Lúd és Szöcskében

nagyon finom a tojás. Nem vitás, elégedett tyúkok tojják őket.

Amikor ugyanis helyet foglaltam az asztalnál, tükörtojást rendeltem, és, mint Orlo helyesen megjegyezte, csakugyan kitűnőnek bizonyult. De szórakozottan láttam hozzá az elhantolásához. Túlságosan el voltam képedve ahhoz, hogy azt az összpontosított figyelmet szenteljem neki, amelyet megérdemelt.

– Azt akarod ezzel mondani – kérdeztem –, hogy te és Vanessa *megszöktök*?

– Ez az egyetlen józan és ésszerű megoldás. Téged talán meglep?

– Se köpni, se nyelni nem tudok.

– Ugyan mi benne olyan meglepő?

– Én úgy tudtam, nem vagytok beszélő viszonyban.

Válaszul hiénaszerű kacajt hallatott. Szemlátomást nem kis mértékben fel volt dobódva – s ezen nem is lehetett csodálkozni, Vanessa lévén a fa, melyen élteinek gyümölcse csüngött, ahogy a szitot jellemezni hallottam. Arra a rendkívüli mértékű különbözőségekre kellett gondolnom, amely ízlések között létezik. Én magam,

mint már említettem, noha egykor átmenetileg engem is megszedített e leányzó sugárzó szépsége, minden tagomban megdermedtem attól a perspektívától, hogy hozzákösssem a sorsomat, míg ellenben Orlo szemmel láthatólag minden erejével ezt szorgalmazta. Ugyanígy, Tom bácsikám körtáncra perdül örömeiben, ha hatalmas summáért sikerül szert tennie egy Anna királynő idejéből származó, ezüsből készült, ovális csokoládés köcsögre, amilyennel én semmi szín alatt se lennék hajlandó nyilvánosság előtt mutatkozni. Mófefelett fura.

Orlo megismételte a hiénakacajt.

– Hát nem vagy éppen percrekész a társasági pletykákat illetően, Bertiekém. Amit mondasz, már teljesen a múlté. Mi tagadás, egy időben csakugyan feszült volt köztünk a viszony, és vitriolos szavak estek holmi Béla keresztnevű tapsifülesről, de tegnap este szent lett köztünk a béke.

– Ó, hát te találkoztál vele tegnap este?

– Röviddel azután, hogy elváltam tőled. Éppen sétálni indult, mielőtt lefeküdné, hogy párnáját sós könnyekkel áztassa.

- Azt meg ugyan miért?
- Mert abban a hiszemben volt, hogy tehozzád megy feleségül.
- Aha, értem. Amely sors komiszabb a halálnál is, mondhatnád.
- Pontosan.
- Sajnálom, hogy bánatot okoztam szegénynek.
- Semmi gond. Hamar kiheverte, miután megtudta, hogy voltam Cooknál és követeltem a pénzem. Mikor meghallotta, hogy több ízben is döngettem az asztalt, az amiatti lelkifurdalása, hogy „nyámnyila, cidrizó spenóthuszár”-nak nevezett, szánalmat ébresztő méreteket öltött. Antik görög regék hőseivel hasonlított össze, mégpedig azok hátrányára, és, hogy rövidre fogjam a dolgot, a karjaimba vetette magát.
- Akkor nyilván vizes lett.
- Csuromvizes. De bánta is ő! Egy érzelmes lány nem törődik az ilyesmivel.
- Szerintem se.
- Ezután határoztuk el, hogy megszökünk. Meglehet, most az jár a fejedben, hogy ugyan miből fogunk majd megélni, de a fizetésemből, meg abból a pénzből, amit egy

nénikéje hagyott Vanessára, egész jól elleszünk. Úgy terveztük, hogy korán megreggelizik, bemegy a garázsba, kicsórja a Bentleyt, a többi kocsiból meg kihúzza a slusszkulcsot, csupán a kertész öreg Fordját hagyva meg Cooknak üldözési célokra.

– Amivel viszont nem sokra megy.

– Szerintem se. Arra a célra, amire használják, kiválóan megfelel, arra viszont aligha alkalmas, hogy szökésben lévő lányokat üldözzenek vele, végig az országon. Cook soha utol nem ér minket.

– Bár nem látom, mit tudna tenni, még ha utolérne is.

– Nem? Na és a lovaglópálcája?

– Ah! Hát igen, értem, mire gondolsz.

Nem tudom, bővebben is kifejtette volna-e ezt a témát, mert mielőtt szóhoz juthatott, az utca felől dallamos dudaszó hangzott fel.

– Ez ő – szólt, és eltávozott.

Én magam is így tettem. Nem kívántam találkozni Vanessával. Kisurrantam a hátsó ajtón, és visszatértem

Pöttöm Zugolyba. Épp csak hogy kézbe vettem *A cár parancsárát*, azt remélve, hogy kiderül, mi volt az, amit parancsolt –

tippem az lévén, hogy egy csomó „szkij”-re végződő nevű pali olyan egykettőre Szibériában köt majd ki, hogy úgyszólván a lábuk se éri a földet, amikor ki más toppant be nagy sietve, mint Orlo.

Egy boríték volt a kezében.

– A, látom, itthon vagy, Bertie – szólt. – Csak egy percre maradhatok. Vanessa kint vár a kocsiban.

– Szólj neki, hogy jöjjön be.

– Nem jön be. Azt mondja, az neked túl fájdalmas volna.

– Mármint mi?

– Hát a vele való találkozás, te lüke. Látni őt, miközben tudod, hogy másvalakié.

– Ó, értem.

– Semmi értelme gyötrelmeknek tenni ki magad, ha nem muszáj.

– Nagyon igaz.

– Nem zavartalak volna, csak ezt a levelet akartam neked odaadni. Egy üzenet, amelyet Cooknak írtam ahelyett, amit Vanessa írt neki tegnap este.

– Ó, ő írt neki egy üzenetet?

– Írt.

– Hogy a túpárnájához tűzze?

– Ez volt az elképzelése, csakhogy valahol elejtette, és nem vesződhetett a megkeresésével. Ezért úgy gondolta, jobb lesz, ha én írok néhány sort az öregnek. Ha az ember megszökteti valakinek a lányát, úgy illik, hogy erről értesítse a pasast. Meg hát én jobban elébe is tudom tárni a tényeket, mint Vanessa. A lányok levélíráskor hajlamosak rá, hogy ne a lényeghez ragaszkodjanak. A világon a legjobb szándékkal bár, de terjengősen és kiszínezve ecsetelik a dolgokat. Egy magamfajta, egyetemzet végzett fickó, aki a *New Statesman* külső munkatársa, nem esik bele efféle hibába; stílusa tömör, világos és lényegre törő.

– Nem is tudtam, hogy a *New Statesmannél* külsőzöl.

– Csak hébe-hóba firkantok egy-egy levelet a szerkesztőnek. És ritkán mulasztom el, hogy benevezek a hetilapok meghirdette pályázatokra.

– Agyat sajtoló munka.

– De az ám!

– Jómagam is íróféle vagyok. Amikor Dahlia néni azt a *Milady Budoárja* című

lapját szerkesztette, összeütöttem neki egy dolgozatot arról, hogy „Mit visel manapság a jól öltözött férfi”.

– Ne beszélj, komolyan? Ha legközelebb találkozunk, mindent el kell róla mondanod. De most nincs időm. Vár Vanessa, és amint hallom – tette hozzá, midőn egy autóduda hasított a reggel csöndjébe kezd türelmetlen lenni. Tessék, itt a levél.

– Azt akarod, hogy vigyem el Cooknak?

– Miért, mit gondoltál? Hogy be akarom veled ráháztatni?

S azzal úgy elhúzta a csíkot, mint egy fürdőzés közben meglepett nimfa, s én ismét fölvettem *A cár parancsárát*.

Miközben így tettem, keserűen arra gondoltam, bár adná Isten, hogy a nagyközönség leszokjon arról, hogy úgy tekintsen engem, mint egy zokszót nem ismerő „hé, maga! „-figurát, akire bárminemű kellemetlen feladatot rá lehet lócsölni. Valahányszor valami meredek ügy adódott, és sürgős cselekvésre volt szükség, okvetlenül felröppent a jelszó: „Majd Wooster elintézi!” Említettem már Agatha néném abbeli hajlandóságát, hogy unos-

untalan rám szabadítsa az égedelem kölykét, Thost. Dahlia nénikém a macskaügy révén mintegy kirekesztette a napfényt az életemből, és most meg tessék: Orlo Porter arcátlanul arra kér, hogy vigyem el a levelét Cooknak, mintha a Cook színe előtt való megjelenésem annak jelenlegi közveszélyes kedélyállapotában nem szinte ugyanazzal volna egyenlő, mint csatlakozni Sadrakhoz, Mésakhoz és Abédnegóhoz – akikről akkor olvastam, amikor a magánsuliban megnyertem azt a díjat Szentírásismeretből –, útban az izzó tüzes kemence felé. Ugyan mit lehet itt tenni? – kérdeztem magamtól.

Olyan dilemma volt ez, amely egy kisebb kaliberű férfiút bizony jócskán zavarba ejtett volna, ám a Woosterek leglényegbevágóbb vonása éppenséggel az, hogy nem holmi kisebb kaliberű férfiúk. Nem hiszem, hogy háromnegyed óránál tovább tartott, mire felvillant agyamban a megoldás – nevezetesen: ráírni a borítékra Cook nevét és címét, bélyeget ragasztani rá és postára adni. Eldöntvén, hogy így fogok eljárni, visszatértem olvasmányomhoz.

De ma minden összeesküdni látszott annak meg-gátlására, hogy valamennyire is előre tudjak haladni *A cár parancsárával*. Alig jutottam túl egy bekezdésen, amikor kivágódott az ajtó, és azon vettem magam észre, hogy mégiscsak Cook színe előtt vagyok. Ahogy a küszöbön állt, úgy festett, mint a Démonkirály egy pantomimban.

A férfi, akivel együtt érkezett, Plank órnagy volt.

[19]

Nincsen rózsza tövis nélkül

Bár mindig meglehetősen nagyra voltam azzal, hogy jó házigazda vagyok, aki nyájas mosolyával és élces sziporkáival fesztelen légkört teremt látogatói számára, kénytelen vagyok beismerni, hogy e két alak láttán mérföldnyire voltam attól, hogy bármi effélet cselekedjek, és a legtöbb, ami élces sziporka gyanánt kitelt tőlem, egy rekedt vakkantás volt, olyasféle, amelyet egy gégegyulladásban szenvedő palotapincsi

szokott kibocsátani. Plankre hárult a feladat, hogy elindítsa a társalgást.

– Szerencsénk van, Cook – mondta. – Még nem indultak el. Mert ha elindultak volna – tette hozzá, éles-elméjűen következtetve –, ez a bitang már nem lenne itt, igaz?

– Ahogy mondod – helyeselt Cook. Ezután hozzám intézett kérdést: – Hol a lányom, te gazember?

– Na igen, hol a lány, te patkány? – kontrázott Plank, és hirtelen tökéletes nyugalom szállt meg. Egy torokbajjal kínlódó palotapincсібől szempillantás alatt ama történelmi regényekben szereplő fazonok egyikévé változtam át, akik előbb lefricskáznak egy porszemet a makulátlan mechlini csipkekezelőjükről, amikor azt készülnek éreztetni a gonosztevőkkel, hogy azok nem egyebek, mint holmi hitvány vizesnyolcasok. Ugyanis gyors felfogásommal menten átláttam, hogy a szembenálló fél totál összezavarodott, s abban a helyzetben voltam, hogy úgy letromfoljam őket, ahogy még – kevés szembenálló fél volt valaha letromfolva. : – Ugyan világosítsanak már fel, Plank és

Cook urak, legyenek olyan jók – mondtam –, az alábbi két részletkérdésben. a) Miért foglalják el nyaralómban a helyet, amelyet egyéb célokra tartogatok? b) Mi a fészkes fenéről karattyolnak itt? Mi ez az eszement süketelés holmi leányzókról?

– Megpróbálja pimaszkodással kivágni magát – szólt Plank. – Mondtam, hogy így fog tenni. Az a pofa jut róla eszembe, akit Kelet-Afrikában ismertem: aki mindig pimaszkodással igyekezett kivágni magát. *Ha rajtacsípted*, amint a szivaros dobozodban kotorászott, azt mondta, éppen a szivarokat rakja rendbe. Abercrombie-Smithnek hívták a fickót, s végül az Alsó-Zambézin fölfalta egy krokodil. Ám amikor szembesült a megsemmisítő bizonyítékkal, még neki is fel kellett hagynia a sumákolással. Szembesítsd ezt a csibészt a megsemmisítő bizonyítékkal, Cook!

– Rögtön – húzott elő Cook egy borítékot a zsebéből. – Ez itt egy levél a lányomtól. Aláírás: „Vanessa”.

– Igen fontos *tény* – mondta Plank.

– Felolvasom. „Kedves apa! Elmegyek a férfival, akit szeretek.”

– Na, lássuk, ebből hogy vágja ki magát a pali – mondta Plank.

– Hát igen – szólt Cook. – Erre mit tud mondani?

– Mindössze ennyit – ripoosztottam, s közben az járt az eszemben, mekkorát tévedett Orlo, amikor azt állította, hogy a lányok terjengősek, amikor levelet írnak. Ennél világosabb és tömörebb episztolával még soha életemben *nem* találkoztam. Könnyen meglehet, gondoltam, hogy Vanessa is a *New Statesmannél* külsőzik. – Nézze, Cook, maga hogyishívjékban leledzik.

– Na, látod? – szólt Plank. – Nem megmondtam, hogy megpróbálja kidumálni magát?

– Az a levél nem rám vonatkozik.

– Tagadja, hogy maga az a férfi, akit szeret a lányom?

– De tagadom ám!

– Dacára annak a ténynek, hogy Vanessa folyvást kibe járkal ebben a francos kócerájban, és nyilván e pillanatban is az ágy alatt rejtőzik a vendégszobában – mondta Plank, továbbra is a legundokabb

modorban kotyogva közbe. Ezekbe az Afrika-utazókba nem szorult se jóézés, se tapintat.

– Ha szabadna megmagyaráznom – mondtam. – A fickó, akit az urak keresnek, Orlo Porter. Már akkor egymásba zúgtak Vanessával, amikor a lány Londonban volt, és a szerelem azóta is egyfolytában bimbózott, ha ugyan a „bimbózás” csakugyan azt jelenti, amit szerintem jelent, mígnem úgy érezték, hogy tovább nem bírják elviselni az egymástól való elszakítottságot. Így hát a lány elcsórta az ön kocsiját, és együtt elhajtottak vele az anyakönyvvezetőhöz.

Nem arattam sikert. Cook azt állította, hazudok, Plank pedig élénken helyeselt, megtoldva azzal, hogy minél többet lát engem, annál inkább emlékeztetem őt Abercrombie-Smithre, aki, vélekedett, biztosan jó ideig csücsült volna dutyiban, ha a krokodil kézbe nem veszi.

Már említést kellett volna tennem arról, hogy ezen eszmecsere folyamán Cook arcszíne egyre sötétebbre váltott. Mostanára úgy festett, mint egy Parazita Klub-os

nyakkendő, amely, mint köztudomású, élénk mályvaszínű. Egy időben szó volt róla, hogy meg kéne változtatni, és pedig karmazsinvörös alapszínűre, rajta fehér pöttyökkel, de e nézet hívei kisebbségben maradtak.

– Hogy merészel akkora pimaszságot megengedni magának, hogy annyira hülyének néz, hogy beveszem ezt a dajkamesét, miszerint a lányom szerelmes Orlo Porterba? – mennydörögte. – Mintha bármely épeszű lány képes lenne beleszeretni Orlo Porterba!

– Nevetséges – mondta Plank.

– Vanessa undorral fordulna el attól az alaktól.

– Száznyolcvan fokos szögben – tódította Plank.

– Hogy *magán* mi a csuda tetszik a lányomnak, felfogni se bírom.

– Én se – szólt Plank. – Olyan borostás pofázmánya van, mint egy viktoriánus regényírónak. Visszataszító látvány.

Való igaz, aznap reggel nem borotválkoztam, de azért ez mégiscsak túlment minden határon. A kritika ellen

nincs kifogásom, de az otromba sértegetést nem vagyok hajlandó eltúrní.

– Pfuj! – mondtam. Nem gyakran fordul elő nálam, hogy ezzel az indulatszóval éljek, de Nero Wolfe, a mesterdetektív mindig kitűnő eredménnyel használja, és itt most meglehetősen jól beleillett mondandómba. – Elég ebből a henye szájtépésből. Ezt olvassa el! – nyújtottam át Cooknak Orlo levelét.

Meg kell mondjam, annak fogadtatása, amit Plank „megsemmisítő bizonyítékának” nevezett volna, minden várakozásomat kielégítette. Cook álla leesett. Felhorkant. Arca úgy összeráncolódtott, akár egy ív indigó.

– Jóságos Isten! – képedezett.

– Mi az? – kérdezte Plank. – Mi a baj?

– Ezt Porter írta, s az áll benne, hogy megszökött Vanessával.

– Valószínűleg hamisítvány.

– Nem. Porter írása félreismerhetetlen... – Elcsuklott a hangja. – Mr. Wooster...

– Ne szólítsd őt Mr. Woosternek, mintha tiszteletre méltó tagja volna a társadalomnak – mondta Plank. – Ez egy elvetemült bűnöző, aki egyszer hajszál híján

levágott engem öt fontra. A rendőrség Alpesi Joe néven ismeri. Úgy szólítsd. A „Wooster” csak álnév.

Cook szemmel láthatólag nem figyelt rá – és nem is hibáztattam érte.

– Mr. Wooster, bocsánatkéréssel tartozom önnek.

Úgy döntöttem, hogy a megbocsátást erkölcsi intelemmel elegyítem. Nincs értelme megtiporni szegény öreg szivart a vaspata alatt. Szó, ami szó, cefetül gorombán bánt velem, de egy olyan embernek, aki röpke egy-két nap leforgása alatt a lányát is meg a macskáját is elveszítette, sok mindent meg lehet bocsátani.

– Ugyan már, ne is gondoljon vele többet, drága barátom – mondtam. – Mindnyájan követünk el hibákat. Maradéktalanul megbocsátok. Ha ez a kis félreértés megtanította magát arra, hogy addig ne nyissa szóra a száját, amíg nem biztos a tényeket illetően, akkor tiszta haszon volt magára nézve az egész.

Szünetet tartottam, s azon tűnődtem, nem voltam-e vajon kissé túlságosan is lekezelő,

amikor valaki halkán így szólt: „Miau”, és lepillantva azt láttam, hogy a macska időközben besündörgött. És ha létezett valaha macska, amely a legrosszabb pillanatot választotta ki arra, hogy társas érintkezésre vágyjon és elvegyülni akarjon a fiúkkal, hát ez a macska volt az a macska. Iszonyú ámulással meresztettem rá a szemem, ugyanolyan szótlánul, mint azok a versbeli mukik ott a dáriai sziklaszirten. Mindkét kezemet a koponyámhoz szorítva, mintegy meggátolandó, hogy az gerleszárnyakat eresztve a mennyezetre szárnyaljon, azt kérdeztem magamtól: uramatyám, mi lesz ebből?

Erre nézve gyors tájékoztatást nyertem.

– Hah! – szólt Cook, felkapva az állatot és keblére ölelve. Szemlátomást minden érdeklődését elveszítette szökésben lévő leány iránt.

– Mondtam én neked, hogy biztosan Alpesi Joe fújta meg a cicát – szólt Plank. – Azért ólálkodott aznap az istállók körül. Leste az alkalmas pillanatot.

– Amikor lecsaphat.

– És egyetlen szót se tud kinyögni a mentségére.

Így volt igaz. Mukkanni se voltam képes. Hiszen azon az áron nem tisztázhattam magam, hogy az éltes rokont kitegyem az egész világ megvetésének. Lehetetlen lett volna elhítenem velük, hogy éppen a macska visszajuttatására készültem. Önök úgy jellemezhetek volna engem, hogy belegabalyodtam a végzet hálójába, ha történetesen ez a kifejezés jutott volna eszükbe, márpedig amikor valakivel ilyesmi történik, nincs értelme bármit is mondani. Nyugodtan kérdezzék csak meg a fiúktól odabent, a hűvösön, Dartmoorban vagy Pentonville-ben. Egyedül abban bízhattam, hogy a megkerült jószág megkerülte miatti öröm meglágyítja Cook szívét, és arra indítja, hogy futni hagyjon.

Ám csalfa reménynek bizonyult.

– Ragaszkodom a példás ítélethez – jelentette ki Cook.

– Addig is azonban – szólt Plank ama undorítóan fontoskodó módján – nem kéne-e fejbe kólintanom őt a sétatálcámmal? A

zulu furkósbót jobban megfelelné a célnak, de sajnos odafent hagytam, a házban.

– Épp arra akartalak megkérni, hogy menj el egy rendőrért.

– Te pedig azalatt...?

– Én pedig azalatt visszaviszem a cicát Rósejbnihez.

– Na és ha miközben mindketten oda leszünk, elpucol a pali?

– Igazad lehet.

– Kongó-Bongóban, ha valakit lopáson érnek, lekötözik egy hangyaboly fölé, amíg egy walla-wallát nem kerítenek, ahogy bennszülött nyelvjárásban a bírókat nevezik. Ha a vádlott történetesen nem kedveli a hangyákat, eléggé kínozzá teszi számára a dolgot, ha a walla-walla éppen oda van vikkendezni, de hát nincsen rózsavövis nélkül, és erre a vétkesnek gondolnia kellett volna, mielőtt capcarázásra adta a fejét. Mi itt persze híján vagyunk a hangyáknak, viszont a pamlaghoz hozzá tudjuk kötni az ipsét. Nem kell hozzá más, mint kihúzni egy pár függönyzsínort.

– Akkor hát nosza, tegyünk így.

– Legjobb lesz, ha a száját is betömjük. Nem szeretném, ha segítségért óbégatna.

– Drága Plankem, te aztán tényleg mindenre gondolsz!

Nagy rajongója vagyok az izgalmas krimiknek, és gyakran eltűnődtem rajta, vajon hogy érezhetik magukat ezek hősei, miután egy gazfickó összekötözte őket, mint általában úgy a sztori felénél tenni szokta. Most íme, abban a helyzetben voltam, hogy némi hozzávetőleges fogalmat alkothattam erről az érzésről, persze csak hozzávetőlegeset, mivel e regényhősöket csaknem mindig egy puskaporos hordóhoz kötik, a tetején égő gyertyával, ami jóval izgibbé teszi az egészet.

Bár engem most megkíméltek ettől az úgynevezett plusz attrakciótól, még ennek ellenére is messze voltam attól, hogy hangulatom derűsnek legyen mondható. Azt hiszem, a szájpecek volt az, ami leginkább hozzájárult kedélyem hanyatlásához. Plank a fogaim közé gyömöszölte a dohányzacskóját, és annak túlságosan is erős Afrika-utazó íze volt ahhoz, hogy

kellemesnek találjam. Ezért hát nagy megkönnyebbülés volt számomra, amikor lépteket hallottam, és ráeszméltem, hogy Jeeves visszatért a Mrs. P. B. Pigott, Balmoral, Mafeking Road-i illetőségű lakossal való tivornyázásból.

– Jó reggelt, uram – mondta.

Semmi meglepetést nem árult el annak láttán, hogy függönysinórokkal a pamlaghoz vagyok kötözve, mint ahogy akkor se árult volna el semmi meglepetést, ha azt látja, hogy épp fölzabál engem egy krokodil, mint a néhai Abercrombie-Smithszel történt, habár ez utóbbi esetben sajnálkozó sóhaj hagyná el a keblét.

Föltételezvé, hogy nélkülük jobban elleszek, eltávolította a szájpecket és eloldozta kötelékeimet.

– Reggelizett már, uram? – kérdezte. Tudattam vele, hogy már igen.

– Esetleg egy kis kávét, uram?

– Remek ötlet. És jó erősre főzze – feleltem, remélve, hogy az majd elmossa Plank dohányzacskójának ízét. – És ha visszajön, olyan históriát regélek el magának, melynek hallatán akkorát fog

ugrani, mintha zörgő tollú túskeállatra ült volna rá.

Persze alaposan tévedtem. Kétlem ugyanis, hogy a pasas akár az esetben is erőteljesebben reagálna egy szemöldökfelvonásnál, ha a tálalójába lépve a Jelenések Könyvéből ismert ama sajátos fauna egyik képviselőjét találná a mosogatóban. Miután visszatért a gőzölgő kannával, s én elbeszéltem a históriát, figyelmesen hallgatta, de semmi jelét nem adta, hogy a hallottakat címoldalra kínálkozó szenzációs híryanagként értékelte volna. Csupán amikor Orlo és Vanessa sikeres összeboronálódásáról adtam számot, ami feloldott engem az utóbbi iránti becsületbeli kötelezettségem alól, akkor zavarta meg egy szikrányi érdeklődés a gránitba vésett arcvonások nyugalma. Azt hiszem, alighanem oly mértékben engedett volna tartózkodásából, hogy tiszteletteljesen gratulált volna nekem, ha ekkor történetesen be nem csörtet Plank.

Egyedül volt. Akár jó előre megmondhattam volna neki, hogy reménytelen vállalkozás azzal,

próbálkoznia, hogy eme napszakban mozgósítani tudja a Maiden Eggesford-i rendőrséget. Az ugyanis csupán egyetlen személyből állt, aki is reggelenként a szemlekörútját járta kerékpárjával.

Meglátván Jeevest, elképedésének adott hangot.

– Witherspoon felügyelő! – kiáltotta. – Bámulatos, ahogy maguk, Scotland Yard-os fickók mindig elkapják az emberüket! Gondolom, már hetek óta a nyomában volt Alpesi Joe-nak, mint nyúlnak a menyét. Nyilván aligha sejtette a jómadár, hogy Witherspoon felügyelő, a férfi, aki sohasem alszik, minden egyes léptét figyeli. Nos, ennél jobb pillanatban nem is tudta volna utolérni, mert amellet, amiért a rendőrség körözi – bármi legyen is az –, ellopott egy értékes macskát, amely Cook barátom tulajdonában van. Tetten értük a jómadarat, és elkaptuk a frakkját, amennyire csak ez lehetséges egy olyan macskatolvaj esetében, aki nem frakkot visel. Hanem meg vagyok lepve, hogy ön eloldotta őt a pamlagtól. Mindig úgy hittem, hogy az egyetlen, amire a rendőrség

aggályosan ügyel, az annak szükségessége, hogy a tethelyen minden érintetlenül maradjon.

Be kell vallanom, hogy, mint mondani szokás, nem találtam szavakat, ám szerencsére Jeevesnek bőséges szókészlet állt rendelkezésére.

– Nem értem önt – mondta olyan fagyos hangon és modorban, hogy Plank nyilván azt kívánta, bárcsak téli gyapjúalsót húzott volna. – És megkérdezhetem, miért szólít engem Witherspoon felügyelőnek? Nem vagyok Witherspoon felügyelő.

Plank türelmetlenül csettintett a nyelvével.

– Már hogylene volna az – felelte. – Világosan emlékszem magára. Nehogy azt mondja már, hogy nem maga volt az, aki letartóztatta ezt az embert a gloucestershire-i lakásomon, amiért megpróbált csalárd fondorlattal öt fontot kicsikarni tőlem.

Jeeves nem viselt makulátlan mechlini csipkekézelőt, mert különben kétségkívül lefricskázott volna róla egy porszemet. Még tovább fokozta modorának hűvösségét.

– Minden tekintetben téved – mondta. – Mr. Wooster bővében van az anyagiaknak. Ennélfogva aligha látszik valószínűnek, hogy potom öt fontot kísérelt volna meg kicsikarni öntől. Történetesen módomban áll hitelt érdemlően nyilatkozni Mr. Wooster anyagi helyzetéről, mivel a jogtanácsosa vagyok, és én készítem el az évi jövedelemadó-bevallását.

– Na látja, Plank – szoltam. – Minden gondolkodó ember számára nyilvánvaló kell, hogy legyen: magát jó ideje hallucinációk gyöttrik, valószínűleg annak folytán, hogy napszúrást kapott, miközben az idegeire ment Egyenlítői Afrika bennszülötteinek. Ha a maga helyében lennék, én haladéktalanul visszaiszkolnék E. J. Murgatroydhoz, és fölíratnék vele valamit. Az ilyesmit nem hagyhatja elhatalmasodni. Ha a kór túlságosan előrehalad, megnézheti magát, és könnyen előfordulhat, hogy kénytelenek leszünk napnyugta előtt eltemetni.

Plank szemmel láthatólag fel volt kavarva. Elsápadni nem tudott, mert annyira le volt barnulva, hogy az alatt lehetetlen volt

elsápadni. Nem vagyok benne biztos, hogy ezt egészen jól fejeztem-e ki. Lényegében azt akarom belőle kihozni, hogy elsápadni ugyan elsápadhatott, de a napcserzettsége miatt ez nem volt látható.

Azonban igencsak töprengeni látszott, s én tudtam, mi jár a fejében. Azon morfondírozott, hogy miként fog majd kimagyarázkodni Cook előtt, akire azzal, hogy embereket pamlaghoz kötözött, büntetőjogi felelősséget rótt tettelegesség meg más ilyenek miatt.

Ezeknek az Afrika-utazóknak gyorsan jár az eszük. Körülbelül öt másodpercébe került, hogy eldöntse: nem marad tovább és nem magyarázkodik Cooknak. Aztán egy szempillantás alatt továtűnt a szobából, úti célja feltehetőleg Kongó-Bongó vagy valami hasonló lévén, ahol a törvény keze nem érhetné őt utol. Kötve hiszem, hogy élénkebb iramot diktált volna ennél azóta, hogy legutoljára úgy ítélte meg: a bennszülöttek barátságosnak tűnnek, minélfogva úgy dönthet, náluk tölti az éjszakát, csak hogy arra eszméljen, hogy assegai-lándzsákkal vetik magukat utána.

Az első dolgom azt követően, hogy elhagyott bennünket, természetesen az volt, hogy maximális elismeréssel adózzam Jeevesnek a szolgálataiért és együttműködéséért. Ezután társasági témákra tértünk át.

– Jól szórakozott tegnap este, Jeeves?

– Köszönöm, rendkívül kellemesen, uram.

– Hogy van a nénikéje?

– Eleinte némileg kedvetlen volt.

– Mi okból?

– Elvesztette a macskáját, uram. Amikor üdülni indult, egy barátnője gondjaira bízta, és az állat elkóborolt.

Elállt a lélegzetem. Egy hirtelen gondolat ötlött fel bennem. Mi, Woosterek már csak ilyenek vagyunk. Állandóan hirtelen gondolatok ötlenek fel bennünk.

– Jeeves! Csak nem... Lehetségesnek tartja, hogy...

– Igen, uram. A nagynéném teljes részletességgel leírta nekem az állatot, és semmi kétség sem férhet hozzá, hogy arról a cicáról van szó, amely jelenleg Eggesford Courtban tartózkodik.

Egy önfeledt tánclépést lejtettem. Tüstént felismerem a happy endet, ha azt látok.

– Akkor ráhúzhatjuk Cookra a vizes lepedőt!

– Csakugyan így fest a helyzet, uram.

– Elmegyünk hozzá, és megmondjuk neki, hogy megmaradhat macskatulajdonosi mivoltában, amíg a verseny le nem zajlik, no persze, csak ha megfelelő summát fizet a maga nénikéjének. Kölcsönbérleti díjat, ugye így nevezik?

– Igen, uram.

– És ráadásul azzal a klauzulával... Ugye klauzula?

– Igen, uram.

– Hogy odaadja Orlo Porternek a pénzét. Szeretném, ha Orlónak rendbe jönné a szénája. Nemet nem mondhat az öreg, mivel szüksége van a macskára, és ha bármiféle vétóval próbálkozik Orlót illetően, akkor tettelesség címén pert akasztunk a nyakába. Igazam van, Jeeves?

– Kétségtől, uram.

– És még valami. Egy ideje úgy gondolom, hogy a Maiden Eggesford-i élet örült irama és kavargása aligha lehet az, ami E.

Jimpson Murgatroyd lelki szemei előtt lebegett, amikor vidékre küldött engem, hogy tökéletesen kipihenjem magam. Amire szükségem van, az valami békésebb és csöndesebb – amilyen például New York. És ha történetesen kupán vágnak, akkor mi van? Valószínűleg egyáltalán nem nagy ügy, ha az embert kupán vágják, feltéve, hogy hozzá van szokva. Egyetért velem, Jeeves?

– Igen, uram.

– És támogatja az ötletet, hogy megszívassuk Cook papát?

– Igen, uram.

– Akkor gyerünk! A kocsim odakint áll. A következő megálló: Eggesford Court.

[20]

Egy eltévedt pezsgősdugó

Körülbelül egy héttel New Yorkba való megérkezésünk után történt, hogy egy reggel, útban a früstökölőasztal felé, ha jól emlékszem, ifjúi ujjongással szívemben, egy levelet találtam a tányérom mellett, rajta

angol bélyeggel. Nem ismervén fel az írást, félrelöktem a levelet, azzal a szándékkal, hogy majd később foglalkozom vele, miután megerősítem magam egy kiadós étkezéssel. Rendszerint ezt szoktam tenni az olyan levelekkel, amelyeket reggeli idején kapok, mivel ha sértő a tartalmuk, és éhgyomorral olvasod el őket, akkor eleve rosszul indul a napod. És ezekben a zavaros időkben nem túl gyakran fordul elő, hogy emberek másmilyen, mint sértő tartalmú leveleket írjanak.

Úgy fél órával később, felfrissülve és megerősödve, felnyitottam a borítékot, és nem csoda, ha az imént ismeretlennek tűnt az írás, mivel a levél Tom bácsikámtól jött, és ő azóta nem írt nekem, hogy a magánsuliba jártam, amikor is, becsületére legyen mondva, mindig mellékelt leveléhez egy postautalványt öt vagy tíz fontról.

A levél így szólt:

Kedves Bertie!

Bizonyára meglep, hogy hallasz felőlem. Nénikéd megbízásából írok, akit sajnálatos baleset ért, és karját kénytelen felkötőkendőben tartani. Akkor történt,

mialatt látogatásának utolsó napjait töltötte valami somerseti barátainál, bizonyos Briscoe-éknál. Ha jól értettem a szavait, egy zsúron vett részt, hogy megünnepeljék Briscoe ezredes Simla nevű lovának győzelmét egy fontos futtatáson, és egy dugó, melyet egy pezsgősüvegből húztak ki, olyan hevesen az orra hegyének vágódott, hogy nénikéd elvesztette az egyensúlyát, elesett és kifecamította a csuklóját.

Ezután háromoldalnyi következett az időjárásról, a jövedelmi adóról (amit bácsikám szívből utál) és a legújabb szerzeményekről, melyekkel az antik ezüstartagy-gyűjteményét egészítette ki, majd végül egy utóirat:

P. S. Nagynénéd arra kér, hogy mellékeljem ezt az újságkivágást.

Semmiféle újságkivágást nem találtam, s azt hittem, a bácsi elfelejtette mellékelni. Aztán megpillantottam, amint a padlón hevert.

Fölvettem. A *Bridmouthi Figyelőből* volt kiollózva, amely egyesült a *Somerseti Farmerral* és a *Dél-Angliai Híradóval*, vagyis abból a sajtóorgánumból, ha még emlékeznek, amelynek színikritikusa oly lelkes dicshimnuszot zengett élemedett ósömről, mikor az tengerészöltönyben elénekelte a „Minden szép lány matrózzal jár”-t a Maiden Eggesford-i falukoncerten.

A cikk a következőképp szólt:

SZENZÁCIÓ A JUBILEUMI FUTAMON BÍRÓI DÖNTÉS

Tegnap a három döntőbíró, Welch őrnagy, Sharpe admirális és Sir Everard Boot hosszas mérlegelés után ismertette határozatát a Jubileumi Futamon történt incidens ügyében, amely oly sok vitát kavart Bridmouth-on-Sea-i sportberkekben. A futamgyőzelmet Briscoe ezredes Simlájának ítélték oda. A nyereményösszegek e végzésnek megfelelően kerülnek kifizetésre. Arról suttognak, hogy nagy summák fognak gazdát cserélni.

Itt szünetet tartottam, mert mind a levél, mind az újságkivágás bőséges okot adott a töprengésre.

Természetesen a legmélységesebb aggodalommal idéztem magam elé Dahlia néni és a pezsgősdugó tragikus jelenetét. Valami hasonló történt velem is egyszer a Parazitában, holmi estély vagy hepaj alkalmával, így tanúsíthatom, hogy ilyenkor minden lelkierejére szüksége van az embernek. Am ezzel azt a tényt kell szembeállítani, hogy a néni tekintélyes rakás pénzt nyert, s így nem lesz kénytelen dacolni annak szörnyű szükségszerűségével, hogy pénzt vasaljon ki Tom bácsiból, helyreállítandó a családi büdzsé felborult egyensúlyát.

De az ügynek ez az aspektusa immár megszűnt lekötni érdeklődésemet. Most annak a rejtélynek kívántam a mélyére hatolni, amely újólag adódott elő. Cook Rósejbnije elsőként végzett, de diszkvalifikálták? Miért? Felbukott?

Általában ez okból szokás diszkvalifikálni.
Tovább olvastam:

A tények természetesen még frissen élnek olvasóink emlékezetében. A célegyenesbe kanyarodva Simla és vetélytársa fej fej mellett futott, messze maguk mögött hagyva a mezőnyt, és nyilvánvaló volt, hogy kettejük egyike lesz a végső győztes. A célvonalhoz közeledve Simla az élre tört és egy teljes hosszal vezetett, amikor egy fekete-fehér fokozatú macska szaladt be a versenypályára, amitől is a mén meghókölt és levetette lovasát.

Csakhamar kiderült, hogy a macska Mr. Cook tulajdona, és hogy valójában lovának szállítórekeszébe vitték be a versenypályára. Ez volt az a tény, amelynek alapján a bírák meghozták döntésüket, és, mint mondtuk, a futamot tegnap Briscoe ezredes benevezettjének ítélték. Mr. Cook irányában együttérzés tolmácsoltatott.

Amelyet jómagam, sietek megjegyezni, egyáltalán nem osztok. Úgy éreztem, a vén lóköttő nagyon is rászolgált arra, amit kapott. Tudnia kellett volna, hogy simlis fráterként viselkedve nem ronthatja valaki éveken át a levegőt egy helységben anélkül,

hogy végül meg ne kéne fizetnie az árát. Gondoljanak arra, amit a költő fickó Isten malmairól mondott.

Filozofikus hangulatban füstöltem a reggeli cigimet, amikor bejött Jeeves, hogy eltakarítsa a romokat, s én előrukkoltam az újsággal.

– Simla győzött, Jeeves.

– Valóban, uram? Ez fölöttébb örvendetes.

– Dahlia nénit pedig orrhegyen csapta egy pezsgősdugó.

– Uram?

– A Briscoe-otthonban, a győzelem örömére rendezett ünnepségen.

– Ah, igen, uram. Fájdalmas élmény, ám a materiális nyeresége miatti elégedettsége, nem kétlem, képessé teszi Mrs. Traverst arra, hogy kellő lelki erővel viselje el a dolgot. Derűs volt-e írásának hangütése?

– A levél nem tőle jött, hanem Tom bácsitól. Ezt mellékelte hozzá.

Átadtam neki az újságkivágást, és jól láttam, milyen mélységes érdeklődést kelt benne. Az egyik szemöldöke legalább tizenhatod hüvelyknyire felhúzódott.

– Drámai, Jeeves.

– Szerfölött az, uram. Habár nem vagyok benne biztos, hogy teljességgel egyetérték a bírák döntésével.

– Nem-e?

– Jómagam inkább arra hajlottam volna, hogy vis maiornak tekintsem az epizódot.

– Nos, hála az égnek, nem magán múltott a döntés. A képzelet visszahőköl annak gondolatára, hogy miként reagált volna Dahlia néni, ha történetesen ellentétes döntés születik. Az ember lelki szemei előtt felrémlik, amint az éltes rokon sündisznókat csempész Welsh őrnagy ágyába, és pénzbírságra át nem váltható tizennégy napi kóterra ítélik, amiért ablakokból több vödörnyi vizet zúdított ki Sharpe admirális és Sir Everard Boot fejére. Már az első egy-két napon kifeküdtek volna az idegeim. Pedig hát Maiden Eggesfordban amúgy se könnyű elkerülni, hogy kifeküdjenek az ember idegei, ahogy ott zajlik az élet – mondtam, miközben filozofikus hangulatom immár mind a tizenkét henger hajtóerejétől nekiszilajodott. – El-eltűnődik olykor az élet folyásán, Jeeves?

- Hébe-hóba, uram, ha nagyon ráérek.
- Na és, mire szokott jutni? Eléggé fura tud lenni időnként, nem gondolja?
- Így valahogy lehet jellemezni, uram.
- Ez az ilyen-olyan ügy, amely látszólag így és így fest, holott valójában egyáltalán nem így és így áll. Tud követni?
- Nem egészen, uram.
- Nos, vegyünk egy egyszerű példát. Első ránézésre Maiden Eggesford teljesen úgy festett, mint a békesség hona. Egyetért velem?
- Igen, uram.
- Olyan csendesnek és nyugalmasnak mutatkozott, hogy jobbat kívánni se lehetett volna; mindenütt, ahová csak néztél, lonccal befuttatott villákkal meg pirospozsgás képű falubeliekkel. Aztán letépte maszkját, és felfedte magát pokoli mivoltában. Hogy csendhez és nyugalomhoz juthassunk, New Yorkba kellett jönnünk, ahol aztán mindkettőből bőséges készlet áll rendelkezésünkre. Az élet bárkája méltóságteljesen úszik tova. Kupán vágtak talán bennünket?
- Nem, uram.

– Vagy lepuffantottak holmi suhancok?

– Nem, uram.

– Így igaz. Zavartalan a nyugalmunk. És megmondom magának, hogy miért. Mert itt nincsenek nagynénik. És legkiváltképp pedig azért, mert háromezer mérföldnyire vagyunk Mrs. Dahlia Traverstől, Brinkley Manor – Market Snodsbury, Worcestershire – úrnőjétől. Félre ne értsen, Jeeves, szeretem az agg hús-vér rokont. Sőt mi több, nagyra becsülöm őt. Senki sem mondhatja, hogy nem remek társaság a néni. Viszont az erkölcsi elvei lazák. Nem képes különbséget tenni aközött, ami összhangban van Hoyle illemtanával, és aközött, ami nincs összhangban Hoyle illemtanával. Ha valamit tenni akar, előtte nem kérdezi meg magától, hogy „Vajon Emily Post helyeselné-e ezt?” Nem ám, egyszerűen csak fogja magát, és megcselekszi, ahogy a macska ügyében is tette. Tudja, mi a gond a nagynénikkel, mint osztállyal?

– Nem, uram.

– Nem talpig úrinók – mondtam komoran.

